www.plebi.hu

Krisztus fénye

2017. Húsvét ~ XVIII. évf. 1. szám (66)

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek lapja

... úgy vagyok köztetek, mintha a szolgátok volnék.

(Lk 22,27c)

KALENDÁRIUM

Március 1. Hamvazószerda
5. Nagyböjt 1. vasárnapja
12. Nagyböjt 2. vasárnapja
19. Nagyböjt 3. vasárnapja
25. Gyümölcsoltó Boldogasszony
26. Nagyböjt 4. vasárnapja
Április 2. Nagyböjt 5. vasárnapja
9. Virágvasárnap
13. Nagycsütörtök
14. Nagypéntek
15. Nagyszombat
16. Húsvétvasárnap
17. Húsvéthétfő
23. Isteni Irgalmasság vasárnapja, búzaszentelő
27. Szent Zita
30. Húsvét 3. vasárnapja
Május 1. Szent József, a munkás
7. Húsvét 4. vasárnapja
13. A fatimai jelenés napja
14. Húsvét 5. vasárnapja
21. Húsvét 6. vasárnapja
24. Szűz Mária, keresztények segítsége

Április 27. Szent Zita

Az imádság, a böjt, a szolgálat és a hűség példaképe. Nagyon szegény családból származott. Az olaszországbeli Monsagradiban született. 12 évesen került szolgálni egy luccai családhoz, ahol igyekezetét látva a konyha vezetését és a gyermekek nevelését is rábízták. Sokat böjtölt, megtakarított pénzén a szegényeket támogatta. 48 évig szolgált egy helyen. 1278-ban halt meg.
„Aki a legnagyobb akar lenni köztetek, legyen mindenkinek a szolgája.”

Czifra Lászlóné

Juhász Gyula:

HÚSVÉTRA

Köszönt e vers, te váltig visszatérő
Föltámadás a földi tájakon,
Mezők smaragdja, nap tüzében égő,
Te zsendülő és zendülő pagony!

Köszönt e vers, élet, örökkön élő,
Fogadd könnyektől harmatos dalom:
Szivemnek már a gyász is röpke álom,
S az élet: győzelem az elmuláson.

Húsvét, örök legenda, drága zálog,
Hadd ringatózzam a tavasz-zenén,
Öröm: neked ma ablakom kitárom,
Öreg Fausztod rád vár, jer, remény!

Virágot áraszt a vérverte árok,
Fanyar tavasz, hadd énekellek én.
Hisz annyi elmulasztott tavaszom van
Nem csókolt csókban, nem dalolt dalokban!

Egy régi húsvét fényénél borongott
S vigasztalódott sok tűnt nemzedék,
Én dalt jövendő húsvétjára zsongok,
És neki szánok lombot és zenét.

E zene túlzeng majd minden harangot,
S betölt e Húsvét majd minden reményt.
Addig zöld ágban és piros virágban
Hirdesd világ, hogy új föltámadás van!

Szentek krónikája

Szent Timóteus és Szent Titusz püspökök

Emléknapjuk: január 26.

Szent Pál apostol két buzgó munkatársára emlékezünk január 26-án, akikhez Szent Pál levelet intézett (1Tim, 2Tim, Tit), amelyeket a Szentírás-magyarázat pásztori levelekként határoz meg.

Timóteus Kis-Ázsia Lykaonia tartományában, Lisztra városában született, zsidó keresztény anya, pogány görög apa gyermekeként. A keresztséget 45 táján Páltól nyerte el. Pál apostol második térítő útján maga mellé vette őt Lisztra városában, és innentől szinte állandóan az apostol kíséretében volt.
Pál apostol az efezusiakhoz írt levelében így dicséri munkatársát: „Senkim sincs ugyanis, aki lélekben annyira hozzám hasonló volna és olyan őszintén szívén viselné ügyeteket". (2,20) A filippieknek arról is beszél Pál, hogy mennyire ragaszkodik Timóteushoz, mivel az Jézus ügyével törődik. A fiatal görög, Timóteus jellemében a legszebb vonás, hogy sohasem a saját személyét érvényesíti, hanem minden igyekezete az, hogy a szüntelenül tevékenykedő Pál útjából elhárítson minden akadályt.
Timóteus Pál képviseletében megtett útjai: Tesszaloniki (1Tesz 3,1), Korintus (1Kor 4,17; 16,10), Filippi (Fil 2,19) és Makedónia (ApCsel 19, 22). Szent Pál tette Timóteust Efezus püspökévé, ahol ~50-től a 97-ben bekövetkezett haláláig szolgált.
Pál második lefogatása idején Rómába ment, és a börtönben is társa volt tanítójának. A halálra készülő Pál utolsó levelében így vall Timóteusról: „Te követtél a tanításban, életmódom és életcélom tekintetében, a türelemben, az üldöztetésekben és a szenvedésekben" (2Tim 3,10-11). És így kéri római börtöncellájából: „Gyere, siess mielőbb!... Köpenyemet Troászban hagytam, ha jössz, hozd magaddal. A könyveket is, főleg a pergamentekercseket" (2Tim 4,9-13).
Amikor Timóteus Efezus püspökeként nem kímélte egészségét, kettejük bensőséges kapcsolatáról vall, hogy ezt a gondoskodó, atyai tanácsot kapta Páltól: „Ezután ne csak vizet igyál, hanem élj egy kis borral is a gyomrod és gyakori gyengélkedéseid miatt" (1Tim 5,23).
Timóteus Nerva császár idején szenvedett vértanúhalált, amikor egy baccháns ünnepség elleni felszólamlása miatt a Diana-templom szolgái kövekkel agyonverték.

Szent Pál Timóteussal és Titusszal
12. századi mozaik a monrealei katedrálisban (Szicília)

Titusz antiochiai pogány görög szülők gyermeke volt. Pál hatására tért meg (Gal 2,3; Tit 1,4), majd többször feltűnik Pál apostol térítő útjain, mint Pál hűséges kísérője és munkatársa, később buzgó misszionárius. Elkíséri például Szent Pált Barnabással együtt Jeruzsálembe, az un. apostoli zsinatra (Gal 2,13). Később Pál kétszer is elküldi őt Korintusba, először a Pállal való megbékélés érdekében, majd a jeruzsálemi hívek számára történő gyűjtés miatt. Feladatait Titusz hűséggel, nagy hozzáértéssel és buzgósággal teljesítette. Ő alapította meg Dalmáciában az első keresztény közösségeket, majd Pál apostol Krétára küldte, ahol püspökként szolgált, egészen 94 éves koráig. Ekkor hunyt el természetes halállal. Ma Kréta védőszentje.

Timóteus Pál lelki gyermeke. Gyengéd természetű, önzetlen, bölcs és buzgó segítőtárs.
A nyugodt és megfontolt Titusz ugyancsak nemes személyiség. Tituszt Pál apostol a „testvérének" nevezi, és a Szentírás buzgó misszionáriusnak ábrázolja őt, aki nemcsak Pál kéréseit teljesíti, hanem saját kezdeményezésre is cselekszik.
Mindketten hűséges tanítványok, akik Szent Pál apostoli munkásságának folytatói.

Szent Pál két munkatársának égi születésnapja ismeretlen. Béda Martirologiuma (735) Szent Timóteust január 24-re teszi, és Rómában a 13. században ezen a napon kezdték őt ünnepelni. Szent Titusz ünnepe csak 1854-ben jelenik meg a római naptárban, február 6-án. 1969-ben őt is áthelyezte Timóteus mellé, január 26-ra boldog VI. Pál pápa.

Koczka Tamásné

„LÁTTA ÉS HITT”

„A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Észrevette, hogy a követ elmozdították a sírtól. Erre elfutott Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit kedvelt Jézus, és hírül adta nekik: »Elvitték az Urat a sírból, s nem tudni, hova tették.« Péter és a másik tanítvány elindult és a sírhoz sietett. Mind a ketten futottak. De a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és hamarabb ért a sírhoz. Benézett, s látta a gyolcsot, de nem ment be. Nem sokkal később Péter is odaért, bement a sírba és ő is látta az otthagyott gyolcsot meg a kendőt, amellyel a fejét befödték. Ez nem a gyolcs közt volt, hanem külön összehajtva más helyen. Most már a másik tanítvány is bement, aki először ért oda a sírhoz. Látta és hitt. Eddig ugyanis nem értették az Írást, amely szerint föl kellett támadnia a halálból.”[1]

Egyházunk ezt a szemléletes evangéliumot állítja elénk Húsvétvasárnap. Itt találjuk az első leírását annak, hogy az apostolok, – nevezetesen Péter és János –, hinni kezdtek Krisztus feltámadásában. Az evangélium fenti szakaszából kiindulva sokan próbálták kinyomozni és rekonstruálni, hogyan is történhetett a feltámadás és az apostolok hitének kialakulása. Azonban be kell látnunk: *„A szöveg valójában nem azt mondja el, hogy mi történt, hanem arról értesít, hogy milyen jelenségek hozták létre az apostolok és az egyház hitét.”*[2] Ezekre a jelenségekre szeretnék, a teljesség igénye nélkül, rávilágítani írásomban.

Jézus temetéséről és sírba tételéről mind a négy evangélium beszámol, de mindegyik mást emel ki, mást tart fontosnak. Az üres sír, melybe Jézus Krisztust eltemették, mindegyikben előfordul, emellett arról is írnak, hogy holttestét sziklasírba helyezték és követ hengerítettek elé. Az evangéliumok ezzel azt akarják üzenni számunkra, hogy Jézus Krisztusnak valóban kézzel fogható sírja volt, melyből a hét első napján feltámadt.

János, a negyedik evangélium szerzője, minden bizonnyal ismerte a szinoptikusok Jézus feltámadásáról szóló elbeszéléseit. Saját forrásait felhasználva fogalmtazta meg önálló teológiai mondanivalóját az első század végén.

Az idézett szentírási szakaszban Mária Magdolna a sírhoz menve észreveszi, hogy a zárókövet elmozdították. Azonnal a tanítványokhoz fut és elmondja nekik sejtését, hogy az Úr holttestét valószínűleg elvihették. Meg kell jegyeznem, a szinoptikus evangéliumokban angyal adja Mária Magdolna és a többi asszony tudomására Krisztus feltámadását. Azt kell tehát mondanunk, hogy az üres sír első tanúi az asszonyok voltak. Abban az időben Palesztinában a nők nem tanúskodhattak, tanúságtételüknek nem volt semmiféle érvénye és súlya a társadalomban. *„…éppen ez bizonyítja, hogy a történet igaz, vagyis az üres sír valóban történ eti tény volt, hiszen az üres sírról szóló igazság tanúi az asszonyok nem lehetnének, ha ez kitalálás lenne. Akiknek nincs tanúságra hitelük, azokat csak az Igazság teheti tanúvá és semmi más. Az igazságnak viszont van akkora ereje, hogy azokat is tanúvá teheti, akiket egyébként nem fogadnának el.”*[3] A tanítványok a korabeli felfogás alapján azonban nem az asszonyok szavára indulnak el a sírhoz, hanem azért, hogy saját maguk győződjenek meg a történtekről. *„A húsvéti üzenet magja azonban az asszonyok híradása marad…”*[4] Erre épül rá az apostolok megbízható tanúságtétele.

János evangéliumának fenti része rámutat Péter elsőbbségére is, melyet az apostoli egyház addigra elismert és át akart hagyományozni az utókor számára. Ezt abból is látjuk, hogy a másik tanítvány – akit gyakran azonosítunk a szeretett tanítvánnyal – gyorsabban fut és előbb ér a sírhoz, de addig nem megy be, amíg Péter meg nem érkezik. Nem az az érdekes, hogy miért nem megy be, mi tartja vissza; vagy ő előbb hisz-e, mint Péter, hanem az, hogy Pétert teszi meg döntő tanúnak. Péter primátusa, elsőbbsége, addigra (az evangélium megírásának időpontjára) már evidens volt minden keresztény számára.

Kép - Giovanni Francesco Romanelli: Szent János és Szent Péter Jézus sírjánál

[1] Jn 20,1-9.
[2] GÁL, F., *János evangéliuma*, Szent István Társulat, Budapest 2008, 367.
[3] SZATHMÁRY, S., *Bibliaismeret II.* in *Nemzetközi Theológiai Könyv* 4/b. (szerk. Szathmáry Sándor), Budapest 1991, 489.
[4] Uo.

Péter állapítja meg a gyolcsleplek helyzetét, amiből kikövetkezteti, hogy Jézus holttestét nem lophatták el. „… *látta az otthagyott gyolcsot meg a kendőt, amellyel a fejét befödték. Ez nem a gyolcs közt volt, hanem külön összehajtva más helyen*.”[5]. Csak Jánosnál olvashatunk halotti gyolcspólyákról. A szerző elgondolkodtatja az olvasót: mit jelenthet a pólyák helyzetének jelentése?[6] A gyolcspólyák állapota megmutatta számukra, hogy a testet nem erőszakkal

lopták el. Ugyanis később azzal vádolták a keresztényeket, hogy ellopták a testet, híresztelve, hogy Jézus Krisztus feltámadt.[7] Ezzel szemben: a leplek ugyanúgy voltak ott, ahogyan eltemették Jézust: mintha csak a test „szublimálva” eltávozott volna belőle, voltaképp érintetlen maradtak a leplek. Tehát a gyolcsok pozíciója, elhelyezkedése és az üres sír a két tanítvány számára a feltámadás jeléül szolgált.

Azt nevezzük jelnek, ami mindig valami helyett áll, valamire rámutat, ismertté teszi egy dolog létezését és igazságát. Ebben az esetben az üres sír és a leplek Krisztus feltámadására mutatnak rá, önmagukban azonban semmit sem bizonyítanak. Az evangélista ezzel azt akarja mondani, hogy Jézus elegendő jelet adott a feltámadására vonatkozólag.[8] Meg kell jegyeznünk, hogy az ember életében a jelek (és a szimbólumok) fontos helyet foglalnak el, hiszen a lelki valóságokat anyagi jelekkel (és szimbólumokkal) fejezzük ki. Rászorulunk ezekre, és a másokkal való kommunikációnk során felhasználjuk őket a beszédünkben, cselekedeteinkben. Így érintkezünk a többiekkel és Istennel is.[9]

Az apostolok a jelekben és később a Feltámadottal való találkozásban élményszerűen, egészen mélyen és egzisztenciálisan megtapasztalták Jézus Krisztus halál feletti győzelmét. Együtt ettek és ittak Vele. Fokozatosan megértették, hogy mindezeknek mi az oka, hogy mindezeknek az Írások szerint kellett történnie.[10] Ezt az élő tapasztalatot hagyományozták és adták aztán tovább nemzedékről nemzedékre: „*Ha pedig Krisztus nem támadt fel, nincs értelme a mi tanításunknak, s nincs értelme a ti hiteteknek sem.*”[11]

A tanítványok elhitték, hogy amit Jézus nekik mondott és ígért, tényleg úgy van, ahogyan azt Ő előre megmondta, épp emiatt mentek el a végsőkig. A feltámadásba vetett hitük szilárd bizonyossággá vált bennük, elfeledtetett minden szomorúságot, keresztet és bűnt, ami addig beárnyékolta életüket. Kiléptek földies gondolkodásuk keretéből, és bátran mentek a világ minden részére tanúságot tenni Jézus Krisztus feltámadásáról.

Járjunk mi is bátran ezen az úton Péterrel és Jánossal, mely által megértjük, hogy Jézus szenvedése nem volt hiábavaló, hiszen áldozathozatala és feltámadása új, minőségibb és megváltottabb életet adott számunkra! Olvassuk többet a Szentírást, melyből életté fog válni bennünk mindaz, amit a két tanítvány látott és hitt!

Horváth Péter Vendel

Felhasznált irodalom:
FARKASFALVY, D., *A Testté vált szó – harmadik rész*, Prugg Verlag, Eisenstadt 1989.
GÁL, F., *János evangéliuma*, Szent István Társulat, Budapest 2008.
HESEMANN, M., *A názáreti Jézus*, Szent István Társulat, Budapest 2010.
RATZINGER, J., *A názáreti Jézus – második rész*, Szent István Társulat, Budapest 2011.
SZATHMÁRY, S., *Bibliaismeret II.*, *in Nemzetközi Theológiai Könyv 4/b*.
(szerk. Szathmáry Sándor) Budapest, 1991.

Szent II. János Pál

IMA A KERESZTRŐL

Urunk, Jézus Krisztus,
aki a kereszt súlya alatt megalázkodva
kinyilatkoztattad a világnak
megváltásod árát,
add meg minden embernek
a hit világosságát,
hogy fölismerve Benned
Isten és az ember Szenvedő Szolgáját,
legyen bátorságuk követni Téged
ugyanezen az úton,
mely a kereszten és a kiüresedésen át
a vég nélküli életbe vezet. Amen.

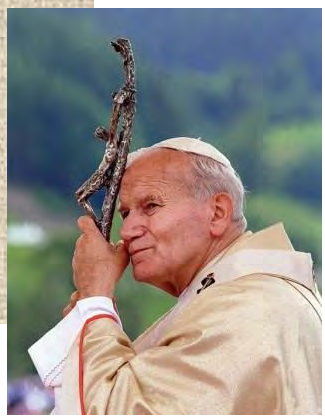

[5] Jn 20,6-7.
[6] Vö. FARKASFALVY, D., *A Testté vált szó*, Prugg Verlag, Eisenstadt 1989,150.
[7] Vö. Mt 28,13.
[8] Vö. GÁL, F., *János evangéliuma*, Szent István Társulat, Budapest 2008, 338.
[9] Vö. KEK 1146.
[10] Vö. 1Kor 15,3-5.
[11] 1Kor 15,14.

Róna J. László:

ELVÉGEZTETETT

Idézetek Nagypéntekre

Néma kereszt
rajta a test
kezen átütött szeg
odafenn
tábla függ
INRI
sírók kérdik
meddig fogja bírni
**Jézus*
*szabadítsd meg magad**
szól
Íme asszony a fiad

Néma kereszt
vérzik a test
tövisből vett korona
hallgat
az orgona
Krisztus
fohászt rebeg
**Istenem*
mondd miért hagytál el
*engem**
nincs oltalom
Szomjazom

Néma kereszt
ernyed a test
réveteg
míg sorsot vetnek
veres köpönyegnek
**Uram*
bocsáss meg nekik
nem tudják
*mit cselekesznek**
sóhaj az égnek
**Uram*
*kezedbe ajánlom lelkemet**

Néma kereszt
halott a test
Elvégeztetett
villámot szór az ég
értünk halt
kiáltják alant
a jajgatók
**A bárány ki elvette*
*a világ bűneit**
szól egy katona
**Bizony ez ember*
*igaz vala**

IZAIÁS, „AZ ÖTÖDIK EVANGÉLISTA", III. RÉSZ

Kedves Olvasók!

Bevezetésképpen idézem a próféta meghívásának történetét a könyv 6. fejezetéből*: „Abban az esztendőben, amikor meghalt Uzija király, láttam az urat. Magas és fönséges királyi széken ült, és uszálya betöltötte a templomot. Szeráfok lebegtek fölötte: mindegyiknek hat-hat szárnya volt. Kettővel befödték arcukat, kettővel befödték lábukat, s kettővel lebegtek. És harsány hangon mondogatták egymásnak: Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet. Még a küszöbök alapjai is megrendültek.*

Erre így szóltam: jaj nekem, végem van, mert tisztátalan ajkú ember vagyok, és tisztátalan ajkú nép között élek, mégis szememmel láttam a királyt, a Seregek Urát. Akkor az egyik szeráf odarepült hozzám, a kezében izzó parazsat tartott, amelyet csípővassal az oltárról vett. Megérintette vele ajkamat és így szólt: Nos, azáltal, hogy ez megérintette ajkadat, eltűnt gonoszságod, és bocsánatot nyert bűnöd.

Azután hallottam az Úr szavát, amint így szólt: Kit küldjek el, ki megy el nekünk? Így válaszoltam: Itt vagyok, engem küldj." (Iz 6,1-8)

Izaiás egész életében teljesítette küldetését elég nehéz időkben, amikor a népet sok veszély fenyegette. Be is következett, amit a próféta előre megmondott, hogy elhurcolják őket idegen országba, Babilonba, ahol hetven évet töltöttek.

Krisztus Fénye karácsonyi számában Izaiás könyvének Megváltóról szóló jövendöléseiből, a hét témakörből az első hármat idéztem.

Emlékeztetőül újra említem a hét témakört:

1/ Eljön a Messiás.
2/ Gyermekként jön el.
3/ Az Atya szeret bennünket, törődik velünk és elküldte Fiát szeretetből az emberek közé.
4/ Mit tesz, ha eljön: tanít, gyógyít, megbocsát, megszabadít a bűntől.
5/ Aki befogadja, mit kell tennie?
6/ A Megváltó szenvedésével váltja meg a világot.
7/ A Messiás országában béke lesz.

Most folytatom Izaiás próféta jövendöléseit a negyedik témakörrel.

4. Mit tesz a Megváltó, ha eljön? Tanít, gyógyít, megbocsájt, megszabadít a bűntől.

A Megváltót a Szentlélek vezeti majd küldetése teljesítésében: *„Vessző kél majd Izáj törzsökéből, hajtás sarjad gyökeréből. Az Úr lelke nyugszik rajta: a bölcsesség és az értelem lelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és az Úr félelmének lelke."* (Iz 11,1-2)

Ennek szinte folytatása a nagyon ismert szakasz, amelyet az Úr Jézus olvasott fel működése kezdetén a názáreti zsinagógában: *„Az Úr lelke nyugszik rajtam, mert az Úr kent föl engem. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, és meggyógyítsam a megtört szívűeket. Hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadságot a börtönök lakóinak. Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét. Hogy megvigasztaljam mind a gyászolókat."* (Iz 61,1-2) Jézus ezzel a mondattal fejezte be szavait: *„Ma beteljesedett mindaz, amit az imént hallottatok."* Szent Máté evangélista különösen is idézi a prófétákat Jézus megváltói küldetésének igazolására. Érdemes ilyen szempontból elolvasni az első evangéliumot.

Az apostolok ünnepén olvassuk Izaiás következő szavait, amely eredetileg a fogságból történt hazatérés örömét fejezi ki. De mindenkire vonatkozik, aki embertársának vigaszt tud nyújtani: *„Milyen szép a hegyeken annak lába, aki jó hírt hoz, aki békét hirdet, és kikiáltja a szabadulást. Ujjongva énekeljetek mindnyájan, mert az Úr megvigasztalja népét."* (Iz 52,7-8)

Az Úr tanításának, amelyet a Megváltó által küld nekünk, mi lesz a hatása: *„Amint az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet és termővé, gyümölcsözővé teszi a földet, hogy magot adjon a magvetőnek, és kenyeret az éhezőnek. Éppen úgy lesz a szavammal is, amely ajkamról fakad. Nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi akaratomat, és eléri, amiért küldtem."* (Iz 55,10-11)

Az elmúlt év adventjének örvendező vasárnapján olvastuk a 35. fejezetből (1-10-ig) azt a hallatlan örömet, ujjongást, amely a prófétát eltöltötte, azért mert *„Maga az Isten jön el, hogy szabadulást hozzon nekünk*." Ennek folytatása, amely a Megváltó betegeket gyógyító szeretetéről jövendöl: *„Akkor megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle hallani fog. Ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és a némák nyelve ujjongva ujjong."* (Iz 35,5-6) Amikor Keresztelő Szent János tanítványai Jézushoz mennek, és kérdezik: Te vagy-e Messiás, vagy mást vártjuk. Jézus azt üzeni: Mondjátok meg Jánosnak, amit láttok és hallotok: a vakok látnak, a sánták járnak, a süketek hallanak, és a szegényeknek hirdetik az evangéliumot.

Az előző pontban már idéztem egy részt arról, hogyan hirdeti a Megváltó az Atya irántunk való szeretetét. De álljon itt még példa erre. *„A Seregek Ura minden nemzetnek bőséges lakomát rendez e helyen. Örökre megsemmisíti a halált. Istenünk, az Úr letörli a könnyet minden arcról, lemossa népéről a gyalázatot. Íme, a mi Istenünk! Benne reméltünk, hogy megszabadít minket."* (Iz 25,6-9)

Végül a megbocsájtó Istenről álljon itt egy példa a sok közül: *„Ne félj, nem fogsz megszégyenülni… Amikor haragom felgerjedt, egy pillanatra elrejtettem előled arcomat. De most örökre szóló irgalommal megkönyörülök rajtad."* (Iz 54,4,8)

5. Aki befogadja a Megváltót, mit kell tennie?

A próféta nemcsak Isten szeretetéről tanít, hanem arról is ír, hogyan kell válaszolni az Úr jóságára.
A nagyböjt kezdetén olvasunk a helytelen és a helyes böjtölésről: *„Lám, a böjtölésetek napján is csak a hasznot keresitek, és sanyargatjátok munkásaitokat. Tudjátok, milyen az a böjt, amelyet én kedvelek? Ezt mondja az Isten, az Úr. Bocsásd szabadon az elnyomottakat, törj össze minden igát. Törd meg az éhezőnek kenyeredet, és a hajléktalan szegényt fogadd be házadba. Ha mezítelent látsz, öltöztesd föl, és ne fordulj el embertársad elől. Akkor majd felragyog világosságod, mint a hajnal. És az Úr dicsősége lesz a hátvéded. És homályod déli verőfénnyé változik."* (Iz 58,1-10)
A lelki megtisztulásnak milyen föltételei vannak Izaiás próféta szerint.
„Mosdjatok meg, tisztuljatok meg. El gonosz tetteitekkel színem előtt, ne tegyetek többé rosszat! Tanuljatok meg jót tenni, keressétek az igazságot, segítsétek az elnyomottakat, szolgáltassatok igazságot az árvának, védelmezzétek az özvegyet." (Iz 1,16-17)
Még sok idézetet is írhatnánk, de talán ennyi ízelítőnek.

6. A Megváltó szenvedésével váltja meg a világot.

Az Úr Szolgájának harmadik és negyedik éneke szól a Megváltó szenvedéseiről, értünk adott áldozatáról.
A harmadik énekben olvassuk: *„Hátamat odaadtam azoknak, akik vertek, arcomat meg, akik tépáztak. Nem rejtettem el azok elöl, akik gyaláztak és leköpdöstek. Isten az Úr megsegít, ezért nem vallok szégyent. Arcomat megkeményítem, mint a kőszikla, s tudom, hogy nem kell szégyenkeznem."* (Iz 50,6-7)
Az Úr Szolgájáról szóló negyedik ének teljesen a szenvedő Messiásról szól, megrázó módon. Jézus szenvedésének szinte minden részletét megjövendölte a Próféta. Az 52. fejezet 13. verstől az 53. fejezet 1-12. versekig. Nagypénteken az esti szertartásban olvassuk fel ezt a részt. Hosszú volna az egészet itt leírni, ezért csak néhány mondatot emelek ki belőle.
„Nem volt sem szép, sem ékes, a külsejére nézve nem volt vonzó. Megvetett volt a fájdalmak férfia, aki tudta, mi a szenvedés, bár a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmaink nehezedtek rá. Igen, a mi bűneinkért szúrták át, a mi gonoszságainkért törték össze. Az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást. Megkínozták, s ő alázattal elviselte, nem nyitotta ki száját, mint a juh, akit leölésre visznek. Kitépték az élők földjéről, Úgy tetszett az Úrnak, hogy összetöri a szenvedéssel. Noha sokak vétkét hordozta és közben imádkozott a bűnösökért."

Michelangelo Buonarrotti: Izaiás próféta (Sixtus-kápolna mennyezetfreskója)

7. A Messiás országában béke lesz.

A próféta a Messiás országának békéjét meglepő példával fejezi ki: *„Akkor majd együtt lakik a farkas a báránnyal, és a párduc együtt tanyázik a gödölyével. Együtt legelészik a borjú és az oroszlán, egy kis gyermek terelgetheti őket. A csecsemő nyugodtan játszadozhat a viperafészeknél. Sehol nem ártanak, s nem pusztítanak az én szent hegyemen."* (Iz 11,6-9)
Új eget és új földet teremt az Úr: *„Új eget és új földet teremtek, a régi feledésbe merül, Örüljetek és ujjongjatok azon, amit teremtek. Nem hallatszik többé benne sem sírás, sem jajkiáltás. Mert a legfiatalabb is száz éves korában hal mag. Házakat építenek és ők laknak benne, szőlőt telepítenek és ők élvezik gyümölcsét. Az Úrtól megáldott nemzedékek lesznek."* (Iz 65,17-20) A próféta valószínű a fogságból hazatért népét vigasztalja.
Az utolsó fejezetben Izaiás ezeket írja: *„Mert ezt mondja az Úr: íme, kiárasztom rá a békét, mint folyamot, és mint kiáradt patakot a nemzetek dicsőségét. Mint a fiút, akit anyja vígasztal, úgy vigasztallak meg én is titeket.*
Mert, ahogy az új ég és az új föld, amelyet majd alkotok, fennmarad színem előtt, úgy fennmarad a ti nemzedéketek is." (Iz 66,12-13,22)

Kedves Olvasók! Izaiást méltán nevezi a szentírástudomány jelképesen az ötödik evangélistának, mert olyan sokat megjövendöl ötszáz év távlatából a Megváltóról. Szinte életének minden mozzanatát, a születéstől haláláig, dicsőséges feltámadásáig előre megmondja, csodálatos hasonlatokat, természeti képeket használva közben, irodalmilag is gyönyörű stílusban megfogalmazva.
A hitvallásban imádkozzuk a Szentlélekről: **Ő szólt a prófétáik szavával.** Izaiás csakis a Szentlélek Isten sugallatára tudta mindezt előre megjövendölni. Őt is jelölhetnék azzal a jelzővel: **Ő volt a Szentlélek hárfása.**
Kedves Olvasók! Remélem, hogy felkeltettem érdeklődésüket a prófétáik olvasása iránt. De legalább, amikor hallják a templomban Izaiás könyvének egy-egy szakaszát, még figyelmesebb lélekkel hallgatják és fontolgatják meg.
Kívánom, hogy ezeknek az olvasása erősítse hitüket, és segítse elmélyíteni Jézus Krisztus, a mi Megváltónk iránti szeretetüket.

Szeretettel: András atya

A KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

„Hiszem a bűnök bocsánatát”

Az Apostoli hitvallás összekapcsolja a bűnök bocsánatának hitét a Szentlélekbe, valamint az Egyházba és a szentek közösségébe vetett hittel. Amikor a föltámadt Krisztus megadta a Szentlelket apostolainak, akkor adta nekik saját isteni bűnbocsátó hatalmát: „Vegyétek a Szentlelket. Akinek megbocsájtjátok bűneit, bocsánatot nyer, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad.” (Jn 20,22-23)

I. Egyetlen keresztség a bűnök bocsánatára

Urunk a bűnök bocsánatát összekapcsolta a hittel és a keresztséggel: „Menjetek el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözül.” (Mk 16,15-16) A keresztség a bűnök bocsánatának első és lényegi szentsége, mert egyesít Krisztussal, aki meghalt bűneinkért, és feltámadt megigazulásunkra. (vö. Róm 4,25), hogy „mi is új életet éljünk.” (Róm 6,4)

„Abban a pillanatban, amikor letesszük első hitvallásunkat, fölvéve a szent keresztséget, ami megtisztít minket, a bűnbocsánat, amiben részesülünk, annyira egész és teljes, hogy a legteljesebb módon semmi nem marad bennünk, amit el kellene törölni, sem az áteredő bűnből, sem a saját akaratunkból elkövetett bűnökből, sem büntetés, hogy ezeket levezekeljük (…). Mindazonáltal a keresztség kegyelme nem szabadít meg senkit a természet valamennyi gyöngeségétől. Ellenkezőleg, küzdenünk kell a rendetlen kívánság ellen, mely bennünket szüntelenül a rossz felé próbál terelni.” (Római Katekizmus 1,11,3)

A rosszra való hajlam elleni küzdelemben ki lenne eléggé bátor és éber, hogy elkerülje a bűn minden sebét? „Amint szükséges volt, hogy az Egyháznak legyen hatalma a bűnök megbocsátására, úgy az is szükséges volt, hogy ne csupán egyetlen eszköze, a keresztség álljon rendelkezésére, amikor a mennyek országa kulcsait Jézus Krisztustól megkapta. Szükséges volt, hogy az Egyház képes legyen megbocsátani valamennyi bűnbánó összes bűnét, azokat is, amelyeket életük utolsó pillanatáig elkövetnek.” (Római Katekizmus 1,11,4)

A bűnbocsánat szentsége által engesztelődhet ki a megkeresztelt ember Istennel és az Egyházzal.

Igazuk volt az atyáknak, mikor a bűnbocsánat szentségét „fáradságos keresztségnek” (Nazianci Szent Gergely: Or 39,17) nevezték. „A bűnbocsánat szentsége az üdvösségre azoknak szükséges, akik a keresztség után bűnbe estek; éppen úgy, ahogyan a keresztség szükséges azok számára, akik még nem születtek újjá általa.” (Trienti zsinat DS 1672)

II. A kulcsok hatalma

Krisztus, feltámadása után, elküldte apostolait „megtérést és bűnbocsánatot hirdetni minden népnek.” (Lk 24,47) A „kiengesztelődés szolgálatát” (2Kor 5,18) az apostolok és utódaik nem pusztán azzal teljesítik, hogy hirdetik az embereknek Isten bocsánatát, amit Krisztus kiérdemelt számunkra, sem azzal, hogy felszólítják őket a megtérésre és a hitre, hanem azáltal is, hogy közlik velük a bűnök bocsánatát a keresztség által, és kiengesztelik őket Istennel és az Egyházzal a Krisztustól kapott „kulcsok hatalmának” köszönhetően:

> Az Egyház megkapta a mennyek országa kulcsait azért, hogy megtörténjék benne a bűnök bocsánata Krisztus vére és a Szentlélek közreműködése által. Azért ebben az Egyházban a lélek, aki halott volt a bűnök miatt, újraéled, hogy Krisztussal éljen, akinek a kegyelme megszabadított minket. (Szent Ágoston Serm. 214,11)

Nincs semmilyen bűn, bármilyen súlyos legyen is az, amit a Szent Egyház nem bocsáthat meg. „Nincs senki, bármilyen gonosz vagy bűnös legyen is, akinek nem kell biztonsággal remélni a bűnbocsánatot, föltéve, hogy a bűnbánata őszinte.” (Római Katekizmus 1,11,5) Krisztus, aki minden emberért meghalt, azt akarja, hogy Egyházában a bűnbocsánat kapui mindig nyitva legyenek azok előtt, akik visszatérnek a bűnből. (vö. Mt 18,21-22)

SZENTMISÉINK RENDJE:

Taksony
Szent Anna templom
vasárnap ½ 9 óra,
hétköznap hétfőn és pénteken este 6 óra,
valamint szombat este 7 óra,
kedd reggel 8 óra

Dunaharaszti
Szent István plébániatemplom
vasárnap
reggel 7 óra és de ½ 11 óra,
hétköznap hétfőtől csütörtökig
reggel 7 óra,
elsőpénteken este ½ 6 óra

Ligeti Szent Imre kápolna
vasárnap de ½ 10 óra,
pénteken reggel 7 óra,
szombaton este ½ 6 óra

***

Fogadóóra:
A dunaharaszti Főplébánián
szerdán du 4-6 óráig
(kivéve ünnepek)

A katekézisben törekedni kell arra, hogy a hívőkben fölébredjen és erőre kapjon a hit annak az ajándéknak az összehasonlíthatatlan nagyságában, amit a feltámadt Krisztus adott Egyházának. Ez az ajándék pedig a küldetés és a hatalom a bűnök tényleges megbocsátása végett, az apostolok és utódaik szolgálata által:

„Az Úr azt akarja, hogy tanítványainak mérhetetlen hatalma legyen: azt akarja, hogy szegény szolgái végbevigyék az ő nevében mindazt, amit ő tett, amikor a földön volt." (Szent Ambrus: Poenit. 1,34)

„A papok olyan hatalmat kaptak, amit Isten sem az angyaloknak, sem a főangyaloknak nem adott (…) Isten ott fönn szentesíti mindazt, amit a papok tesznek itt lenn." (Aranyszájú Szent János Sac. 3,5)

„Ha az Egyházban nem lenne a bűnök bocsánata, semmiféle remény sem létezne, sem örök életnek, sem örök szabadulásnak reménysége. Adjunk hálát Istennek, aki Egyházának ilyen ajándékot adott" (Szent Ágoston Serm. 213,8)

„A bűnök bocsánatában a papok és a szentségek tisztán eszközök: a mi Urunk, Jézus Krisztus, egyedüli szerzője és kiosztója üdvösségünknek, velünk akar élni, hogy eltörölje gonoszságainkat és megadja nekünk a megigazulás kegyelmét." (Római Katekizmus 1,11,6)

Dán Károlyné

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy a jövedelemadó-bevallások során a személyi jövedelemadó 1 + 1 %-ról

* a **Magyar Katolikus Egyház** javára a **0011** technikai szám,
* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítvány** részére a **18686517-1-13**,
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítvány** részére a **18686524-1-13**,
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért" Alapítvány** részére a **18702563-1- 13** adószám feltüntetésével lehet rendelkezni.

Adományokat:

* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítványnak** a **64400116-30110038-61100015**
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítványnak** a **64400116-30109984-61100011**
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért"** alapítványnak a **11600006-00000000-09873755** bankszámlaszámokra lehet befizetni.

Egyházadót:

a **„Dunaharaszti római katolikus Főplébánia" 11742180-20075426** bankszámlaszámon,
a **„Rákócziligeti római katolikus egyházközség" 11742180-20065661** és
a „Taksony római katolikus plébánia" 11742180-20075983 bankszámlaszámon is lehet rendezni,
ugyanezen célra csekkek a templomokban találhatók.

A Szentlélek csodái

21. rész

Bűnbánat és bűnbocsánat

Jézus egész élete folyamán Isten megbocsátását hirdette. Ugyanakkor viszont azt tanította, hogy az isteni megbocsátás elnyeréséhez szükség van az emberek közötti kölcsönös megbocsátásra is. „Mindegyiktek kedves nekem. Örök szeretettel szeretlek!" (Jer 31,3) A megbocsátás a szeretet logikáján alapul, ami látszólag ellentmond az emberi logikának. A kölcsönös kiengesztelődés az ember igaz megtérésének eredménye, mert a Szentlélek tevékenységének teljes körű elfogadása, Aki maga a megbékélés szelleme.

Isten megszabadította a férfiakat és a nőket mindattól, ami korlátozná, csökkentené, vagy megtörné ezt a szabadságot, mégpedig annak a legelemibb szintjén, a lelkünkben, a szívünkben és a lelkiismeretünkben. A lelkiismeretet táplálni és csiszolni kell. Ennek legmegfelelőbb formája nem más, mint a bibliai kinyilatkoztatások alkalmazása az erkölcsi törvények területén, melyeket az Egyház a papok által a Szentlélek segítségével közöl.

A pap megkülönböztető ruhát, reverendát hord, melynek tisztelendőségét annak kell adni, aki viseli. Ahogy Jézusból gyógyító erő áradt ki köntösének érintésére, úgy a pap is törekszik arra, hogy személyiségével, szolgálatával mindig csak gyógyítson. A ruha egyszerre kinyilvánít és elrejt; ezért a pap az értünk kereszten függő Krisztusba öltözik, Ő ruhája és beszéde, hogy teljes átadással, leplezetlenül odaadhassa magát a rábízottaknak: „Az Úr Lelke van rajtam; azért kent föl engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, elküldött, hogy szabadulást hirdessék a foglyoknak és látást a vakoknak, hogy szabadon bocsássam a megtörteket és hirdessem az Úr kedves esztendejét." (Lk 4, 18-19)

Az Egyház az első évszázadoktól kezdve határozott meggyőződéssel képviselte, és hirdette papjain keresztül azt a nézetet, hogy Isten feltételek nélküli megbocsátása alapvetően megváltoztatja az életünket. „Atyám! Bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek." (Lk 23,34) A bűnbánat és a bűnbocsánat által fokozatosan megszűnik a belső gonosz, és megújul az életünk. Amikor elismerjük saját szerencsétlen, bűnös voltunkat Isten színe előtt, azzal nem alacsonyíthatjuk le önmagunkat, hanem nyilvánvalóvá válik számunkra saját állapotunk és így megítéltethetünk és kegyelemben részesülhetünk, miután bűnbe estünk. Valóban, a bűnbocsánat azt jelenti, hogy körülvesz minket a Szentlélek legcsodálatosabb békessége, hiszen eleve kapcsolatba kerülünk Istennel, Aki pedig könyörületes és bizalommal teli. „Békét hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Nem úgy adom, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, és ne féljen." (Jn 14,27)

„A Szentlélek az Isten népét nemcsak szentségeken keresztül és papi szolgálatokkal szenteli meg." (1Kor 12,11), sajátos (más fordításban „különleges") kegyelmeket is oszt szét a hívők minden fokozata között. Ezekkel a kegyelmekkel alkalmassá és készségessé teszi őket különféle munkák és feladatok vállalására az Egyház megújhodása és továbbépítése érdekében, ahogyan az Írásban áll: „A Lélek ajándékait mindenki azért kapja, hogy használjon velük." (1Kor 12,7).

A pap karizmája Istennek olyan kegyelmi ajándéka, melynek eredete nem egyéni képességekre, nem is az intézményre, hanem közvetlenül Istenre vezethető vissza. Célja a közösség szolgálata, Krisztus misztikus testének felépítése. A papi hivatalban a vezetés karizmája intézményesül az Egyházban, de a karizmát a pap nem a közösségtől, hanem a Lélek

től kapja. Számunkra a papok közvetítik a szentségeken és az Igén keresztül a Szentlelket. A Szentlélek munkatársai a papok; a Lélek soha sem fogja magára hagyni az Egyházat. „Ahol az Úr Lelke, ott szabadság van." (2Kor 3,17) Az ember lelki szabadságát a bűn és következményei korlátozzák. Ezért, aki nem tart bűnbánatot és nem tud, vagy nem akar megbocsátani az ellene vétkezőnek, az továbbra is saját gyűlöletének rabságában marad. Az ember szabadságának nem korlátozása, ha Istenre hallgat, hanem éppen a beteljesítője. Szívünk, önzőségünk, bűneink börtönéből az ő (a papok) életük és szavaik példája által szabadulhatunk. A szabadság nagy lehetősége nem az, hogy ma ezt, holnap amazt választom, hanem hogy mindig az igaz önmagamat választom. Aki szabaddá válik a bűntől, az önzéstől, az szabaddá válik a szeretetre, a szolgálatra. A szabadság képesség az örökkévalóságra. Két – a közelmúltban elhunyt – példaadó életet élő papon keresztül szeretném ezt a páratlan, „szabadító" szolgálatot bemutatni.

Életének 101., papságának 78. évében 2017. január 15-én, vasárnap este visszaadta lelkét Teremtőjének ***Olofsson Placid atya, bencés szerzetes.*** *Ezzel a nagyszerű emberrel, a rendíthetetlen hitvallóval, a Szentlélek csodájával személyesen is találkozhattunk – a karitász szervezésében 2005 pünkösdhétfőn itt Dunaharasztin –, a Szent István plébániatemplomban. A vele való találkozás egész életünkre, hitről való gondolkodásunkra, személyiségünkre „rányomta a bélyegét". Feledhetetlen volt!*

Olofsson Károly, szerzetesi nevén Olofsson Placid 1916. december 23-án született Rákosszentmihályon. Édesapja, a svéd származású Olofsson Gusztáv középiskolai tanár volt Budapesten, édesanyja, Reihardt Jusztina tolnai sváb családból származott. Kisgyermekkorát Rákosszentmihályon töltötte, 1926-ban költöztek be a fővárosba. Az elemi iskola négy évének elvégzése után a nyolcosztályos budapesti Szent Benedek Bencés Gimnáziumba íratta be édesapja, ahol külön engedéllyel tizenhat és fél évesen érettségizett. Osztályfőnöke a neves bencés szerzetes, Szunyogh Xavér Ferenc volt. Középiskolás korában nagy hatást gyakorolt rá a tanintézmény és a cserkészet szellemisége. 1931-től részt vett az 1933-ban Gödöllőn rendezett világdzsembori előkészítésében.

Miután leérettségizett, 1933-ban belépett a Szent Benedek-rendbe. Pannonhalmán teológiát, a müncheni Lajos Miksa Egyetemen német nyelvet tanult 1935-től. Ezt követően Magyarországon magyar-német-bölcselet szakos tanári oklevelet és doktorátust szerzett 1939-ben. Ugyanezen évben szentelték pappá.

Egy évig káplánként működött Győrszentivánban, innen hívták be, mint tartalékos főhadnagyot tábori lelkészi szolgálatra. 1941-től tizenegy hónapig szolgált a komáromi hadikórházban. Mivel beszédeiben a közkatonákat védte egyes tisztek megengedhetetlen viselkedésével szemben, 1942-ben lefokozták és leszerelték. Ezt követően a rend soproni, majd pápai gimnáziumában tanított.

1945 augusztusában rendi elöljárói abba a budapesti gimnáziumba helyezték át, ahol korábban ő is tanult, és ezzel egyidőben a Slachta Margit-féle Szociális Testvérek Társasága egyházi tanácsadójának nevezték ki. Mivel részt vett az akkori választási küzdelmekben, a baloldali újságok sajtóhadjáratot indítottak ellene. A főapát ezért áthelyezte Pannonhalmára, remélve, hogy így kevesebb figyelem irányul rá. Itt tartóztatták le 1946. június 5-én.

Néhány hétig az Államvédelmi Hatóság emberei hallgatták ki és próbáltak vallomást kicsikarni belőle egy nagyszabású koncepciós per megindításához, majd szovjet kihallgatók kezére adták. A szovjet katonai bíróság hihetetlen hazugságokat koholt (a Bakonyi-brigád terrorcselekményeivel boronálták össze az atyát) vádak alapján a Szovjetunió munkatáboraiban letöltendő tíz évig tartó szabadságvesztésre ítélte, és a Gulágra internálták 1946-ban. Hamarosan itt is megtalálta életcélját: „Én nem diákokat fogok tanítani, ahogy elterveztem. Nekem az lesz a dolgom, hogy tartsam a lelket a fogolytársaimban. Ez volt a hivatásom a lágerben tíz évig. Ezért voltam én a legboldogabb ember az egész Szovjetunióban, mert rám talált az életfeladatom." Fogolytársaival megfogalmazták a túlélés négy szabályát:

A szenvedést nem szabad dramatizálni! Nem szabad panaszkodni, mert attól gyengébb lesz az ember.

Az öröm szükséges a túléléshez. Ezért észre kell venni és tudatosan kell keresni az élet apró örömeit.

Nem vagyunk tökéletesek, de itt és most kell megmutatnunk, hogy különbek vagyunk rabtartóinknál. Ez mozgósítja az életenergiákat.

Akinek van hová kapaszkodnia, annak könnyebb. Mi hívők, ha a Jóistenbe kapaszkodunk, rájövünk, hogy Ő is akarja a túlélésünket.

A Gulág kemény, sötét világában Placid atya Isten fénye és szeretete volt a fogolytársaknak: a halálkamrákban a feloldozást magyarnóták éneklésével továbbította a halálraítélteknek, miközben sikálta a folyosót és a mellékhelyiségeket.

1955 novemberében térhetett haza Magyarországra. Szabadulását követően nem kapott működési engedélyt sem papként, sem pedig tanárként. Kezdetben fizikai munkás volt egy pesterzsébeti ládagyárban, majd tizenkét évig az Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézetben (ORFI) dolgozott betegszállítóként, később mosodai munkásként, végül mosodavezetőként. 1969-től a Korányi-szanatórium mosodájának vezetésével bízták meg, innen ment nyugdíjba 1977-ben. Papi hivatását sokáig csak titokban gyakorolhatta. A hetvenes évek közepétől kisegítő lelkészként működött a Budai Ciszterci Szent Imre-plébánián. 2014-ben platinamiséjét ünnepelhette a pannonhalmi Szent Márton-bazilikában. 1993-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztjét vehette át, 2003-ban a Hit Pajzsa kitüntetésben részesült, 2005-ben Magyar Örökség díjjal, 2006-ban Pro Ecclesia Hungariae-díjjal, 2010-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével tüntették ki. 2016. október 23-án átvette a Magyar Becsület Rend kitüntetést. Placid atya kérésére 2016. december 18-án, szeretett plébániaközössége szervezésében, a budai ciszterci Szent Imre-templomban, ahol a hetvenes évek elejétől volt 35

éven át kisegítő lelkész, hálaadó szentmisét mutattak be élete száz évének kegyelmeiért.

Placid atya homíliája a búcsúzó üzenete volt. „Tavaly nem mertem ígérni, hogy találkozunk még" – kezdte beszédét egy őt egészségében megpróbáló nehéz évet követően. „Most nem győzök hálát adni a Jóistennek, hogy megajándékoz mindennap egy fél óra olyan csodálatos idővel, amikor nem tudom, itt vagyok-e egyáltalán. Megélhetem az utolsó vacsora megjelenésének csodáját, amikor a szobámban az íróasztalomnál misézhetek." Placid atya három „csodáról" beszélt, amit a szentmise – melyben benne foglaltatik Krisztus keresztáldozata, a mi „legnagyobb kincsünk" – jelent. Megünnepelhetjük az utolsó vacsora megjelenését, tudhatjuk, hogy a kenyér színe alatt szentségi valóságában jelen van a megváltó Krisztus, és mi mindannyian a legbensőségesebben érintkezhetünk vele. „Ez a három csoda valósul meg mindennap a szentmisében, és ez a csoda messze felülmúlja a beteggyógyításokat, a halottfeltámasztásokat, a kenyérszaporításokat. Itt maga a megváltó Jézus érintkezik a legközvetlenebbül velem." Ez adott erőt számára száz esztendősen, olyan élet után, mint ami az osztályrésze volt. „Isten olyan csodálatosan szeret, hogy mindennap a szívembe jön a szentmisén a szentáldozásban." Placid atyát kívánsága szerint Pannonhalmán helyezték örök nyugalomra.

***Zselepszki György OCD, az Úr szenvedéséről nevezett Fábián atya** életének 85., áldozópapságának 55., szerzetességének 28. évében a betegek szentségével megerősítve 2017. január 7-én elhunyt.„Örvendeztem, amikor azt mondták nekem: Az Úr házába megyünk."(Zsolt 121,1)*

Fábián atya 1932. március 13-án született Indjijában, a mai Szerbia területén. Szüleivel 1944-ben költöztek át Magyarországra, Tatárszentgyörgyre. 16 évesen két évig Vácott élt Regőczi István atya „Sasfiókák" nevű gyermekotthonában. István atya biztatta nevelt gyermekeit, hogy szentté kell

válni, és tőle tudták meg a fiatalok, hogy a legszigorúbb magyarországi rend a kármelita rend. Regőczi atya gyönyörűszép példája nyomán Zselepszki György szentté akart válni, és úgy gondolta, ez a feladat a szigorú Kármelben lehetséges. 1949. szeptember 1-jén belépett a keszthelyi Kármelbe, és egészen 1950. november 30-ig, a rendek feloszlatásáig ott élt. 1953 és 1956 között – kármelita múltja miatt – különböző bányákban munkaszolgálatosként dolgozott. 1956-tól váci egyházmegyés kispapként az egri szemináriumban tanult. 1962. június 17-én Vácott szentelték pappá.

Állomáshelyei a Váci Egyházmegyében: 1962-től Szolnok, 1964-től Szegvár, 1969-től Izsák, 1970-től Kígyós, „a fölséges puszta”, 1976-tól Tápé. Tápén találkozott a megújulással, a katolikus karizmatikus mozgalommal, és megkapta a szentlélekkeresztséget és a Szentlélek ajándékait, a karizmákat. Itt, működése során sok-sok előadást tartott, különösen a fiataloknak, rajta keresztül sokakat megérintett a Szentlélek. Az egyetemisták soha többé nem féltek a vizsgáktól, mert Fábián atya megtanította nekik, hogy semmitől sem szabad félni, kivéve a bűnt! Egyedül a bűn az, amitől félni kell, mert elválaszt Istentől! Fábián atya közbenjáró imájára, tanúságtételére számtalan gyógyulás történt, a faluban sokan megtértek.

1982-ben néhány hónapig Harkakötöny, Móricgát, majd hét évig Jászszentlászló következtek. Itt kezdte meg a templom felújítását, bár anyagi javak nem álltak az egyházközség rendelkezésére. Ám olyan lelkesek voltak mindannyian, hogy csak belevágtak! – akárcsak a ligeti templomnál a harasztiak és az atyák! Amikor Fábián atya Medjugorjéba zarándokolt a híveivel, a templom sekrestyéjében „véletlenül összefutott” Marijaval az egyik látnokkal. Mivel az atya Jugoszláviában született, anyanyelvi szinten tudott horvátul: megkérte Marijat, hogy mondja el a Szűzanyának, nagy gondjaik vannak, ezért segítse közbenjárásával a templomépítést. Ezután egészen gyorsan befejeződhetett a templomfelújítás, mert mindig megérkezett időben az éppen szükséges pénzösszeg.

1989-től fizikailag is visszatérhetett a Kármelbe: egy évet töltött a grazi noviciátusban, majd a magyarországi sarutlan kármelita közösség különböző házaiban szolgált hosszabbrövidebb ideig. Évekig dolgozott az érdi Kármel megalapításán. 2000-től 2017-ig, haláláig – kivéve a 2007. márciustól 2012. májusig tartó keszthelyi időszakot – templomigazgatóként szolgált a kunszentmártoni rendházban, ahol folyamatosan lelkigyakorlatokat vezetett. Kiérdemelte Tatárszentgyörgy díszpolgári címét. A Szentlélekben való megújulás mozgalmának hazai megalapozója, a Szeretetláng Társulás egyik elindítója volt.

Lelkigyakorlatain azt tanította, hogy az imádságot életünk központi helyére kell helyezni. Így tudunk elmélkedni, gondolkodni, belső imában kérni a Szentlélek indítását és vezetését. Ő megadja nekünk azt a sajátos utat, amelyen keresztül közelebb kerülhetünk Istenhez, hogy Isten szeretete mindenkiben elmélyedjen. Így a szívünk teljesen Istené lesz! A lényeg: 1) Istennek tetsző életet éljünk, szívvel-lélekkel tegyük ezt; így nem számít már az emberek véleménye rólunk. 2) Nyitottnak kell lenni a Szentlélek vezetésére. Mi számít? Az számít, hogy mennyire tudok szeretni, menyire tudok önzetlen lenni. Az számít, hogy mennyire tudok másokat magam elé engedni. Ekkor Jézus örül az önmegtagadásunknak, a nagylelkűségünknek. Jóakarattal a világ háromszáz leggazdagabb embere annyi jót tudna tenni, hogy attól kezdve már senki sem halna éhen ezen a világon.

2016 júniusától egyre fokozódó testi-lelki szenvedéseit a lelkek megmentéséért, a magyar nemzet megtéréséért, a Katolikus Egyházért és a Magyar Sarutlan Kármelita Rendtartomány megújulásáért ajánlotta fel. Papi jelmondatát – Add, Uram, hogy mások szolgálatában égjek el, mint pap és áldozat! – életté váltotta, valóban elégett a lelkek megmentésében. Maradéktalanul feláldozott mindent.

Az egyik paptestvér mondta róla, olyan, mint egy hatalmas mustárfa, amelynek az ágaira rászállhatunk, mint a madarak, hogy megpihenjünk rajta. Sok-sok „madárka” pihent ennek a fának az ágain. Egy másik paptársa szerint: „100 évenként terem ilyen ember.” Hát, ő volt a mi Fábián atyánk!

Pintér Ilona, Szent-Gály Kata költőnő leánya a már ágyhoz kötött és a keresztre feszített Jézust órákon át szemlélő Zselepszki Fábián atya üzenetét tolmácsolta: „egy egész élet sem elég, hogy megismerjük Krisztus életének létgazdagságát. Szeressétek egymást, legyetek közbenjárók!” – üzente halálos ágyán „Zselep atya”.

Ahhoz, hogy a pap által közölt tanítás valóban befogadásra találjon, az emberek részéről a gondolkodás és a cselekvés megváltoztatására van szükség. Először tehát a szívet és az értelmet kell megérinteni az Igének, és majd ennek következtében lehet megváltoztatni az emberi tetteket, hogy összhangban legyenek az életet megalapozó elvek az emberi cselekedetekkel. Az igehirdető munka, melyet ezek a papok végeztek példaértékű volt, ezt élték elénk: Isten szereti az embert és Szentlelke által megadja a kegyelmet, hogy Őt viszontszeressük. Ők valóban nyitva álltak a Szentlélek előtt, így képesek voltak másokat is megvilágítani a bennük élő szeretet titkával. Tanúságot tettek a keresztény reményről, amely nem okoz csalódást. És az Isten életét visszatükröző mély bensőséges kapcsolatról is, az engedelmességről és a keresztről.

Tóth Marianna

Forrás:
II. János Pál: Az örök szeretet ajándéka, Budapest, Trivium, 2014
Szent Márton-plébánia honlapja, Kunszentmárton
Magyar Kurír
Olofsson Placid atya beszéde 2005 pünkösdhétfőn Dunaharasztin, a Szent István Plébániatemplomban
Zselepszki Fábián atya lelkigyakorlatos beszédei

A PER

A történet középpontjában a kereszt áll, amely szent szövegek nyomán boldog keresztnek mondható, hiszen Jézus Krisztus, a Bárány önként vállalt áldozata árán az ősbűnben leledző emberiség elnyerte a megváltást, az örök élet lehetőségét. Boldog ez a kereszt, üdvösségünk záloga, egyetlen reményünk. Krisztus urunkba vetett hittel, reménységgel és az őáltala tanított szeretettel közelítünk hozzá, megvallva Jézus valóságos istenségét, valóságos emberségét, halálát és feltámadását, és az általa ajándékozott örök életet.

A kereszt a gyalázat fája, mely a dicsőség trónusa lett. Megjövendölték ezt a választott nép prófétái, az eljövendő Messiás, a Szabadító szenvedését, halálát, majd feltámadását (vö. Izajás, Zakariás, Zsoltárok könyveit)

Hogy mi is történt ~ 30-ban, Júdeában, arról a négy apostol által megírt és ránk hagyott evangélium, valamint apokrif iratok és a kor történetíróinak művei tudósítanak bennünket. E munkákból alaposan megismerhetjük a kort, melyben Isten Fia közénk jött, megtestesült. Emberként élt a választott nép között, hogy beteljesítse a törvényt, és a bűnös, botladozó embernek elhozza az isteni kinyilatkoztatást a megváltásról, hirdesse a szegényeknek az örömhírt, Isten szeretetét, irgalmát és jóságát.

A választott nép várta a Megváltót. Elevenen élt hagyományában ez a várakozás, és a Megváltó eljöveteléről szóló ígéret számos helyen felbukkan a Bibliában (vö. Mózes1, Izajás, Mikeás, Dániel könyveit). Jézusban azonban, aki szelídséget és szegénységet hirdetett, nem ismerte fel a vezért, a szabadítót, hiszen olyan erőteljes egyéniséget várt, aki megszabadítja őt a római fennhatóság alól, visszaadja az országot, és királyként ül Dávid trónjára.

Jézus, az Isten Fia, szerény és szorgos munkálkodásban töltötte ifjúi éveit atyja, József és édesanyja, Mária házában. 30 éves korára lépett a nyilvánosság elé, amikor hithű zsidóként, egy szombaton elment a zsinagógába, és ott olvasásra jelentkezett. Izajás próféta könyvét kapja, s kihajtván a tekercset, ezt olvassa: *Az Úr lelke van rajtam, mert fölkent engem. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, s hirdessem a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, hogy felszabadítsam az elnyomottakat, és hirdessem, elérkezett az Úr esztendeje.* Összecsavarta a tekercset, és így szólt: *Ma beteljesedett az írás, amit az imént hallottatok.* (Lk 4,18-19; 21) Személyének isteni voltáról tanúskodnak tanítása és csodatettei: a víz borrá változtatása, a csodás halfogás és a vihar lecsendesítése, vízen járás, kenyérszaporítás, az ördögűzések, sánták, vakok, vízkórosok, leprások, bénák meggyógyítása, halottak feltámasztása, valamint beszédének és tanításának soha nem tapasztalt módja, szavainak hatalma, személyiségének kisugárzása mind, mind egyre inkább növelték hírét, egyre több ember igyekezett hozzá, hogy lássák őt, hallhassák szavát, hallgassák tanítását, vigaszt, reményt, testi, lelki gyógyulást nyerjenek.

Mindemellett Jézus, tanítása során, mindig úgy nyilatkozott, hogy küldetése az egy Isten által adományozott mózesi törvények beteljesítése, az üdvösség, az örök élet ajándékainak elhozatala népe számára. Megerősítette a papok, írástudók, farizeusok, rabbik által képviselt tanítás helyes voltát, ugyanakkor figyelmeztetett, hogy az előírások betű szerinti, külsődleges megtartása önmagában nem elegendő az üdvös életre, gyakorolni is kell az alázatot és a szegényekkel való törődést.

Tanításának fénye, bölcsességének ereje, tömegeket megmozgató szavai és csodálatos tettei miatt a zsidó nép vallási és politikai-társadalmi vezetői, a főpapok körében bizalmatlanság, ellenkezés, sőt végül félelem ébred az új tanító iránt. A zsidók nem hisznek a holtak föltámadásában, sem a lélekben, sem az angyalokban, az ő Istenük egy néven nem nevezhető, egy és örökkévaló, de meglehetősen távoli Isten. Jézus pedig hirdette az Isten országának eljövetelét, azt, hogy Isten köztünk van, jóságos, szerető és irgalmas Isten, a kicsinyek, alázatosak, szegények atyja.

A papság és a hozzá kötődő arisztokrácia (szadduceusok) élete nagyban kapcsolódott a templomban folyó kereskedés, pénzváltás, adó- és vámszedés révén nem is csak csörgedező, inkább áradó meggazdagodási forráshoz. Jézus pedig nem finomkodott a formalitásokba ragadt farizeusi réteggel, sőt a vallásosság megtisztítása, az Atya igaz imádása érdekében – felborogatva a pénzváltó asztalokat, a galambárusok padjait – a dicsőséges, pálmás virágvasárnapi bevonulást követően kiűzte a templom előteréből a kereskedőket. (vö. Mt 21,12-13)

A papság tehát félni kezdett. Oka ennek részben az volt, hogy a rómaiak minden messianisztikus mozgalmat és általában a közrendi zavargást keményen megtorolták. Jézust pedig egyre nagyobb, izgatott tömeg követte. A húsvét megünneplésére Jeruzsálembe érkező Jézust a nép *Áldott az Úr nevében érkező király!* (Lk 19,38) kiáltásokkal, ujjongással, egekig törő örömmel fogadta. A főpapok pedig törték a fejüket, miképpen is lehetne Jézust elveszíteni, hiszen a rómaiak elpusztítják szentélyüket és népüket, ha nem tudnak rendet tartani.

Jézus tekintélye és tanítása tehát, a főpapok félelme szerint, csorbította az ő tekintélyüket, és megfosztotta őket a gazdag megélhetési forrásoktól, de az ellene való érvelésben a hangsúlyt a fennálló rend felborítása, az ország elvesztésének veszélye kapta. Ugyanakkor tudjuk, hogy Jézus soha nem buzdított lázadásra, tanításának alapja az erőszakmentesség volt.

Kaifás, Jézus idejében Jeruzsálem főpapja (18-tól 36-ig) így fogalmazta ezt meg: *Jobb, hogy egy ember haljon meg a népért, mintsem hogy az egész nép elpusztuljon.* (Jn 11,50) János evangélista, aki egyébként rokona volt a főpapnak, még hozzáteszi: *Attól a naptól fogva határozott szándékuk volt, hogy megölik őt.* (Jn 11,53)

Kapóra jött a főpapoknak az iskarióti Júdás (nevének jelzője a latin sicarius jelzőre /késelő/ vezethető vissza; a késelők a rómaiaknak fegyveresen ellenálló zelóta mozgalom leginkább szélsőséges irányzata) ajánlkozása, aki 30 ezüstpénzért, egy rabszolga áráért, felajánlotta, hogy mesterét a kezükre adja. A nagy tömegek által megszállt, ünnepre készülő városban a főpapok kerülni akarták a feltűnést, hiszen lelkes ezrek kísérték mindenüvé Jézust. Az emberekkel való összeütközést, s ezáltal a zavargások kirobbanását mindenképpen meg akarták gátolni, így a húsvéti vacsorájukat követően az Olajfák hegyén éji nyugalmukat kereső Jézust és tanítványait meglepte a templomőrség, élükön az árulóval, és Jézust elfogván, kezét megkötözve, lökdösve, rángatva elhurcolták Annás házába.

Annás, a regnáló főpap apósa, a 7-től 14-ig terjedő időszakban volt főpapja Jeruzsálemnek, Jézus idejében ezt a tisztet Kaifás töltötte be, aki feje volt az un. főtanácsnak, héberül szanhedrin, amelynek 71 tagja volt, a főpapok (sacerdotes), írástudók (scribe), elkülönítettek (farizeusok), vének (seniores – világi tanácstagok), és a törvény őrei (rabbik) személyében.

Annás házában csak kihallgatás történt, vagyis megpróbáltak a jelenlevők fogást találni Jézuson, aki azonban megkerülvén a kérdéseket, így érvelt: *Magam nyilvánosan tanítottam a zsinagógákban és a tereken, sokan hallották a szavaim. Miért kérdezel?* (vö. Jn 19,18-21) Jézus ismerte a jogrendet, tudta, hogy nem köteles a vádlott saját maga ellen tanúskodni.

Ezen a ponton kezdődik a mi Urunk szenvedése, mikor a főpap tömlöcében töltött éjen a felheccelt őrök – annak ellenére, hogy a fogoly megütését tiltja a törvény – Jézus kínzásában gyönyörködnek, köpködik és ütlegelik őt.

A kihallgatás eredménytelensége miatt másnapra Kaifás összehívta a szanhedrint, ahol szabályos tárgyalást folytattak le, bár ki kell emelni, hogy a per koncepciós eljárás volt, nem lehetett igazságos, hiszen előre elhatározták Jézus halálát.

A zsidó perrend szerint akkor lehet valakit elítélni, ha akad kettő tanú, akinek a vallomása mindenben összecseng. A hosszadalmas és terjengős, fáradságos és aprólékos, jegyzőkönyvezett per során nem találtak kettő, egyformán nyilatkozó tanút, így estendre sem leltek okot Jézus elítélésére. Jézus a tárgyalás folyamán nem volt megfosztva a nyilatkozattételtől, bizonyára élt a belekérdezés jogával, rámutatott az ellentmondásokra, korrigált, ha hamisat mondtak. És tudjuk azt is, hogy voltak hívei a nagytanácsban, akik legalábbis prófétának gondolták Jézust, hittek felsőbb küldetésében, nem tapasztalták, hogy vétett volna a mózesi törvények ellen, esetleg nem is tartották kizártnak, hogy ő a Messiás, még ha nem is ilyennek képzelték el az Eljövendőt. Ők nem járultak volna hozzá az elítéléshez. Nem tudott tehát a szanhedrin semmi olyat Jézusra bizonyítani, amely alapján a zsidók legmagasabb vallási és világi fóruma többségében ellene döntsön.

Kaifás végül kockáztat. Nyíltan felteszi a kérdést: *Te vagy-e a Messiás?* (vö. Mk 14,61-63)

Jézus ezt soha nem hirdette magáról, még, aki megvallotta ezt, annak is azt tanácsolta, ne beszéljen erről.

Ha Jézus azt mondja: igen, akkor nem lehet átadni Pilátusnak, hiszen a nagytanács Jézusban hívő tagjai miatt megbukott Kaifás kísérlete. Ez a testület, amely hivatott arra, hogy az ószövetség alapján megmondja, mikor kezdődik el az új rend, nem tehet mást, mint melléáll annak, aki új Mózesként jelent meg közöttük, hogy őt kövessék.

Ha viszont Jézus a hallgatást választja, akkor azért nincs ok Pilátus elé küldeni. Meg kell itt jegyezni, hogy halálos ítéletet a római tartományokban csak a római ítélkezés szabhatott ki, egyrészt ezért volt szükség az ügy Pilátus elé küldésére. Másrészt a szanhedrin ezt a népszerűtlen aktust mindenképpen a rómaiakra akarta utalni, nem akarván a Jézust lelkesen követő tömegekkel ujjat húzni, mellékesen tartván is a zavargásoktól, amit római megtorlás követ.

Jézus a kérdésre pedig így felel: *Én vagyok. Látni fogjátok, hogy az Emberfia ott ül a Mindenható hatalmának jobbján és eljön az ég felhőin.* Ez a nyilatkozat önmagában nem vétség, és ismervén tanítását és cselekedeteit, pontosan

azt kellett volna kiváltania a főtanácsból, hogy meghajoljon az Isten Fia előtt.

Kaifás azonban eljátszotta a nagyjelenetet. Istenkáromlást (blaszfémiát) kiáltott, és megszaggatta a szent ruhát, melybe öltözve volt. A tanács többsége pedig *Mi szükségünk van még tanúkra!* felkiáltással követte őt. A vádlók tanúkká léptek elő, s így a zsidó jogrend szerint ítélet nem születhetett: ugyanazon jogi eljárás keretében a bíró nem lehet tanú is egyben. Döntöttek tehát, hogy a hamis prófétát, az istenkáromlót Pilátus elé viszik, és kieszközlik a halálát.

Pilátus előtt azonban szó sem esik az előző napi vádakról, hiszen a római halálra nem ítél senkit, ha pusztán Isten fiának vallja magát. A rómaiak politeikus világszemléletűek, nem ismeretlen előttük, hogy a földön isteni származású emberek járjanak köztük (nemesi családok, császárok vallották isteni származásúnak, isteni felhatalmazással bíróknak magukat). Ezért a főpapok, fondorlatos módon, hamis vádakat emelnek Jézus ellen: a békesség és a közrend háborításával, az adófizetés megtagadására való buzdítással (vö. Mt 22,21) vádolják, és azzal, hogy királynak (vö. Lk 19,38) vallja magát.

Pilátus kikérdezi Jézust, de kivetnivalót, semmit sem talál benne. Egy szelíd, bölcselkedő tanító áll előtte. Amikor a főpapok felemlegetik, hogy egész Galileát (vö. Mt 4,23) felzúdította a tanításával, Pilátus, nem akarván összeütközésbe kerülni velük, az elkövetés helye (forum delicti) szerinti illetékességből átküldi Jézust Heródes Antipashoz, Galilea negyedes fejedelméhez, aki a húsvét ünnepén Jeruzsálemben tartózkodik.

Heródes hallott az új prófétáról, látni is óhajtotta, hátha tesz csodát előtte. Jézus azonban hallgatásba burkolódzik. Heródes nem találhatja így bűnösnek, és az ügyet jelentéktelennek nyilvánítva visszaküldi Jézust Pilátushoz (joggal tarthatott is a nép haragjától, hiszen Keresztelő János vére is az ő kezéhez tapadt).

Pilátus az ártalmatlannak vélt tanítót nem akarja megöletni. Nem érti a főpapok ragaszkodását a halálos ítélethez. Közben asszonya álmot látott, ami miatt kéri férjét, ne ártsa bele magát a próféta ügyébe, és máshonnan is tudomására jutott, hogy a főpapok irigységből akarják Jézust a kezére adni. Ekkor újabb érv érkezik: ha egy királyt támogat, nem lehet a császár barátja (amicus caesaris). S ez talált.

A procurator mégis megpróbál kerülőutat választani, mert nem akarja kivégeztetni az ártatlannak talált embert. A nép elé viszi az ítéletet, vagyis az ünnep szokásához folyamodik, amely szerint egy foglyot szabadon lehet ilyenkor bocsátani. A tömeg azonban, köztük a lefizetett hangadókkal, nem Jézus nevét kiáltja, hanem a lázadásért, rablásért és gyilkosságért lefogott Barrabásét. Pilatus megdöbben. Úgy dönt, enged, és hogy kielégítse a felizgatott tömeg vérszomját, Jézust római módra megkorbácsoltatja. Harminckilenc ütést mérnek Jézusra, bőrt és húst szaggató, csontig ható ólomgolyós szíjkorbáccsal (flagellum). A töviskoszorúval megkoronázott, katonaköpenybe öltöztetett, vérben fürdő Emberfiát kiállítja a tömeg elé: *Ime, az ember* – mutat rá. (vö. Jn 19,5-6) Rossz pszichológiával azt gondolja, szánalmat ébreszthet. A tömeg azonban, látván a merő vér, lábán állni alig tudó, megkínzott, megalázott embert, csalódott az ő prófétájában. Hiszen, gondolhatták, hogyan lehetne ő az új vezér, aki Dávid trónjára ül, ha nem tud ellenségein felülkerekedni? Megérdemli, hogy szenvedjen, adják keresztre!

És a tömeg *„Keresztre vele!”* üvöltésére Pilatus, zsidó módra megmossa kezeit, lám, ő nem bűnös ennek az ártatlan vérnek a kiontásában. A Gabbatán, köves udvaron, amely ma is látogatható, meghozza a halálos ítéletet „Mész a keresztre! (Ibis ad crucem!)

Quintus Pontius Pilatusnak, Tibérius császár procurátori rangú helytartójának legfőbb kötelessége volt Júdeában a béke, a közrend és a közcsend fenntartása, s lám ezen ember miatt, ha ártatlannak látszó filozófus is, mindezek veszélyben voltak. Pilatusnak a rend fenntartásához csak egy cohors (600 fő) állt a rendelkezésére, s közelgett az ünnep, a felbolydult várost le kellett csendesíteni.

És a római kivégzőosztag (excator mortis) négy katonája péntek délben, a Golgotán keresztre feszítette a mi Urunkat. Pilatus, a zsidók kigúnyolására, a keresztre, a megfeszített bűnéül, ezt a feliratot szegeztette: A názáreti Jézus, a zsidók királya.

Közel volt az alkony, Jézus már halott, de ilyenkor már nem lehetett temetni, mert itt a szombat, a húsvét szombatja, a zsidók Egyiptomból való szabadulásának nagy ünnepe. Volt ott a közelben egy sírbolt, amelyet még nem használtak. Abban helyezte el Arimateai József, Jézus tanítványa, aki maga is tagja a szanhedrinnek, Jézus testét, s gyolcsba göngyölte. A főpapok pedig, emlékezvén arra, hogy Jézus megjövendölte, halála után feltámad a harmadik napon, a rómaiakkal őriztették a sírboltot, nehogy Jézus hívei a testet ellopják, és híreszteljék a feltámadást.
Ezt tanúsítja a történeti leírás.

Az az ember, akit ott keresztre feszítettek, a perrendi eljárás folyamán mindent megtett annak érdekében, hogy ez be ne következzék. Védekezése, magatartása, érvei nyomán születhetett volna igazságos ítélet. A zsidó perrend és a római provinciális kogníciós jogi eljárás sem sérültek. Júdea helytartója a látszólagos béke, a politikai haszon szempontjából a leginkább célravezető megoldást választotta, aminek az igazsághoz nem kell, hogy különösebb köze legyen. A zsidó főtanács, amely tudása és felhatalmazása révén fel kellett volna ismerje a Megváltót, a várt Üdvözítőt, a bűnbeesett ember pszichéjéből fakadó félelem miatt az ártatlan élet kioltásának logikáját követte.

Jézus pere pedig folytatódik, míg a világ, az Egyház mindennapos, burkolt vagy nyílt üldözésében, amint ezt Ő előre megmondotta. (vö. Mt 10,16-25; Jn 16,2-4) Az üdvtörténeti perben a vádlott Jézus, a vádló a sátán. Elítélhetjük, halálra adhatjuk, tetteinkkel újra és újra pálcát törhetünk felette, avagy lehetünk hű tanúk az igazsága mellett. A per nem Pilatus ítéletével és a sír lepecsételésével zárult, hanem akkor fog valóban véget érni, amikor Krisztus eljön ítélni élőket és holtakat, vele lesz a jutalom, s mindenkinek megfizet tettei szerint. (vö. Jel 22,12)

Jézus, az Isten fia, az ártatlan Bárány vérét ontottuk, a mennyei Atya azonban felülbírálta ezt az ítéletet, visszamenőleg hatályon kívül helyezte, és harmadnapon feltámasztotta Őt a halálból. Isten a világnak nem halálra adta az Ő Egyszülöttjét, hanem a vétkesség megváltására, az isteni örök renden alapuló igazságra, az ezen nyugvó békére, az örök életre.

Koczka Tamásné

Illusztráció: tanulmány fénykép és a festő vázlatai Munkácsy Mihály Krisztus Pilátus előtt című festményéhez

KERESZTÚT AVILAI SZENT TERÉZZEL

Ha ilyen jó barát van az oldalunk mellett, ha ilyen hadvezér alatt állunk, aki a szenvedésben mindig az első volt: mindent el tudunk viselni. Ő mindig kész rajtunk segíteni és bennünket támogatni, egy szóval igazi barátunk.

ELSŐ ÁLLOMÁS - Pilátus halálra ítéli Jézust

„Jézust (...) átadta nekik, hogy feszítsék keresztre.” (Mt 27,26) Gondoljátok meg, hogy mennyibe került az a mi Jegyesünknek, hogy bennünket szeretett! Mily kínos halált szenvedett el érettünk a keresztfán, csak azért, hogy megszabadítson az örök haláltól!

MÁSODIK ÁLLOMÁS - Jézus vállára veszi a keresztet

„Jézus keresztjét hordozva kiment az úgynevezett Koponyahelyre, amelyet héberül Golgotának neveznek.” (Jn 19,17) Van-e egyáltalában valami, amit te nem azért tennél, Uram, hogy az én lelkemnek legyen haszna belőle? Mert hiszen látod, hogy az már egészen a tied; hogy átengedte magát neked, s hogy követni akar, amerre jársz, egészen a kereszthalálig; hogy kész Neked segíteni annak hordozásában, s nem hagy téged alatta egyedül!

HARMADIK ÁLLOMÁS - Jézus először esik el a kereszttel

„A mi betegségeinket ő viselte, és a mi fájdalmainkat ő hordozta...” (Iz 53,4) Segítsünk Urunknak vinni a keresztet, s gondoljuk meg, hogy ő egész földi élete folyamán érezte annak súlyát! Ne vágyódjunk uralomra lent, s ne hagyjuk soha abba a belső imát! Ily módon tehát legyen föltett szándékunk, hogy - még ha egész életünkön át tartana is ez a lelki szárazság - nem engedjük Krisztus Urunkat elesni keresztjével!

NEGYEDIK ÁLLOMÁS - Jézus szent anyjával találkozik

„Jézus keresztje mellett ott állt anyja.” (Jn 19,25) Egy alkalommal a szentáldozás után (...) Jézus mondotta nekem, hogy föltámadása után megjelent Szűzanyjának, mert annak ugyancsak nagy szüksége volt vigasztalásra, s hogy az annyira el volt merülve a fájdalomban és annyira össze volt törve, hogy bizonyos ideig tartott, amíg magához tért, és örülni tudott az Ő jelenlétének... Azt is hozzátette Jézus, hogy sokáig volt vele azon alkalommal, míg végre sikerült őt megvigasztalni.

ÖTÖDIK ÁLLOMÁS - Cirenei Simon segít Jézusnak a keresztet hordozni

„Miközben kifelé mentek, találtak egy cirenei embert, név szerint Simont. Ezt kényszerítették, hogy vigye a keresztjét.” (Mt 27, 32) Ez a lélek minden áron szolgálni akar az Úrnak és tehetségéhez képest előmozdítani az ő dicsőségét és a lelkek üdvösségét, úgyhogy nemcsak nem vágyódik a halál után, hanem sokáig, évek hosszú során át szeretne élni, és elviselni a legnagyobb szenvedéseket, hogy ezek fejében (...) szolgálatára legyenek a Keresztre Feszítettnek. Őt akarják segíteni, különösen mikor azt látják, mennyire sértegetik őt.

HATODIK ÁLLOMÁS - Veronika kendőt nyújt Jézusnak

„Nem volt szép alakja, sem ékessége, hogy megnézzük őt, és nem volt olyan külseje, hogy kívánjuk őt. Megvetett volt, és utolsó az emberek között. (Iz 53,2-3) Tartsátok észben, amit az édes Jézus a getszemáni kertben mondott, tudniillik, hogy: „A test gyönge”, és emlékezzetek vissza arra az ő csodálatos, fájdalmas, véres verejtékezésére! (Gondolatok az Énekek énekéről, III. fej. 361. o.) Valahányszor rágondol az Úrra, az ő életére és szenvedésére, eszébe jut az ő szép, szelíd arca, ami végtelenül vigasztaló dolog.

HETEDIK ÁLLOMÁS - Jézus másodszor esik el a kereszttel

A mi bűneinkért törték össze, a mi békességünkért érte fenyítés." (Iz 53,5) Az Úr egyesekre lelki életük elején küldi ezt a gyötrelmet (a lelki szárazságot), másokra a vége felé, sok más alkalmi kísértéssel együtt. Teszi ezt nézetem szerint azért, hogy próbára tegye az ő barátait, s megtudja, vajon képesek-e kiüríteni az ő kelyhét és hordani a keresztet, s csak ezen próba után bíz reájuk nagy kincseket.

NYOLCADIK ÁLLOMÁS - Jézus vigasztalja a siránkozó asszonyokat

„A nép és az asszonyok nagy sokasága követte őt, jajgattak és sírtak miatta. Jézus odafordult hozzájuk, és így szólt: «Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok! Magatokat és gyermekeitek sirassátok!»" (Lk 23,27-28) Isten önmagát adja oda azoknak, akik mindent elhagynak érette. Ő nem személyválogató. Ő mindenkit szeret (...), szégyelljük magunkat (...), hát mi mindezt a nagy kincset, gyönyörűséget és végtelen dicsőséget kizárólag a mi édes Jézusunkkal akarjuk magunknak megszereztetni?! Ha már Cirenei Simonnal nem segítünk neki vinni a keresztet, nem illenék-e, hogy legalább sirassuk őt Jeruzsálem leányaival? Vagy talán azt hisszük, hogy örömök és szórakozások közepette élvezhetjük azt, amit ő nekünk annyi vérontás árán szerzett meg?

KILENCEDIK ÁLLOMÁS - Jézus harmadszor esik el a kereszt súlya alatt

„Én szegény vagyok és szenvedek, de fölemel, Istenem, a te segítséged." (Zsolt 69,30) Eszembe jut egy eset, amelyet egy szerzetes beszélt el nekem önmagáról... Egy napon egészen ki volt merülve a munkától, s már későre is járt az idő. Nem tudván többé a lábán állni, kissé leült. Ekkor azonban arra talált jönni a főnök, s azt mondta neki, fogjon egy ásót, s menjen a kertbe ásni. Akármennyire ellenkezett is a természete - mert hiszen oda volt a fáradtságtól -, szó nélkül engedelmeskedett. Mikor azután egy ajtón keresztül belépett a kertbe (...), megjelent neki a mi Urunk a kereszttel a vállán, fáradtan és megtörve, s ezzel adta tudtára, milyen semmi az a kimerültség az Övéhez képest.

TIZEDIK ÁLLOMÁS - Jézust megfosztják ruháitól

„A katonák, miután megfeszítették Jézust, fogták a ruháit, elosztották négyfelé, minden katonának egy részt, azután fogták a köntöst is." (Jn 19, 23) Ó, ti, szent sebei az én Istenemnek és forrásai az élet vizének! Milyen bőségesen árasztjátok ezt az éltető nedvet számunkra, és milyen biztonságban halad e nyomorult élet veszedelmei között az, aki ezen isteni itallal tartja fenn erejét!

TIZENEGYEDIK ÁLLOMÁS - Jézust a keresztre szegezik

„Amikor arra a helyre értek, amelyet Koponyahelynek neveznek, megfeszítették őt, és vele a gonosztevőket is, az egyiket jobbról, a másikat balról." (Lk 23, 33) Azt tapasztaltam, hogyha biztonságban akarunk lenni az elesés ellen, akkor a keresztbe kell fogódzkodnunk és abban bíznunk, aki minket rajta megváltott. Ő az én egyedüli igaz jó barátom.

TIZENKETTEDIK ÁLLOMÁS - Jézus meghal a kereszten

„A hatodik óra körül sötétség támadt az egész földön, kilenc óráig. A nap elsötétedett, a templom függönye középen kettéhasadt. Jézus ekkor hangosan felkiáltott: «Atyám! Kezedbe ajánlom lelkemet!» E szavakkal kilehelte a lelkét." (Lk 23,44-46) Ó! Ó! Ó! milyen súlyos dolog a bűn, amely elég volt ahhoz, hogy oly kegyetlen fájdalmak közt ölje meg Istent! És most is, Istenem, mennyire körül vagy véve ezektől a fájdalmaktól! Vajon hova tudsz menni, ahol ne kínoznának? Minden oldalról sebeket ejtenek rajtad a halandók.

TIZENHARMADIK ÁLLOMÁS - Jézus testét leveszik a keresztről, és fájdalmas anyja ölébe fektetik

„Az arimateai József, egy előkelő tanácsos, aki maga is várta az Isten országát, bátran bement Pilátushoz, és elkérte Jézus testét... Pilátus Józsefnek ajándékozta a testet. Gyolcsot vásárolt, levette Jézust és begöngyölte a gyolcsba." (Mk 15,43-46) Mennyire lehajtja ágait ez az isteni almafa, hogy a lélek végre valahára szakítson róla! Hogy megértse fenséges nagyságát és azt, hogy milyen sokszor és milyen végtelenül irgalmas volt vele szemben! Hogy lássa és élvezze a gyümölcsöt, amelyet a mi Urunk Jézus Krisztus kínszenvedése árán termett, mert hiszen kimondhatatlan szeretetében saját drágalátos vérével öntözte a fát.

TIZENNEGYEDIK ÁLLOMÁS - Jézus holttestét sírba teszik

„József egy sziklába vágott sírba, amelyben még senki sem feküdt, helyezte Jézus testét." (Lk 23,53) Mivel most a lélek már nem keresi a maga élvezetét, hanem csakis az Úristennek akar kedvére tenni, abban telik öröme, ha némileg utánozhatja Krisztus Urunknak szenvedésekkel teli életét. Az almafán, amelyről itt szó van, a szent Keresztet értem, mert az Énekek énekének egy másik helyén azt olvassuk: „Az almafa alatt keltettelek föl téged."

M. S. mester – KERESZTVITEL

(1506, 147,5 x 92,6 cm, tojástempera, hársfa, Esztergomi Keresztény Múzeum)

M. S. mester a késő-gótikus és reneszánsz magyar festészet legtehetségesebb, európai rangú festője, akinek életéről semmit sem tudunk, csupán monogramját ismerjük.

A Keresztvitel című festmény a selmecbányai Mária-templom vagy a Szent Katalin-templom egykori szárnyas főoltárán volt. Az oltár valószínűleg 5 méter széles és 3,5 méter magas szekrény volt, bibliai témájú táblaképekkel és szobrokkal díszítve.

A képek a szekrény becsukott állapotában voltak megtekinthetők. A felső sorban Jézus életének négy örömteli eseménye volt: az Angyali üdvözlet (mely eltűnt), a Nemzeti Galéria tulajdonában lévő Vizitáció, a hontszentantali plébániatemplomban őrzött Jézus születése és a múlt század végén a lille-i Szépművészeti Múzeumba került Királyok imádása. Az alsó sorban a szenvedéstörténet négy részlete követte egymást. A balold ali mozgószárnyon az Olajfák hegyének kompozíciója, a Keresztvitel, majd jobboldalon a Kálvária és a Feltámadás. Ez utóbbiak az esztergomi Keresztény Múzeum tulajdonában vannak.

Az évszázadok során sajnos mindegyik kép áldozata lett különböző csonkításnak, átfestésnek. Így különböző restaurálások nyoma több helyen látszódik, ilyen a pribék és a mellette álló alak ruhája. A kép jobb alsó sarkában lévő szikladarab egy régebben lekopott felületet takar. Érdekes, hogy a sorozat képein a szereplők nem rendelkeznek egységes vonásokkal, különböző arcokat láthatunk. Az oltárszekrényt eredetileg szobrok is díszítették, melyek valószínűleg elvesztek.

A Keresztvitel táblán kétalakos domborművű lenyomata látszódik, rátétfaragványok helyének bekarcolásaival és kihagyásaival. Cselekménye rendkívül mozgalmas, tele szenvedéllyel. Az ábrázolt pillanatban a menet a várszerűen ábrázolt Jeruzsálem és a Koponyák hegye közt halad félúton.

A képen tíz alak jelenik meg, Jézuson kívül láthatjuk Arimathiai Szent Józsefet, aki köpenye szélével fogja a keresztet, nehogy az éles fakéreg felhorzsolja a kezét, a kezét tördelő Máriát és a rémült Szent Jánost is. A kép szörnyű hangulatát leginkább a jobb szélen álló pribék adja, aki a földre rogyott Krisztus felé emeli kezét, melyben egy korbácsszerű kötelet tart, másik kezével pedig Jézus haját húzza.

A kép főalakja természetesen Jézus, aki a kép előterében fekszik, összerogyva a fájdalomtól. Halványlila ruhát visel, melyből csak karjai és lábai vehetők ki tisztán. A ruha redőinek kavargása és a testre nehezedő tömege a jelenet fájdalmas érzelmeit hangsúlyozza. Krisztus rendkívül kimerült, éppen csak jobb karjával tartja magát, feje lehanyatlik, haja csapzott a verejtéktől, arca rendkívül összetört.

A kép középtáján katonákat, Szent Józsefet, Máriát és Szent Jánost láthatjuk. Szélsőséges érzelmek jelennek meg az arcokon, bal oldalt áll az együttérző József, a fájdalmas Szűzanya és a rémült János, jobb oldalon pedig kegyetlen tekintetű katonák. A háttérben baloldalt asszonyok állnak, jobb oldalon pedig az az út kanyarog, ami a már felállított keresztfákhoz vezet. Néhány nézelődő is látható azok tövében és kivehető egy kerékbetört alak is, továbbá a két lator, amint ostorral hajtják őket fel a hegyre.

A festő igen élénk, tarka színeket használt, hogy a jelenet mélyebb átélésére ösztökélje a nézőt. János és a goromba katona, aki Urunkat kínozza, piros ruhát visel, hogy kiemelje az arcukon látható érzelmeiket. József semleges színű ruhája a bölcsességre utal, a hátrakiáltó katona zöld köpenye pedig a nyugtató fegyelmezésnek ad hangsúlyt. Mária mély fájdalmát kék ruhája emeli ki. A háttérben lévő égbolt lilás, kékes árnyalata vészjósló hangulatot teremt.

Goia Marianna

HÚSVÉTI ÉNEK

Mindig is lenyűgözött, hogy a lírai művek némelyikében mennyire magunkra ismerhetünk: általunk nem használt, különleges nyelvi formában közvetítik saját érzéseinket, gondolatainkat. A művek kiragadnak a profán hétköznapokból, ünnepi hangulatot keltenek; érdemes tehát a különleges ünnepeket egy-egy lírai mű elolvasásával még felemelőbbé tenni. Alkalomhoz illő műként ízlelgethetjük például Szentviktori Ádám *Húsvéti énekét*, figyelmünket megosztva mű üzenetének befogadása és a szöveg elemzése közt.

Szentviktori Ádám

HÚSVÉTI ÉNEKE

Az egész világ ujul.
Új örömök intenek.
Ahogy föltámadt az Úr,
föltámadnak mindenek.
Érzik Alkotójukat
mily erős, és Urukat
szolgálják az elemek.

A tüz lobog és röpül.
A levegő szétterül.
A viz árad s völgybe gyül.
A föld biztonságban ül.
Ami könnyü, föltolul,
és a mélybe hull a suly.
Minden, minden megujul.

Már az ég nem oly borús,
a tenger sem háborús,
a szél sem oly vad, oly bús.
Földi lejtőnk kivirult.
Újrazöldel a kopár,
újra meleg a sugár,
mivel a tavasz kigyult.

Enged a Halál fagya;
e világnak hadnagya
birodalmát föladja,
melyet bennünk hóditott.
Míg azt, ami nem övé,
vágyott hogy megőrzené,
sajátjából kikopott.

Élet a Halált veri,
s már az ember megleli,
mit úgy fájt elveszteni:
az Édennek kéjeit.
Kardját leeresztve im
utat ád a Kerubim,
s az út könnyü és szelid.

Krisztus újra eget nyit
és rabokat szabadit,
akiket fogságba vitt
holtuk óráján a bűn.
Azért diadalukat
Atyának és Fiúnak
s Szentléleknek, zengjük hűn!

Babits Mihály fordítása

Nevének magyaros hangzása ellenére Szentviktori Ádám származásáról nem tudunk pontosat, a korabeli források a latin *brito* jelzővel illetik, így lehetett akár angolföldi, akár breton. Életéről is mindössze annyi ismeretünk van, hogy a Párizs melletti ágostoni Szent Viktor apátságban tevékenykedett a 12. században. Korának népszerű himnuszköltője lehetett, egyes források őt tartják a műfaj legnagyobb alakjának, a hagyomány szerint száznál is több alkotás, zömükben himnusz vagy szekvencia viseli az ő kézjegyét.

Az általa képviselt új stílusú szekvenciák az archaikus változatoktól eltérően már önálló szövegként is előadható, hangsúlyos, rímes sorvégre záródó művek voltak. A 12. században virágzó irányzat egyik központja éppen a Szent Viktor apátság volt, és egyik, ha nem a legjelesebb képviselője pedig Szentviktori Ádám. Ezek a szekvenciák szöveges formájukban a görög antikvitásból származó, dicsőítő költemények rokonai: Isten dicsősége fogalmazódik meg bennük.

A *Húsvéti ének* eredeti latin címe: *Hymnus paschalis in dominica resurrectionis – Húsvétvasárnapi himnusz,* nem egyértelműen egy műfaj sajátosságait hordja magán. Az eredeti latin cím műfajjelölő ugyan, de a mű felismerhetően magán viseli az óda jellemzőit is és ötvözi őket a himnuszok sajátosságaival. A mű első és az utolsó versszaka az Úr dicséretét fogalmazza meg, így mintegy keretbe foglalja a négy köztes versszak által kibontott mondanivalót: Krisztus feltámadása a világ megújulásának és az élet diadalmaskodásának a bizonyítéka; ez a megoldás megfelel a himnuszok jellegzetes ABA-szerkezetének.

A vers felépítésében azonban észrevehető az ódai triadikus szerkesztésre való törekvés is: a hat versszakos mű két srófa-antistrófa-epodosz egységből épül fel. Ennek megfelelően két gondolati részre bonthatjuk a költeményt. Az első egység, a kezdő versszak a strófa: Istenhez való odafordulás, és az univerzum Istennel való összhangjának a megfogalmazása. A második versszak, az ellenstrófa a közelítés, fókuszálás eszközével él, a szerző a világmindenséget a korabeli misztikus képzetnek megfelelően alkotóelemeiben láttatja: a tűz, a levegő, a víz és a föld alapelemei az Úr alkotta műnek. Az epodosz, az előző két versszakból levonható tanulság Krisztus feltámadása okán az elemekben láttatott természeti jelenségek megújulását-megbékélését idézi meg, az alaphangulat felszabadult, már-már ujjongó öröm.

A második gondolati egység új témát vezet be, a negyedik versszak az élet és halál szembenállását a halál alulmaradásával példázza. Az antistrófa misztikus életélményt fogalmaz meg, az Úr feltámadása, az élet győzedelmeskedésének gondolata az elveszett paradicsomi lét megtalálásával válik egyenértékűvé. A verszárlat, a második epodosz már himnikus jellegű, végső tanulság és egyben hálaadás a krisztusi életáldozat felszabadító voltáért: a bűnben fertőzött ember megmentéséért a Szentháromságot illeti a dicséret.

Érdekes megfigyelni, hogyan játszik szerepet a *Húsvéti ének* felépítésében a hetes szám: a verssorok egyenként hét szótagból állnak, a strófák pedig hét-hét sorból. A hetes szám a keresztény misztikában az isteni tökéletesség száma, bibliai szám, csak néhány példát kiragadva: a teremtés a hetedik nappal teljesedett ki; hét bő és hét szűk esztendő váltja egymást... Az Újszövetség is élteti a misztikus számot: a Szentlélek hét ajándékát említik, hét főbűnt, illetve hét szentséget tartunk számon, a 77 pedig maga a határtalanság… Véletlen lenne a szám alkalmazása a szerkesztésben?

A Szent Viktor apátság, a szerző életének és tevékenységének a színtere, a középkorban a vallási miszticizmus egyik központja volt, jeles képviselői Szent Ágoston követőiként vallották, hogy az istenélmény átélhető az általa teremtett világban, és az iránta érzett szeretet felülmúlhatja az Úr lényegének észérvű megközelítését. Nem véletlen tehát a hetes szám alkalmazása a mű szerkesztésében is, a misztikus látásmód megjelenése mind a tartalmi, mind pedig a formai elemekben szándékos.
A magyar változatot Babits Mihály tolmácsolásában olvashatjuk, aki az *Amor Sanctus*, a *Szent szeretet könyve* című antológia előszavában írja, a himnuszok fordításakor elsődlegesnek a szöveghűséget tartotta, és ez együtt járt a formai elemek szigorú megtartásával. Babits törekedett a mű rímtechnikájának a megőrzésére is, hiszen az új stílusú szekvenciák egyik példájaként a *Húsvéti ének* már változatos rímeket tartalmaz, kereszt-, bokor- és ölelkező rím egyaránt megtalálható a versszakokban.
Babits Mihály fordításában a szöveg tagolása, a rövid, helyenként tőmondatszerű megfogalmazás nemcsak tömörséget, de tárgyszerűséget kölcsönöz a műnek, mintegy ebben valósul meg a himnuszok egyik tartalmi elvárása, a személytelenség: a hangsúly a mű által megidézett személyen van, nem pedig a vers beszélőjén, így a befogadó is eltávolodhat önmagától.
A hétköznapi felszínességben hajlamosak vagyunk gyakorlatias teendőinkre összpontosítani, önmagunk kicsinyes gondjait, felületes érzéseit felnagyítani, és csak az ünnep érkezésével vesszük észre, hogy nem készültünk fel lélekben az átélésre. A *Húsvéti ének* által közvetített gondolatok segíthetnek közelebb kerülni az ünnep lényegéhez; a himnusz méltó alkotás Krisztus feltámadásának napján: magában foglalja, egyesíti a húsvétvasárnapi ünneplés örömét, az átélhető áhítatot – az istenélmény megélését.

Szentgyörgyi Georgina

A keresztúti ájtatosság története és gyakorlata

Eredete:
Jeruzsálemből indul ki ez az ájtatosság. Valószínű, hogy még a keresztes lovagok idejében alakult ki a XI. század körül. A jámbor zarándokok át akarták élni Krisztus szenvedését, ezért Pilátus palotájától kiindulva haladtak azon a kb. két kilométeres úton, amelyen Jézus vitte a keresztet fel, a Golgota hegyére. Egy nagy fakeresztet vittek, amelyet többen fogtak. Ez a gyakorlat ma is megvan nagypénteken, valamint a zarándokcsoportoknak adnak egy kis fakeresztet, amelyet végig felváltva visznek a 14 állomáson a Szentsír Bazilika bejáratáig.
Mivel nem mindenki juthat el a Szentföldre, ezért indult el a keresztúti állomások felállítása, amelyet a ferences rend kezdeményezett. Annyit tudunk biztosat, hogy 1730 körül XII. Kelemen pápa engedélyezi a ferences atyáknak a keresztútállítást és a keresztúti imádságok végzését, és a szabályokat is meghatározza a pápa, valamint az ájtatosságon való részvételhez köthető búcsú elnyerésének feltételeit is.
A 14 stációra (állomásra) elosztott keresztút, elég régi gyakorlat. Szinte minden állomásnak megvan a szentírási alapja. Eleinte a szabadtéri keresztutak állítása volt a gyakorlat. Később kerültek be a templomba a falakon kőrben elhelyezett stációk.
A keresztúti ájtatosság a paraliturgiákhoz tartozik, ugyanis nem tartozik az egyetemes Egyház által meghatározott hivatalos szertartásokhoz. Idetartozik a rózsafüzér ima is.

Mi a keresztútjárás értelme, célja?
A hívő ember próbálja átélni Jézus keresztútját. Egyrészt, hogy hálás legyen az Úrnak az értünk vállalt áldozatáért. Másrészt a saját életének a „keresztjeit" jobban el tudja viselni, hordozni tudja az élet adta megpróbáltatásokat, és jobban együtt tud érezni szenvedő embertársaival. Tudjuk gyakorolni azokat az erényeket, amelyekre Jézus mutatott példát a keresztútján. Ha a mélyebb eredményét tekintjük, Jézussal kapcsol össze bennünket, hogy az ő áldozata által mi is áldozattá tudjunk lenni, és így építsük az Egyház lelki közösségét, szeretettel vállalva szenvedéseinket.
VI. Pál pápa kezdte el a nagypénteki keresztutat a Colosseumban, ahol a kereszténüldözés idején több mint százezer keresztényt végeztek ki. A pápák azóta is folytatják ezt a gyakorlatot. (Sok éve már a televízió élőben közvetíti a pápa keresztútját.)
Ma már szinte minden templomban megtalálhatók a templom falán körben a stációs képek. A legtöbb templomban, nagyböjtben minden pénteken végeznek a hívek keresztúti ájtatosságot. Csak érdekességnek említem: ahol erősebb ferences hagyományok vannak, nagyböjtben minden nap végzik a keresztutat a templomokban, pl. Nógrád megyében, Nézsán.
Az egyes stációknál, állomásoknál elimádkozott, felolvasott elmélkedések és énekek számtalan formáját használják a hívek. A keresztútjárás célja szerint vannak összeállítva az egyes imádságok.
Minden kedves hívőt biztatunk, hogy vegyenek részt, ha lehetőségük van ezeken a keresztúti imákon. Sok lelki értéket nyernek általuk.

Összeállította: Láng András plébános

2017. március 15.

Dunaharasztin és Taksonyban

Nagyböjt 4. vasárnapjára (Jn 9,1-41) A vakon született meggyógyítása

A teremtés azzal kezdődik, hogy Isten megalkotja a világosságot. Amikor, főleg az esti órákban, hazaérkezünk, első dolgunk, hogy lámpát kapcsolunk. A téli időszakban, amikor rövidebbek a nappalok, sokkal levertebbek vagyunk. Ahhoz, hogy dönteni tudjunk valamiről, világosan kell látnunk a dolgokat. Mennyire fontos a világosság számunkra! Éppen ezért különösen is súlyos betegség a látás hiánya. Persze tudjuk, nem csak a fizikai látás sérülhet. Sokkal veszélyesebb, ha a lelki látásunkkal van baj.

A nagyböjt időszaka keresztény létünket erősíti. A keresztségben fény gyúlt a lelkünkben. Ezt a világosságot szeretnénk őrizni, hogy szeretetünkkel világítsunk az emberek előtt.

Az evangélium kérdésfelvetése a fény – sötétség ellentétpárja mellett az is, hogy honnan a betegség, a rossz? Hiszen Isten jónak alkotta a világot. Tudjuk, hisszük, hogy az ember bűne okozza a jelenlévő rosszat, amely a jónak a hiánya. Ugyanakkor érdekes módon felfedezhetjük, hogy a rossz jelenléte sokszor kiemeli a jót, Isten jóságát, szeretetét is. Árnyék mögött fény ragyog, nagyobb mögött még nagyobb, fogalmazza meg Gyökössy Endre. Meglátjuk-e a világban lévő rossz mögött Isten erejét, működését?

A gyógyításról szóló vita nagy kérdése, kicsoda Jézus? Tettei, tanítása Isten felé mutatnak. Felfedezzük-e benne a messiási jelet?

Én hogyan látom, kinek tartom Jézust?

Milyen sokszor befolyásolnak az előítéletek minket is. Nem fér bele az illető az általam kiépített keretekbe, és meg se próbáljuk megérteni. Milyen sokszor fenyeget ez kapcsolatainkban!

Nagyböjt ideje alkalmas arra, hogy a világosságot felfedezzük, hogy rendezzük közös dolgainkat. Isten kegyelmének fényében könnyebben tehetjük meg mindezt!

Háromféle látásunk van. A testi látás vagy fizikai látás, amit érzékszervünk használatával valósítunk meg. Ez a látás bizonyos módon pótolható, javulhat és romolhat. Fontos szerepet tölt be életünkben.

Szellemi látásunk kifejlesztését végzi az iskola és mindaz, amit a környezetünktől tanulunk. Befolyásolják képességeink és lehetőségeink. Ez a látásunk elveszhet betegség miatt, de akkor is, ha nem foglalkozunk vele.

Lelki látásunk Isten kegyelméből fakad. Ez is fejlődik, változik, annak függvényében, hogyan élünk a kegyelemmel. A három látás egységet alkothat, mindegyik hathat a többire.

A vakon született – szavaiból úgy láthatjuk – csak a testi látásban volt akadályozva. Hiszen világos szép hitvallást tesz.

Mi akadályozza a lelki látásunkat? Talán leginkább a félelmeink. Aggódunk amiatt, mit szól a másik, milyen következményei lesznek szavainknak, tetteinknek. De akadályozzák bűneink, előítéleteink, tudatlanságunk, kényelmességeink.

Mit tehetünk ezek ellen? Rendszeres, élő Istennel való kapcsolat, a szentségek kegyelme segít, hogy látásunk tiszta és ép legyen.

Roland atya

Kép: Gioacchino Assereto: Jézus meggyógyítja a vakot, 1640

Beteljesedett!

Jézus Krisztus, az Isten Bárányа, ezekkel a szavakkal adta oda a lelkét a kereszten a mennyei Atya kezébe. Értünk halt meg!

Jézus Krisztus keresztje, ma elsősorban a szenvedés jele. A kereszt nem más, mint az emberi szenvedés, sőt az egész emberiség szenvedéstörténetének jelképe. Nekünk, Jézus Krisztusnak a Mennyei Atya felé való engedelmességét, áldozatát és halálig tartó hűségét fejezi ki.

Nagypéntek, a szörnyű kínhalál és gyötrelem napja. Ennek ellenére Jézus egész élete tulajdonképpen ima volt. Az Ő „*…teljes lelki élete az Atyával kapcsolatos, akitől jön és akihez visszatér*."[1]

Jézus egész földi itt tartózkodását úgy tekinthetjük, mint Atyja felé haladást. Hívő életünkben és Jézus tanítványaiként nekünk is követnünk kell Őt ezen az úton.[2] „*Jézus* (…) *imádságában nyilvánul meg számunkra személye és misztériumának lényege: úgy nyilatkozik meg nekünk, mint az, aki az Atyához megy és megnyitja számunkra az utat.*"[3] Jézus az imádságával azt mutatja meg nekünk, hogy aki meghal, az az Istennel való közösségbe megy át, ahogyan Ő is. Jézus mindvégig együtt imádkozott népével, amely keresztre juttatta. Még a kereszten sem szakította meg a velük való közösségét. Úgy imádkozott, hogy tökéletesen véghezvitte és végrehajtotta azt, amivel Atyja megbízta. Imádsága egyben a megfeszített, a győztes és diadalmas Krisztus imádsága volt. „*Megkínozták, s ő alázattal elviselte, nem nyitotta ki a száját. Mint a juh, amelyet leölni visznek, vagy amint a bárány elnémul nyírója előtt, ő sem nyitotta ki a száját.*"[4] Benne teljesedett be minden Írás, amelyet a próféták megjövendöltek.[5]

Jézus halála nem csak gyász és tragédia, hanem minta és út is számunkra. Áldozatával egyszer és mindenkorra megnyitotta előttünk az Istenhez vezető utat: megváltott minket, vére árán pedig eltörölte bűneinket és kiengesztelt az Atyával, ezáltal új közösségbe hozott minket Istennel.[6] Ez nagypéntek legfőbb üzenete.

Krisztus megtanított minket arra, hogyan kell szenvedni; életével megmutatta, hogy az áldozatvállalás, a szenvedés, a fájdalom és a szomorúság végül a Húsvét örömöhöz, a Feltámadáshoz vezet. Mi keresztények könnyebben viseljük el a szenvedéseket, sorscsapásokat, mint mások. Nem mintha nekünk nem fájna és nem vágna a húsunkba; nem mintha nem lennénk miatta szörnyen felindultak és kétségbeesettek.

Jézus Krisztus példája mindig magával ragad minket és tudtunkra adja: Embernek lenni annyit jelent, mint tudni együtt szenvedni, (némán csendben, ahogy Ő tette); Embernek lenni annyit jelent, hogy keresztények vagyunk. Minél készségesebben fogadjuk el a nehézségeket és a szenvedést, annál mélyebben fogjuk megismerni önmagunkat és Krisztust![7]

Horváth Péter Vendel

Vaszilij Vasziljevics Verescsagin: A Golgota éjjel

Reményik Sándor:

VALAKI ÉRTEM IMÁDKOZOTT

Mikor a bűntől meggyötörten
A lelkem terheket hordozott,
Egyszer csak könnyebb lett a terhem,
Valaki értem imádkozott.

Valaki értem imádkozott.
Talán apám, anyám régen?
Talán más is, aki szeret,
Jó barátom vagy testvérem.

Én nem tudom, de áldom Istent,
Ki nékem megváltást hozott,
És azt, aki értem csak
Egyszer is imádkozott.

[1] POTTERIE, I. De la., *A Fiú imája*, Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya, Budapest 2014. 188.
[2] Ld. uo. 190.
[3] Ld. uo. 192.
[4] Iz 53,7.
[5] Ld. többek közt: Zsolt 22; 69,22.
[6] Vö. KEK 613.; (Ef 1,4-8).
[7] Vö. BALLING, A. L., *A szeretet csendes*, Szent István Társulat, Budapest 2006. 69.

A passióéneklés

A passió, vagyis magyarul a szenvedéstörténet, Jézus Krisztus kínszenvedésének és kereszthalálának elbeszélése az utolsó vacsorától a kereszthalálig, illetve a temetéséig.

A liturgiát tekintve szerepe nagyon fontos, hiszen minden szentmisében ez az áldozat áll a középpontban, ez ismétlődik meg mind a mai napig az oltáron, vérontás nélkül. Eme történetet mind a négy evangélista leírta és az alábbi beosztással került be az igeliturgiánkba: „A” liturgikus évben Máté, „B” évben Márk, és „C” évben Lukács szerint van közölve. Minden évben nagypénteken a „csonkamisében” János evangélista írása szerint vesszük.

A gregorián passió kezdetben recitálva, énekbeszédszerűn előadva hangzott, a IX. századtól recitálásában dramatizáló sajátosságok mutatkoztak meg. Három hangfekvésben éneklik: az evangélista tenor, Krisztus basszus, a tömeg (melyet turbának is hívnak) és a mellékszereplők mezzoszoprán és szoprán. A passió teljes dallamanyagát tartalmazó kéziratok a XV. század elején tűntek föl, s ekkor kezdték a turbát többszólamú kórussal énekelni. A mai katolikus liturgiában az egy- és többszólamú előadás is megengedett.

A XVI. század végére alakult ki Dél-Németországban az oratórikus passióéneklés. Ekkoriban a történések folyamatát már a hívek által énekelt korálok (népénekek) szakítják meg, valamint kórustételeket és áriákat, mint szabad, költői darabokat, a XVII. század óta írnak hozzá.

A passió zeneileg művészi csúcsát Schütz három passiója (Máté-, Márk-, János-, 1565-66) és Johann Sebastian Bach János- (1723) és Máté-passiója (1729) jelenti.

A mai liturgikus gyakorlat szerint lehet egyszerűen felolvasni (ajánlott, hogy a dramatikus hatás érvényesüljön) több személlyel, szereposztásban. Ugyanakkor zenei keretek közt is megvalósítható, sőt ajánlott is. Előadható egyszólamú kórussal, de akár zenekarral is, többszólamú kórussal, mely művészileg a már említett barokk Bach-passiókkal tetőződik be.

Dunaharaszti főplébánia templomában és Taksonyban a templomok énekkarai évről évre előadják a passiót virágvasárnap és nagypénteken a Harmat - Werner féle háromszólamú turbákkal. Ezt a zenei anyagot az OLT (Országos Liturgikus Tanács) elnöke, Kisberk Imre, akkori székesfehérvári püspök 1974-ben hagyta jóvá liturgikus használatra. Harmat Artúr és Werner Alajos a XX. századi magyar katolikus egyházzene jeles karnagyai, zeneszerzői érezhetően arra törekedtek, hogy ezen tömegénekek szólamai amatőr kórusok számára is könnyen megtanulhatóak legyenek. Ugyanakkor jó betanulást követően „összeénekelve” már egy igényes zenei anyag születik meg, ha a szerzők által a kottában gondosan és következetesen megadott instrukciók szerint adjuk elő (például: „keményen és határozottan”, vagy „izgatottan”, vagy „élénken”)

Az idei évben énekelt Máté-passió kari részeit Harmat Artúr komponálta, míg a fennmaradó három evangélista lejegyzéseit Werner Alajos zenésítette meg.

Két női (szoprán és alt) valamint egy férfi szólamra íródtak, tehát nem teljes négyszólamú vegyeskarra, de a három szólam változatos szerkesztése, azok egymáshoz képest való elcsúsztatott beléptetései és a harmóniavilág egyfajta sajátos és emelkedett hangulatot teremt a hallgatóban, miközben az evangélista énekbeszédjéhez is tökéletesen illeszkedik.

A Szent Cecília Kórusnak és a Szent Anna Kórusnak is kiemelt feladatot jelent, hogy minden év tavaszán felkészüljön az éppen liturgikusan soron következő passióval, és azt a lehető legigényesebben adja elő virágvasárnap és nagypénteken.

A passióturbákkal színesített szenvedéstörténeti megemlékezés a hívek nagyböjti készületét igyekszik segíteni, hogy lélekemelően tudjuk felidézni Megváltónk értünk hozott szent áldozatát.

Nagy István kántor

A képek a 2017. évi virágvasárnapi szentmiséken készültek.
A Szent Anna és a Szent Cecília kórus passiót énekel. Karvezetők: Höhszt János illetve Nagy István

Egy jobb világot akarunk építeni 1/

Interjú dr. Tömösy Lászlóval

Kedves Laci, abból az alkalomból ültünk le most beszélgetni, hogy Krisztus fénye hasábjain is megköszönjük neked a több mint 20 éves szolgálatot, melyet a Szent István egyházközség képviselőtestületének elnökeként láttál el. Tavaly decemberben jelezted, hogy tekintettel az eltelt hosszú időre és a korodra, szívesen átadnád a stafétabotot a következő nemzedéknek. Köszönjük neked a hűséges szolgálatot, melyben András atya segítőtársa voltál, és maradsz is, hiszen, ahogy mondtad, a továbbiakban is számíthatunk rád. Az egyházközségben a tevékenységed igen sokrétű: nemcsak elnöke voltál a képviselőtestületnek, hanem maradsz is annak tagja, vezetője vagy a Szent István családcsoportnak, tagja vagy a Szent Cecília kórusnak, rendszeresen írsz Krisztus fényébe, tolmácsolsz András atyának németországi útjain, ministrálsz, püspöki engedéllyel áldoztatsz a nagyobb ünnepeken, gyakran vezeted a szentségimádásokat. Tele vagy alkotóerővel. Mindezen tevékenység hűségről és emberi kitartásról tanúskodik, amely erős hitből fakad.

– Kedves Laci, mutassuk most be azt a hátteret, amely mindehhez támaszt ad neked, a családodat!

– Két fiam és egy leányom van, felnőttek, családosak mindnyájan. Hét unokám közül is vannak már házasok, többségük elvégezte az egyetemet, vagy most folytatja a tanulmányait. Több informatikus, mérnök van közöttük.

– Tehát a családban él a mérnöki véna, hiszen te magad is mérnök vagy.

– Én gépészmérnök vagyok, vegyipari gépész.

– A Műegyetemen tanítottál.

– A pályámat az Égiszben (akkor Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár) kezdtem. Hét évet húztam ott le, majd onnan hívtak vissza az egyetemre tanítani, és maradtam is az egyetemen, még nyugdíjasként is tanítottam. Adjunktusként kezdtem, majd docens lettem. Megszereztem a kisdoktori, majd a kandidátusi, és Phd fokozatot, így lehettem docens. A Phd címhez kutatási tevékenységet és szakmai publikációkat is fel kellett mutatni.

– Mi volt a kutatási területed?

– A fő kutatási területem a szárítás volt. Dolgoztunk a professzorommal porleválasztás, bepárlás, desztilláció területen is, ezekben a témákban tartottam előadásokat és gyakorlatot a hallgatóknak. Később a környezetvédelmi szakon én oktattam a víztisztaság-védelem tárgyat jó húsz éven keresztül.

– Pár éve csak, hogy abbahagytad a tanítást. Nagyon sokáig nyugdíjasként is tanítottál.

– Igen, szükség volt rám, így nyugdíjazásom után is tanítottam, angol és magyar nyelven adtam elő.

– A másik nyelved a német. Tudjuk, hogy András atyát te szoktad elkísérni Altdorfba, te tolmácsolsz neki. Ez is egy szolgálatod. Hol tanultad a nyelveket?

– A németet, azt nagyon cselesen tanultam – meséli mosolyogva. 38-ban születtem. Amikor vége volt a háborúnak, elég gyönge lábon állt a gazdaság. 1948-ban gyereküdültetést szerveztek a Vöröskereszten keresztül, és egész vonatnyi gyereket vittek ki Svájcba. Én ebbe szerencsésen éppen bekerültem, mert 10 év volt a korhatár. Kijutottam Svájcba, három hónapra. És ez hihetetlen, de hazafele egy árva magyar szó nem hangzott el a vonaton, mindenki zwitschertütschül beszélt.

Jóízűn nevetünk. *(folytatás a következő oldalon)*

Barkaszentelés

2017. virágvasárnap

– Az édesapám, megismervén ezt a helyzetet, írt egy udvarias levelet a házaspárnak, akihez én kerültem, hogy ha lehet, akkor irodalmi németül beszéljenek hozzánk. Utána irodalmi németül beszéltek hozzánk, de mikor a nénivel elmentünk sétálni, a szomszédasszony zwitschertütschül beszélt, én meg hegyeztem a fülem, hogy ugyan miről is beszélnek?

Amikor hazajöttem, a nagyanyám a markomba nyomott egy May Károly könyvet, hogy olvassam. Egy tízéves gyereknek egy indiános könyv?! Csupa gót betű, mit csináljak vele? Persze nem értettem, de aztán elkezdtem lapozgatni, és csak beleolvastam. Eleinte csak a párbeszédeket, aztán egyre izgalmasabb lett, így elolvastam vagy 6-8 kötetet May Károlytól, s ezekből tanultam meg németül. És hogy mennyire megtanultam, az egyetemen derült ki. Oroszt kellett tanulni, de aztán fakultatíve felvettem a németet is. Egyszer előfordult, hogy nem jelent meg senki a németórán, csak én. Nagyon bosszankodott a tanárnő, hogy minek kell neki órát tartani, és akkor azt mondta, hogy nyelvtanozzunk. Mondott egy igét, hogy ragozzam kötőmódban. Mondom neki, mi az a kötőmód? Mondjon nekem egy példát. Akkor mondott nekem egy példát, és én gond nélkül ragoztam (jót nevet rajta). Mert May Károly használta a kötőmódot!

A Phd-hoz két nyelvvizsgára van szükség. Angolból már korábban letettem, mert a gyakorlatban azt lehetett leginkább használni, és nem kellett sokat készülnöm, sikerült a német nyelvvizsga is.

– Altdorfban valamilyen nyelvjárást beszélnek, meg kell-e szoknunk a beszédjüket?

– Nincs különösebb nyelvjárás arrafelé. Altdorf olyan távolságra van Nürnbergtől, mint Haraszti Pesttől. Cirka 20 kilométer. Az jelent valamelyes problémát, hogy ritkán használom a nyelvet, és nehezen ugranak be a kifejezések. És az, hogy én olvasva tanultam, szótár nélkül, kikövetkeztetve a mondatból a szavak értelmét, azt eredményezte, hogy most is, ha egy szót kérdeznek, nekem egész mondatot kell kigondolnom, hogy eszembe jusson a szó is.

– Haraszti család vagytok?

– Az az igazság, hogy amikor én másfél éves voltam, akkor költöztünk fel Szegedről. A nagyszüleim a harmincas évek közepén jöttek ide, vettek egy házat, és őhozzájuk költöztünk. Az édesanyám szegedi, édesapám tanított Szegeden, majd bekerült tanárnak a Kandó elődjébe, a felső ipariskolába, és akkor költöztünk fel Pestre. Télen mindig Pesten laktunk, és nyáron kijöttünk a nagyszülőkhöz, Harasztira.

Aztán a háború miatt a híradószertár-alakulattal elmenekültünk, Ausztriában ragadtunk, s mire visszajöttünk, a pesti lakás el volt foglalva. A Kisfaludy utcában volt, a Corvin negyedtől nem messze.

Az édesapám tartalékos katona volt, és behívták a híradószertárhoz, ami nem harcoló alakulat volt. Akkor roppant össze a háború, és más családokkal együtt így menekültünk el Ausztriába.

– Átmenetileg, mert utána hazajöttetek. Ez mikor is volt?

Laci elgondolkodik.

– Az első osztályt itthon elkezdtem, hatévesként, és befejezni már nem tudtam, tehát 1942-ben lehetett, és végül harmadikban folytattam itthon az elemi iskolát. Közben édesanyám foglalkozott velünk, tanítgatott bennünket.

Mosolyogva emlékszik.

– Ott, Ausztriában is jártunk iskolába, a legnagyobb húgommal. Három húgom van, Mária, Ilona és Klára. A legidősebb húgom másfél évvel fiatalabb nálam. Úgyhogy vele együtt jártunk Ausztriában iskolába. A számtant, azt prímán tudtuk, a többi az kínai volt. Akkor még nem tanultam May Károlyt!

– Ezek szerint 1945-ben jöttetek haza. És akkor fogadott egy átalakult ország.

– Igen.

– Édesapád hogyan tudott boldogulni? Hiszen régi értelmiségi volt, és külföldről tértetek meg. Hogyan alakult a sorsotok? Édesanyád mivel foglalkozott?

– Háztartásbeli volt. Édesapám pedig ment a Kandó Technikumba tanítani. Ő mérnök-tanár volt, tulajdonképpen gépészmérnöki végzettséggel, de akkor, végső soron, még nem volt villamosmérnök-képzés, és gyakorlatilag villamosmérnökként oktatott. Villamos gépeket, meg elektrotechnikát, autóvillamosságot, ez volt neki a külön szakmai területe, tanfolyamokat tartott és kézikönyvet is írt.

– Kedves Laci, sokesztendei elnöki időszakod alatt sok mindent átéltél a Szent István egyházközségben. Hogyan emlékezel ezekre az évekre, mi az, amire különösen szívesen emlékszel vissza.

– Nézd, igencsak benne voltunk a rendszerváltásban. Korábban elvoltam, tettem a dolgomat, de akkor úgy ráéreztem, hogy ha mi itt egy jobb világot akarunk építeni, akkor ebbe bele is kell folyni. És akkor ennek az egyik módja az volt, hogy az egyházközségi tevékenységben is aktívabban részt vegyek. András atya megpróbált energikusan előmozdítani mindent, és én örömmel beálltam mellé, s igyekeztem segíteni neki. Baráti viszony alakult ki közöttünk, egyformán gondolkozunk, és így tudunk együtt dolgozni.

– Szoktunk látni téged ministrálni, albába öltözötten, András atya mellett, oltárszolgálatban. Áldoztathatsz. Van-e egyházi képzettséged ehhez?

– Sajnos, a korom miatt, 70 év fölött nem lehet már, nem vehettem részt akolitusképzésen. Korábban nem volt ilyen, és mire lett lehetőség, addigra a korom nem engedte ezt meg. Püspök atyától kaptam engedélyt, hogy áldoztathassak. András atya kért meg erre, és hogy megkaptam a Püspök atyától erre az engedélyt, jobban be tudtam ebbe a szolgálatba is kapcsolódni. Feledhetetlen pillanat számomra, amikor először áldoztathattam, és kezembe vehettem az Úr Jézus testét a szentmisén. Felemelő, boldog érzés ez, azóta is.

– Másik aktív szolgálatunk az énekkari közreműködés. A Szent Cecília kórus tagja vagy, mióta is?

– Ahogy az énekkar szerveződött, én a nyolcadik vagy kilencedik tag voltam. Tulajdonképpen úgy kerültem be, hogy bementem a plébániára, és ott tanulgatták az énekesek a passiót. Az egyetlen férfi volt közöttük Forstner Robi bácsi. Kérdeztem, tudok-e valamit segíteni, és ottfogtak. – jóízűen kacag. És azóta is énekelek a Szent Cecília kórusban.

– Aktív nyugdíjas vagy, tudjuk, hogy méhészkedel. Ha nem is tanítasz már, ezt a családi hagyományt folytatod.

– Meg kertészkedem is – egészíti ki. Ez a két fő hobbym. Öröm most ránézni a kertre.

– A méheket hol tartod?

– A szüleim házánál, ahol most senki sem lakik. Ez egy 150-éves vályogház, és sajnos, ugyancsak megy tönkre. Ott méhészkedem, helybeni méhészkedéssel, mert én soha nem vándoroltam. Itt a környéken elég sok akác és gyümölcsfa van, így elég tűrhetően tudnak gyűjteni a méhek, és a kertekben végzik a gyümölcsfák beporzását.

– Említetted egyszer, hogy édesapádtól örökölted ezt a hobbyt.

– Igen, apám is méhészkedett, és mellette kellett segédkezzek, s apósomnak is voltak méhei. Édesapám beteg lett, és akkor a végén már széken ülve dirigálta nekem, mit kell csinálni, majd januárban meghalt az apósom, és ottmaradtak a méhei, én pedig egyesítettem a két méhest. Ősszel édesapám is meghalt, így rám maradt a feladat egészen.

– Az após is idevalósi volt, Harasztiba?

– Hát, ők az 50-es években költözhettek ide, Harasztiba. Talán Nógrádból kerültek ide. Azt tudom viszont, hogy az apósom tulajdonképpen Erdélyből származott.

– A Tömösyek is erdélyiek lehetnek? A név erre utal.

Laci elneveti magát.

– Az egy kicsit bonyolult. A nagyapám Kröll Nándor, az Osztrák-Magyar Monarchia huszártisztje volt, osztrák származású. A nagyanyám, Magyar Klára, távoli rokona a híres Afrika-kutatónak, Magyar Lászlónak. És Kröll nagyapám az első világháborúban szerzett érdemeiért a Horthy rendszerben vitézségre volt előterjesztve. Ehhez azonban magyar névre volt szükség. Magyar Klára előneve volt az öttömösi, abból lett a családnevünk Tömösy.

Annak következtében, hogy a nagyapám osztrák volt, édesapám Ausztriában a jezsuitákhoz járt gimnáziumba. Ott érettségizett, és a Műegyetemre jelentkezett, gépész karra. A felvételhez magyar érettségi kellett. Gyorsan, még a nyáron, felkészült, és valami közepessel különbözeti érettségit tett, magyar nyelven. Úgy vették fel az egyetemre. Most ez annyiból volt érdekes, hogy amikor ő Szegeden, a felső ipariskolában oktatott, akkor magyart is, és történelmet is kellett tanítania, ami elég kellemetlen volt számára, mert hiszen magyart csak különórákon, a különbözeti érettségire tanult. Ő németajkú volt. Tökéletesen beszélt magyarul, de magyar irodalmat alig olvasott. Amint mondtam, édesapám nagysikerű szakkönyvet írt autóvillamosságból, amit édesanyám gépelt le, és eleinte állandó vitában voltak, mit hogyan kell mondani, leírni.

– És te milyen gimnáziumba jártál?

– Én a Fazekasba, ami előttem öt évvel még bencés volt, azt hiszem. Amikor az elemi iskola után beadtuk a továbbtanulási kérelmünket, sokáig nem kaptunk választ. Az osztálytársaim már mind tudták, hova fognak menni, csak én várakoztam. Édesapám utánajárt a dolognak, és kiderült, az én kérelmemet nem továbbították, mondván, hogy értelmiségi származású vagyok. Ha nincsen édesapám kiállása, nem tudtam volna továbbtanulni.

– A Műegyetemen tanultál tovább. Akkor voltál egyetemista, amikor kitört az 56-os forradalom.

– Kérlek szépen, akkor voltam elsőéves. Szeptemberben kezdtük a tanévet, és október 22-én volt az egyetemen a nagygyűlés. Valamilyen óráról jöttem és megálltam ott, az aulában, október 22-én, estefelé. 10-ig, 11-ig ott álltam, de kénytelen voltam eljönni, pedig nagyon izgalmas dolgoknak voltam szem- és fültanúja. Ugyanis 1956 januárjában Dunaharasztin földrengés volt, amely szétrázta a házunkat, és gyakorlatilag saját kezűleg állítottunk helyre mindent, amit csak lehetett. Munka közben megsértettem a térdemet, meggyűlt és fel kellett vágni. Így az évnyitón lemaradtam az eskütételről is, mert átvérzett a kötés, és újra kötözésre kellett mennem. És ezzel a fájós térddel álltam én ott. Így muszáj volt hazamenni, és másnap nem mehettem el a kivonulásra sem.

– Az 56-os szövetség helyi csoportjában is tevékenykedtél.

– A Dunaharaszti 56-os Emlékbizottság elnöke vagyok. Akik társak voltak ebben, azok sorra kiöregednek.

– Az 56-os földrengésnek elszenvedője voltál. Itt tartózkodtatok, amikor ez történt?

– Az egy borzasztó élmény volt. Képzeld el, hogy a szobában, ahol aludtam, állt egy pianíno. A földmozgások miatt az ágy és a pianíno megindultak, rázkódtak, összeütődtek, a hangszer csattogott, zengett-bongott. Éktelen zaj volt, és annyira mozgott a ház, hogy a tetőszerkezet elvált a falaktól, és helyenként ki lehetett látni az éjszakába.

– A Szent István templom is újra leomlott, karzatmagasságig.

– Tulajdonképpen akkor voltak félig készen a gipszrabic boltozatok, és kezdték felhúzni a tornyot. Annak is egy jó része újra lerázódott. Óriási károk voltak, és nagyon súlyosak voltak a földrengés következményei.

– Nagyon örülök, hogy leülhettünk beszélgetni. Köszönöm szépen neked, Laci. És még egyet: köszönöm neked azt is, hogy Krisztus fényébe készségesen írsz. Mindig számíthatok rád, akár liturgikus témáról van szó, akár tudósításról, mindig szépen összeállított, megfogalmazott dolgozatot kapok tőled.

– Nagyon szívesen, a jövőben is. Jellegzetesen mérnökember vagyok. A gimnáziumban mindig megvolt magyarból az ötösöm, de soha nem dicsérték meg a dolgozatomat.

Amikor végeztem az egyetemen, gondoltam, most én mérnöki munkát fogok végezni. Ám szembesülnöm kellett azzal, hogy legalább 30 % az adminisztráció. Kutatási jelentéseket, publikációkat is kellett írni. Ma már mindenki számítógépen maga írja, de diplomatervemet még kézzel írtam, és édesanyám gépelte le. Bőven volt alkalmam fogalmazni és írni.

Jót nevetünk a végére.

– Kedves Laci, köszönjük szépen a beszélgetést, és a hosszú, hűséges szolgálatot. Számítunk rád a jövőben is.

Egy jobb világot akarunk építeni 2/

Interjú Oláh Jánossal

– Kedves János, olyan alkalomból ültünk le beszélgetni, hogy a Szent István egyházközség képviselőtestülete új elnököt kapott a személyedben. Januárban választottunk meg, az idei első ülésünkön, miután Tömösy László tavaly év végén jelezte, hogy a kora miatt, a húsz évet meghaladó szolgálat után nem vállalja a további elnökséget.

Magam úgy ismerlek téged, hogy eddigi feladatod a pénztárosság volt. Ezen a területen vállaltál szolgálatot az egyházközségben. Mióta vagy tagja az egyháztanácsnak?

– A kezdetektől, de akkor még egyházközségi képviselőtestületnek hívták. Amikor András atya idekerült, megújította ezt a testületet, és kérte, hogy aki tud, segítse a munkáját. Én is azok között voltam, akik meghívást kaptak a testületbe. Elvállaltam. Amióta András atya itt szolgál, a pénztárosi feladatokat én láttam el.

– Szép hosszú idő. Azt hiszem, akkor tényleg nem volt még ilyen, hogy gazdasági és pasztorális tanács, ezeket a fogalmakat és működési formákat pár éve vezette be Püspök atya.

– Igen, Beer Miklós püspök atya.

– Akkor neked is vannak bőségesen emlékeid András atya mellett.

– Igen, jó pár évet dolgoztunk együtt.

– Te egy érdekes szeletét látod a történteknek, mert a pénzügyeken keresztül talán többet tudsz az eseményekről.

– Igen, én is azon szerencsés emberek között voltam, akivel András atya többször konzultált az éppen aktuális ügyekben. Végigéltük az orgona megépítését, majd korszerűsítését, a templom külső és belső felújítását, tatarozását, a templomkert átalakítását, a plébániának a felújítását, a kerítésépítéstől a szigetelésig, a ház felújításáig. András atyának mindig vannak tervei, belevág, és meg is valósítja őket. A Jóisten mindig megsegíti. Most ilyen folyamat a templomépítés, a fedezet még nem áll teljes egészében rendelkezésre, de keressük a megoldásokat.

– András atya egy építő pap.

– Igen. Több, sokmilliós beruházást hajtott már eddig végre sikeresen. Ezek adják a fizikai keretét annak, hogy az egyházközségek lelkileg is jól működjenek. Ő nemcsak fizikális értelemben építő pap, hanem lelki értelemben is. András atya indította el itt, Harasztin, a fiatalok közösségét még a kilencvenes években. Mellette alakultak meg a családközösségek, a Mustármag, a karitász, és itt kell megemlítenem, hogy milyen nagy hangsúlyt fektet a saját sajtóra.

– Egy kicsit beszélj nekünk a családodról. Harasztiak vagytok?

–30 éve lakunk már Harasztin. 1987-ben költöztünk ide, két gyermekünk volt már akkor. Azóta gyermekeink is felnőttek, és ők is itt élnek Dunaharasztin.

– És honnan költöztetek ide?

– A feleségem budapesti, én mendei vagyok. Mende is a Váci Egyházmegyéhez tartozik. Egy középiskolába jártunk, és amikor összeházasodtunk, az egyetem elvégzése után Apajpusztán kezdtünk el dolgozni. Ott kaptunk szolgálati lakást és lehetőséget a munkára. Hat szép évet éltünk ott, 1981-től 87-ig. Közben vásároltunk Dunaharasztin egy építési telket, és építkezni kezdtünk. Mikor készen lett, ideköltöztünk. A feleségem azóta itt dolgozik a helyi gimnáziumban.

– Tehát ő tanár, míg te mérnök vagy, ha jól tudom.

– Én gépészmérnök vagyok, mint Laci bácsi, így nem szakadt meg a hagyomány az egyházközségben – mosolyog.

– Vagyis te kaptál állást Apajpusztán.

– Igen, gépész vagyok, mezőgazdasági gépészmérnök. Apajpusztán egy állami gazdaság működött, ott kaptam munkalehetőséget. Pályázni kellett, illetve tanulmányi szerződéssel lehetett elhelyezkedni.

– Feleséged mit tanít?

– Németet és magyart.

– Elköltözéskor másik állásba kerültél?

– Igen, másik állásba, és tíz évvel ezelőtt ismét váltottam. Most egy nagy mezőgazdasági cégnél dolgozom, amely gabonaforgalmazással és -raktározással foglalkozik. A központ budapesti, de vannak telephelyeink, járom az országot.

– A házadat saját magad építetted?

– Igen, a feleségemmel és a szülők segítségével. Akkor úgy volt, ha az ember otthont akart magának teremteni, kalákában, családi összefogással tudta ezt megtenni. Sokat dolgoztunk természetesen.

– A hitről beszéljél, legyél kedves, amelyből aztán fakadnak a szolgálatok.

– Mélyen vallásos családban születtem. A helyi katolikus közösségnek tagjai voltak a szüleim. Már kicsi gyerekkorom óta ministráltam, a helyi templomban vettem fel a szentségeket, és az esküvőnk is ott volt. Ugyanaz a pap adott össze bennünket, akinél kis ministránsként kezdtem. Ő Kovács István atya volt. Édesanyám még mindig Mendén él, és az egyik nővérem is, aki a templom sekrestyése is volt egy időben.

– Ketten vagytok?

– Hárman. Az idősebb nővérem néhány éve meghalt, már nincs közöttünk. Az ő családja Bács-Kiskun megyében él. Épp a hétvégén voltunk édesanyámmal náluk, mert januárban megszületett édesanyám tizenegyedik dédunokája. Ezért mentünk el, meglátogatni az unokahúgaimat.

A családfát bogozom. – *Tehát hárman voltatok, hármótoknak van hány gyereke?*

– Hat.

– És a hat gyermektől, vagyis az unokáktól van tizenegy dédunoka.

– Nagyon szeretjük egymást, a legfontosabb számunkra a családi kötelék. Igyekszünk egymásért megtenni mindent, amit tudunk.

– Nektek, magatoknak hány unokátok van?

– Most már nekünk is három unokánk van. A gyerekeink a fővárosban laktak, de végül ideköltöztek Dunaharasztiba, és itt élnek a közelünkben.

– Miért választottátok annak idején Dunaharasztit lakóhelyül?

– Tulajdonképpen gyakorlati okok indítottak erre. A települést nem ismertük különösebben. Az 51-esen jártunk fel Pestre, feleségem szüleihez. Az tetszett meg Dunaharasztiban, hogy közel van a városhoz, van középiskolája, vannak általános iskolái. Úgy gondoltuk, hogy a gyermekeinknek nem kell majd olyan sokat utazniuk. Én gyerekkoromban Mendéről jártam fel Budapestre középiskolába, és elég megterhelő volt a napi vonatozás. Ha eljárunk, a programokon, a közösségben való részvétel is nehézkesebb. Ezért úgy gondoltuk, hogy Dunaharasztin a gyerekeink 18 éves korukig megtalálják a tanulási lehetőséget, és itthon tudnak élni. – mosolyog.

Így aztán mi itt eresztettünk gyökeret. Ma egy-egy vasárnapi ebéd alkalmával több, mint tízen üljük körbe az asztalt. Ha nagyobb családi esemény, ünnep van, huszonötharmincan is összejövünk. A nővérem is nagyon családcentrikus. Ő, mint mondtam, Mendén él, és a családi eseményeket felváltva tartjuk egymásnál.

– Mende mekkora település?

– Mende kisebb, hat-hétezer lakosa lehet körülbelül. Most ott, sajnos, nincs pap. Kovács István atya meghalt, és jelenleg Mendét oldallagosan látja el Üllőről Kovács Kornél atya.

– Mi a titulusa a mendei templomnak?

– Szent Ignác tiszteletére van szentelve. Loyolai Szent Ignác katona volt, sebesülés érte, a kórházban tért meg, és egy koldussal ruhát cserélt, úgy zarándokolt a Szentföldre … utána lett belőle szerzetes, alapította meg a jezsuita rendet.

– Neki köszönjük a gyönyörű Krisztus lelke imádságot.

– Megemlítem még, hogy Mendén volt a második Váci Egyházmegyei Találkozó. Az első találkozó Nógrádsápon volt, és a második Mendén.

– Visszatérve mostani életállapotunkra, tudnál-e nekünk pár szót mondani, hogy milyen elképzelésekkel vágsz neki az elnöki szolgálatnak?

- Nem gondolnám, hogy szükség lenne nagyon nagy módosításokra. A mostani irányon szerintem nem kell változtatni. Ami fontos, hogy erősíteni kell a közösségi életet, nem csak ebben az egyházközségben, hanem országosan is. Európa-szerte kicsit válságban van most a hitélet, ennek az alapja pedig az apró közösségek jó működése. András atya azért támogatja ennyire az egyházközségi közösségeket, mert tudja, ez segíti elő a lelki élet fejlődését. Szerintem ő nagyon jó lelki vezető, több közösséget hozott létre, támogatja ezeknek a működését. A fiatalokat is nagyon szereti. A fő irányt mindig András atya határozza meg, és én őt tehetségemmel, lehetőségeimmel feltétlenül támogatom.

– Hogyan lehetne még a hitéletet erősíteni, illetve hitünket átadni a környezetünknek? Gyakran valóban érezzük a fájó hiányt, hogy sok-sok embertársunk nem ismeri azt az örömöt, amit mi meg tudunk élni a hitünk által.

– Az életünkkel tudjuk elsősorban erősíteni, hogy példával járjunk elől. Olvastam valahol: Nem kell mindig Istenről beszélni, csak ha kérdeznek, de élj úgy, hogy kérdezzenek. Az életpéldánkkal fel tudjuk hívni embertársaink figyelmét arra, hogy a hit által mennyivel boldogabban tudunk élni, mennyivel másképpen tudjuk a problémákat, nehézségeket kezelni, elfogadni, és erőt tudunk meríteni a továbblépéshez. Ezt a hitbéli forrást kell, hogy meglássák a mellettünk élők, akik nem hisznek Istenben. A környezetemben, barátaink között is akadnak többen, akik nem hívők, és sokan fordulnak hozzám kollégáim közül is kérdésekkel, útmutatást kérnek, információt, akár ünnepekkel, szokásokkal kapcsolatban. A pápánk képe ott van az asztalomon.

Az nagyon jó folyamat, hogy az Egyház nyitott a világi hívők felé. Említettem Kovács István atyát, aki magasan állt még fölöttünk, egy zárt világban élt. Amikor ministráltam, latin nyelvű misézés folyt, és mi, ministránsok latinul válaszolgattunk. Háttal misézett a pap.

– András atyának, aki jó lendületű, fiatal papként a rendszerváltásba belecsöppent, talán többet lehetett.

– Igen, és András atya a lehetőségeket maximálisan ki is használja. Az Egyház fordult, kinyitott a világ felé.

– A gyermekeid is bekapcsolódnak a közösségeinkbe?

– Lányom közgazdász, fiam informatikus mérnök. Kisgyerekeik vannak, így nem mindig sikerül eljönniük a szertartásokra. A lányom tagja volt a fiatalok közijének, a fiam ministrált. Nekik van most babájuk, akit majd Húsvét után, fehérvasárnap keresztelnek. Minden életszakasznak megvan a közösségben betöltött szerepe. A fiataloknak több a tennivalója, több a kötöttsége, úgyhogy náluk ez nehezebben működik. Családalapítás és egzisztenciateremtés idején nehezebb aktívnak lenni. Magunknak is volt ilyen időszakunk …

– Gondolom, amikor építkeztél.

– Igen. Igyekeztünk akkor is, természetesen, de sok volt a kötöttség. Amikor az ember egy kicsit idősödik és megteremti életének a kívánt kereteit, ismét több ideje marad a közösség szolgálatára. Az egészen idős korban pedig, azt mondják, eljön az imádság ideje, mert akkor ezt tudja adni az ember. Az imádság ereje azonban nagyon fontos. Az ilyen jellegű dolgokban kicsit érnie kell az embernek, hogy a hitben való, vagy közösségben való komolyabb munkát el tudja végezni, és erre kellő időt is kell áldozni.

Visszatérve a szolgálatra, ma is problémám, hogy a munkám miatt sokszor későn érek haza, így kicsit nehezebb az egyházi szolgálatba bekapcsolódni. De András atyával mindig megtaláltuk a lehetséges megoldást és tudtunk időpontot egyeztetni. Szívesen segítek, és minden tőlem telhetőt megteszek a jövőben is.

– Köszönöm szépen a beszélgetést. És kívánunk erőt az eljövendő szolgálathoz.

– Én is köszönöm, és természetesen kérem a támogatásotokat, segítségeteket, mert együtt könnyebben boldogulunk.

Az interjúkat készítette Koczka Tamásné

Fekete István: AZ ERDŐ ÉBREDÉSE

Amikor még Február fagyos csizmái kopognak a hegyeken, s az öregedő tél önmagáról dúdol jeges nótákat a fenyőknek, lent a völgyekben megpuhul a szélhordta avar, és a mezőkön bogarászó varjak felnéznek a felhőkre, hogy valahonnan délről nem hoztak-e valami üzenetet.

Mert ilyenkor már van valami a levegőben, amitől elcsendesedik a fák orgonája, figyelve kihúzzák magukat az öreg bükkök, és a som rügyeit úgy csiklandozza valami belülről, hogy már alig férnek a bőrükbe.

Esténként puha köd leng a patakok ágya felett, különös vajúdó párát lehel föld, amelytől megreszketnek az alvó lepkék bábbölcsőjükben, és álmosan fintorog a mókus meleg téli fészkében.

S ha felsüt a nap, nyújtózkodik az erdő. A fák korhadt ágakat dobnak le magukról, az utak kezdenek felszáradni, a szél a téli sziszegés helyett lágyabb suhogással fésüli az erdőt, s egy reggelen a bokrok alatt kinyitja ezer, fehér csillagszemét a hóvirág.

Hideg van még ilyenkor, s a hi degnek nincs más színe, csak a fehér. Utána jön a sárga, a kék, a lila, a rózsaszín és legvégül a nyár ragyogásában a pipacs égőpiros lángolása. De ez messze van még. Az erdő, a nap most még nem tud kis cselédeinek sem színt, sem illatot adni.

De nem is kell. A természet éledése lassú és lágy, mint a simogató anyai kéz. Nem melegedik fel egyszerre, mert ez elpusztítana mindent, hiszen a fák magukban hordják még a téli dermedést, az állatok magukon a téli bundát, és tehetnek molyzsákba, mint az emberek.

Rendre, rendre: sorjában.

A fehér szín után jön a sárga, a hóvirág után a déli domboldalakon, mintha maga a kén virágzott volna ki, szinte nevetnek a sombokrok sárga csokrai, alattuk pedig a tavaszi kankalin majdnem ugyanolyan színű kis virágai.

És ha felsüt a nap, az öregerdő mélyén, mintha a tavasz orgonája szólalna meg, búgni kezd az első vándor, távoli tájak fészekrakó üzenetét hirdetve: búgni kezd a vadgalamb.

Lágy ez a hang; nem kiált, nem harsog, nem rikolt, csak szétfolyik, mint a sóhajtás, és meghallja mindenki.

A mókusok kidörgölik szemükből az álmot, a harkály elhallgat értelmetlen kopogtatásával a beteg fák mellkasán, a patak száradó partján vidáman futkos a barázdabillegető – aki szintén most érkezett külországi útjáról –, a földben megmozdulnak a giliszták és egyéb dermedt férgek, a hangyabolyban akkora a sürgés-forgás, mintha vásárra készülnének, a tavak hideg téli kékje meleg barnára válik, s a halak megmozdulnak iszapágyukban, ahová még októberben feküdtek; a napsütötte erdő felett reszketni kezd a levegő, melynek érintésétől elindulnak a nedvek a fákban, és az alvó rügyek duzzadtan lesznek, mint az élet ígérete.

És ekkor megjelenik a harmadik szín az erdőn: a kék. Még csak itt-ott elbújva a bokrok meleg szoknyája alatt, de körülötte édes illat omlik a földre, és szerényen szétnéz kék szemével a tavaszodó világban: az ibolya. Illatát aztán elkapja a szél, játszik vele, meghordozza a csalitokban, az öregerdőben, hol néma odvakban vadméhek aludtak eddig, de most a meleg illattól megzendül az odú, és álmos tántorgással kirepülnek az első méhek.

Búg galamb, dongnak a méhek, esténként óvatosan megszólal már a feketerigó, és fuvolájára kipattan a füzek ezüst barkája; de meghallják a denevérek is, s amikor vadászházak kéményéből, öreg odvakból apró árnyak szállnak ki némán, mint a titkos gondolat, hogy van-e már élelem odakint, repkednek-e az éji bogarak. Hát bizony nemigen repkednek még, de helyettük ugyanolyan lágy szárnyalással pisszegve-kurrogva nászrepülésben van a szalonkák népe.

Hallgat az erdő – hiszen fel sem ébredt még igazán --, csak a szalonkák űzik egymást vak szerelemben, és az erdők lila árnyékából lángpenge vág az ég felé, dörren a puska, s a vándor lovagok vére rácseppen a hóvirágok fehér arcára.

Aztán elhallgat minden, csak a bagoly jár nesztelen szárnyalással, felemel egy-egy egérkét, és viszi haza az odvába, mert neki ilyenkor már tojásai vannak, s az asszonynak is kell valamit enni, ugyebár.

Eközben múlnak a napok.

Eltűnik a hóvirág, megfakul az ibolya, a fűz barkái helyett leveleit suhogtatja már a szél, és hozzák, egyre hozzák a tavaszt az érkező vándorok. A dél végtelen ege elküldi a pintyet, a csízt, az éneklő rigót, és mindenki hozza magával a kis hangszerszámát, ki a fuvoláját, ki a citeráját. Minden reggel fényesebb a nap, és minden reggel jobban tele van muzsikával az erdő.

A nyír már zöldben pompázik, az utakat benőtte a fű, a vágásokban mérgesen ágaskodik a csalán, és száll a dal, mámorba hanyatlik a szerelem, készülnek a fészkek, millió új élet lüktet a csírák és szívek mélyén, és egy reggelen fehér nászruhájukban esküvőre hívják az erdei népeket a vadcseresznyefák.

Az öreg tölgyek, vén bükkök, szijas szilfák és mogorva körtefák nehezen öltöznek, nehezen ébrednek, de az esküvőről, a nász ébredéséről elmaradni nem illik.

Felsült a nap, vadcseresznyefák virágkoronája kitárja millió kelyhét az áldó nap felé, és a méhek lakodalmas népe zengeni kezd a szerelem, az élet, a tavasz orgonáján.

Csupa napfény az erdő, csupa égig szálló dal. Nem alszik már senki, és vándorló kis bárányfelhők megállnak az égen hallgatódzni, bár ők nem hivatalosak a lakodalomba.

A gyalogúton öreg róka ballag. Kopott vén szuka; szájában nagy liba, mely eddig az erdész tulajdonának vallotta magát. A róka leteszi a nehéz libát, és mérgesen rázza ki füléből a lakodalmi lármát.

„Megbolondultak ezek? – gondolja. – Majd megbánják! Én is vén fejemmel… nyolc kölyök, én is így kezdtem, aztán most nekem jut majd legkevesebb ebből a szép libából!”

Sóhajt még egyet, és ballag tovább. De odafent senki nem vette észre a rókát. Áll a nász, az erdő felébredt.

Krúdy Gyula: JÁMBOR TAVASZUNK

A nagypénteki kerepelő hangja egy álmatag utcácskában ért utol - amely utcában még mindig szűzdohány illatát véltem érezni a vaskosarak mögött nyitott ablakokból, valamint az ifjú nők húsvéti illatát, amint serénykedve hajtják a varrógépet ünneplő ruhájukban, a pirosbabos vagy kékpettyes gyengéd kelméken - mint sok esztendő előtt, amikor még ebben az utcában pipázgatással, elgondolkozással, nyugalommal töltötték életüket az öregek, álmodozással, reménykedéssel a nők.

Bizonyos utcáknak a tavaszi szaga örökre megmarad emlékezetünkben, bár az egykori lakók régen elköltöztek vagy megvénültek. Pest (egy jobb korban) húsvét táján a jószagú városok közé tartozott. Az új és friss ruhák a feltámadás napján, a hölgyek szalmakalapjai a mise után, a virágok, amelyek feldíszítettek minden keblet húsvét délelőttjén - kivitték a városból a tél dohosságát, a zordonabb tavaszok unalmát. Egy nagy szabóműhelyből lépett ki húsvét napján egész Pest, amely műhelyben mindenkit felöltöztettek kedve szerint. A patikák a legnagyobb üvegeikből öntötték a szagos vizeket, a borbélyok bővebben bántak a pomádéval és pedrővel, a házmesterek fellocsolták az udvarokat, a bérkocsisok kifényezték hintóikat, a budai hegyek temérdek ibolyát (néha orgonavirágot is) szórtak alá az ájtatos városra, a csirizes, sötét kis suszterboltokból csodálatosan fénylő cipők indultak el hódító útjukra, a ferenci barátok templomának környékén felállottak a régen nyugalomba vonult lovagok is az ifjak mellé, hogy a város legszebb hölgyközönségét ünnepélyesen várják a nagymise után. Szent Teréz temploma elől elgurították a csúf koldusokat, a Duna-partra nemcsak azért siettek az emberek, hogy megnézzék a folyam áradását, hanem egyéb dolguk is volt ott, a Váci utcai boltok fáradtan elpihenni látszottak a sok, ünnep előtti vásárlás után, könnyű szívvel keltek át a hidakon a régi Buda szerelmesei e napokban, a víziváros kisasszonyok nemhiába tanulták meg a legújabb táncokat kék téli délutánokon tánciskolában, húsvéti délután bizonyosan bemutathatták tudományukat a Fácánnál, a gyermekek is számítottak arra, hogy a Gellérthegyen szól a verkli. És mindennek, e szép tavaszoknak olyan illatuk volt, hogy az ember megérezhette már előre, mikor téli estéken a kalendáriumot levelezte, és rátalált a piros betűkre. Húsvétkor kezdődtek az új szerelmek, miután a régiek valamely rejtélyes okból az elmúlt farsangon nem jól végződtek; húsvétkor választott új dalt és új vállszalagot a lovag, amelyeknek szolgálatában tavaszát tölti; húsvétkor vetették le a gyászruhát a fiatal özvegyek, és ugyanakkor mutatkoztak először az utcán a menyasszonyok, akiknek házasságuk "viszszament". Jó szaga volt Pestnek; még azok a nagypipájú öregurak is, akik a mellékutcákban emberemlékezet óta az ablaknál pipáztak, és füstgomolyba fújták visszatérő emlékeiket, kiszellőzködtek nagytakarításkor. A halottak, akik valamely adósságbehajtás végett az éjszakai szélben visszatéregettek a temetőkből, hogy kopogtassanak a régi házfalakban, megrázogassák a kilincseket, felriasszák az alvókat: húsvéttól kezdve megnyugodtak, és kertészkedésre adták fejüket. Új hangokat hoztak magukkal a harangok, midőn Rómából visszatértek, a közönyös fülek is felfigyeltek, midőn a nagyheti szünet után felzúgtak a frissült dalnokok a háztetők felett.

Tóth Árpád:

KORA MÁRCIUSI NAPSUGÁR

A végtelenből jött, de a platánok
Hallgattak, a sok zord, kevély sudár,
- Csak villámtól reszketnek a titánok,
Mit nékik egy kis halavány sugár! –

S ő félve zuhant alá, a mogorva
Törzsek között oly sötét volt a kert!
De lenn egy csöndes, paraszti bokorra,
Egy alázatos, vak pajtásra lelt.

Akkor a sugár szelíd aranyszája
Súgott valamit, s meghalt a sugár,
Ám megszületett március csodája:

Ezer rügy-szemét rányitotta már
A vak bokor az elámuló estre,
S minden szeme a Végtelent kereste.

És minden utca, minden tér, minden vén ház valamely különös jószághoz jutott, amelyet addig nem lehetett észrevenni. Hamiskás mosollyal néztek kapuk, amelyeket sokáig zárva láttunk; kacéran integetett virágos cserepeivel egy-egy ablak, amely alatt közömbösen haladtunk el tegnap; az erkélyek, amelyek téli időben legfeljebb fagyni való nyulat hintáztattak, most már megmutogatnak asszonyi lábakat, amelyekhez arcokat képzelhetünk, örökzöldet tépdeső habkezeket, amelyekről feltesszük, hogy egykor majd epedő levelet írnak. A tetőkön a kémények halkabban füstölögnek, mint a tél zord viharaiból révbe ért hajók, a megfehéredett függönyöket gyakrabban félrevonják szép kezek, a nyitott ablakon át zenéket hallani, amely zenélések arról beszélnek, hogy a szerelmi ábrándokat még nem felejtették el hölgyeink a városban, a téli időben behavazott hordár az utcasarkon naponta többször is megbizatik levelek kézbesítésével, amely leveleknek illatáról megismerni küldőjüket. S egy napon a kapu előtti szemetesládában megpillantjuk azt a hervadt virágbukétát, amelyet gondos összeválogatással küldtünk farsangban valakinek, egy délután eddig sohasem látott szempár zavarja meg magányos óránkat vagy csöndes álmunkat, majd egy kibontott zsebkendőből vagy egy furfangos szoknyafodorból olyan illat áramlik felénk, amelyről azt hisszük, hogy még sohasem éreztünk hasonlót, bizonyos utcáknak, ahol valamely ismerősünk lakik, hirtelen új és jó szaguk lesz, kellemetes arcuk a mogorva boltosoknak, barátságos képük a rideg bérkocsisoknak, megértő mosolyuk a házmestereknek... S olyan jámbor áhítattal nézzük a kitavaszodott várost, mintha elfelejtettük volna a vén kópé régi csínytevéseit.

Képek – Mednyánszky László: Tavaszi táj kék égbolt alatt és Szinyei Merse Pál: Pipacsos mező

A HIT – ÖRÖMFORRÁS, MEGTARTÁSA – ÖRÖK ÉLET

Aki hisz, az boldog, még ha boldogtalanság is éri. Ez paradoxonnak látszik, pedig nem az. Aki hisz az Atyában és Szent Fiában, Jézusban, és az éltető Szent Lélekben, tudja, az élet keresztviseléssel jár. Mindenkinek megvan a maga keresztje. Van, aki türelemmel viseli, van, aki kevésbé türelmesen, de az igaz hívő tudj, ez vezet el az örök életre.
A nagyböjti szentidő alkalmas a gondolkodásra, hogy Jézus ártatlanul szenvedett és halt meg értünk, mi pedig, bűneink miatt, megérdemeljük a szenvedést és a halált. Hitünk megtartása viszont biztosítja, hogy mint Jézus, mi is feltámadunk. A hitetlen vagy kevésbé hívő embernek mutassunk példát! Ne csak keresztényeknek nevezzenek bennünket, hanem legyünk is keresztények! A „szent negyven nap" alatt tegyünk felajánlásokat, amit meg is tartunk. a hamvazószerda, a nagyböjti péntekek és a Nagypéntek szigorú böjti napok, tartózkodni kell ilyenkor a húsevéstől. Én, felajánlásképpen, az év összes péntekén nem eszem húst, ez természetes számomra. A böjti időszak alkalmas a nem „nagydobra vert" jócselekedetekre, embertársak és a természet szeretetére, a magányban végzett, jól átgondolt imádságra, elesett emberek megsegítésére, a másik ember meghallgatására, a lemondásra. Felajánlását mindenki maga döntse el. A szentmiséken viszont egész évben tartózkodjunk a beszélgetéstől, csak a szertartásra és a prédikációra összpontosítsuk a figyelmünket.
A stációk előtt kövessük Jézust keresztútján a Golgotáig, ahol délután 3 órakor a nap elsötétedett, mert több kínt már nem nézhetett: Jézus meghalt a keresztfán. Hitünk fénye azonban már felragyog lelkünkben, és látjuk a feltámadt Krisztust. A húsvéti ünnepek kárpótolják a Nagyböjt lemondásait. Az ünnepet követő hétköznapokon is hitben éljük az életünket. Krisztus útjáról soha le ne térjünk, bármit is tartogat számunkra a sors. Életünk folyamán, minél több nehézséggel kell megküzdenünk, annál jobban kell ragaszkodnunk Megváltó Krisztusunkhoz. Adjunk naponta hálát az Úr kegyelméért, hogy sem érdek, sem félelem ne választhasson el Tőle.
Magam külön megköszönöm az Istennek, hogy hithű, becsületes családba plántált, hűségem iránta kísérjen el a sírig. Imádkozom minden embertársamért, hogy nyerje el a hit kegyelmét, mert Jézus mindenkiért vállalta a halált, hogy eljuthassunk az örök életre.
Minden Testvéremnek kívánok Istentől áldott, kegyelemteljes, boldog húsvéti ünnepet, imádságos szeretettel:

Gömöriné Fajta Anna

Eugéne Delocroix: Krisztus az Olajfák hegyén

Örökké szeretlek

A Nagyböjt a várakozás, a Húsvét a beteljesülés,
A feltámadás váltotta be a hívő emberek reményét.
A szomorúságot öröm váltotta fel a nyitott sír láttán,
S földöntúli boldogságot sugároztak az orcák.

Jézusom, naponta átélem halálod és feltámadásod,
Ahogyan változik életemben a jó és a rossz.
Ha rossz, felvillan bennem halálod, ha jó, feltámadásod,
Lelkem egyensúlya helyreáll, örökké szeretlek, Jézusom.

Érted, az Atyáért és a Lélekért élem életemet,
S érzem a Szűzanyából felém áradó szeretetet.
Születésem óta mindig Édesanyámnak tekintettem,
A biológiai földi mellett, Ő volt a lelki – a mennyben.

Higgy a feltámadásban

Van felemelőbb érzés, mint e szót elemezni: feltámadás?
Nincs, mert ráébredsz arra, nem árthat a halál.
Jézus feltámadása biztosítja, lesz örök életünk,
Halál, hol a te fullánkod? Nincs többé, nem kell tőle félnünk.

Hívő ember ezt megérti, bár közülük sem mindenki,
Hiszen sokaknak egy cél lebeg szeme előtt, minél tovább élni.
Én is szeretem az életet, ha bármilyen nehéz is,
De ha Isten szava szólít, bízva benne, el tudom fogadni.

A földi élet véget ér, de vár a végtelen, örök élet,
Ahol találkozunk, együtt leszünk elment szeretteinkkel.
Fogadóbizottságunk: a Szentháromság, a Szűzanya és a szentek,
Őrangyalunk és az angyalok kara ölel át bennünket.

A Kereszténység Szakrális Építészete

Kortárs építészet

Taksonyi Református Missziói Egyházközség
REFORMÁTUS GYÜLEKEZETI KÖZPONT
BÉKESSÉG HÁZA

„Akiben az egész épület szép renddel rakattatván, nevekedik szent templommá az Úrban…”
Pál apostolnak az efézusbeliekhez írt levele (Károli Gáspár revideált fordítása)

A modern szakrális építészet egyik fő gondolatát a finn építész és teoretikus, Juhani Pallasmaa fogalmazta meg az egyik legszemléletesebben, ahogy ezt az előző cikkeimben is említettem: „A legösszetettebb és talán legfontosabb építészeti tapasztalatot a hely adja. A hely intenzív tapasztalatának mindig részét képezi a szent közelségének megérzése. Az építészet metafizikai instrumentum, mitikus eszköz, amellyel igyekszünk egy parányi végtelenséget pillanatnyi létezésünkben meghonosítani.”

A fenti gondolat örökérvényű, és Isten szeretetéből fakadóan lehetőségem van most, egy kicsit a cikksorozat kontinuitásából kitekintve egy helyi, taksonyi példát bemutatni, mely a kortárs szakrális építészetet képviseli. A kitekintés a sorozatból nemcsak amiatt különleges a számomra, mert eltér az évek során felépített rendszertől, hanem azért is, mert építészként személyesen is érintett vagyok a szakrális épületegyüttes megalkotásában, mint a tervező csapat tagja.
Taksony Nagyközség Önkormányzata 2009-ben fogadta el a Marestli tó fejlesztési koncepcióját, amely során a Marestli part MARESTLI PARKKÁ válik. A fejlesztési koncepció szerves részét képzi a közösségi park területét meghatározó, a Taksonyi Református Missziói Egyházközség kezdeményezésére tervezett református templom és gyülekezeti központ, a *Békesség Háza*.

Az önkormányzat a képviselő-testület egyetértésével és jóváhagyásával biztosította a Békesség Háza építése számára a Marestli Parkban az ingatlant. A Taksonyi Református Missziói Egyházközség az önkormányzat segítségével lefolytatta az építési terület rendezését, ezt követően megkezdődött az építési engedélyezési tervek kidolgozása, amelyet a tervezők térítésmentesen, felajánlásként készítettek el.

Örömhír, hogy a Békesség Háza megépítését, az engedélyezési tervdokumentáció alapján, az illetékes, elsőfokú építéshatóság 2017 márciusában engedélyezte.

Isten gondviselésének köszönhetően, Magyarország Kormányának anyagi hozzájárulása által, a Dunamelléki Református Egyházkerület finanszírozásában megvalósulhat a Békesség Háza, megkezdődhet az építkezés.

A jövőbe vetett Hit

Az ember hite Istenből fakad. Hit nélkül nem lehet élni. Hit nélkül nem lehet tervezni, alkotni. A hit egyik alappillére a hagyomány, a múlt. Másik alappillére a jövő, a jövőbe vetett Hit. Ha múlt és a jövő idősíkját összekötjük, akkor a pillanatban megélt jelenen keresztül vezet az ÚT. Az ÚT maga a HIT. A Hit, amely terhet, felelősséget, de Szeretetet is ró ránk. A Hit, amelyre alapozva építhetjük a jövőt. Ez vezérel mindenkit, ez ad erőt mindenkinek, hogy Isten egy újabb házával építsük a Hitet és benne a Jövőt.

Irányelv

„A református templom gyülekezeti hajlék, alapjában véve családi ház, ahol a családfő maga Isten, bibliai tisztaságú, a szószék középen álljon és előtte legyen az Úrasztala, valamint a keresztelő medence, jellemezze belső és külső világosság. (…)
Az építés korára utaló és a tájjellegű sajátosságok mellett minden református templomra az a tudatos törekvés jellemző, hogy az igehirdetés és a sakrámentum egyaránt középponti helyet kapjon, az Úrasztala és a szószék minden padból látható, a prédikáció pedig jól hallható legyen. Ezt a célt szolgálja a szószék, az Úrasztal és a padok megfelelő elhelyezése." Ravasz László püspök Ágendája

Elhelyezés

Az épületegyüttes Taksony centrumában, a Marestli tó partján, a Marestli Parkban szabadon álló beépítéssel kerül kialakításra. A szabadon álló elhelyezés következtében a közösségi park szakrális szigeteként jelenik majd meg a templom és közösségi ház. A tóban található félszigeteket körülölelő víz megjelenésére reflektál a kialakítás, ahogy a zöld park körülöleli majd az épített környezetet. Az elhelyezés lehetővé teszi a szabad gyalogos körüljárást, így minden irányból feltárulkozhat az épületegyüttes. Az épület körüljárhatósága küllemében is idézi, kivetíti a belső térben elhelyezett úrasztala körüljárhatóságának szellemiségét. Az elhelyezésből, tájolásból adódóan a természeti környezet és a természet felé nyitó belső terek érzékeny párbeszédet folytatnak, amelyet minden irányból körülvesz a hely szelleméből és az épített hozzáadott értékből adódó szakrális többlettartalom.

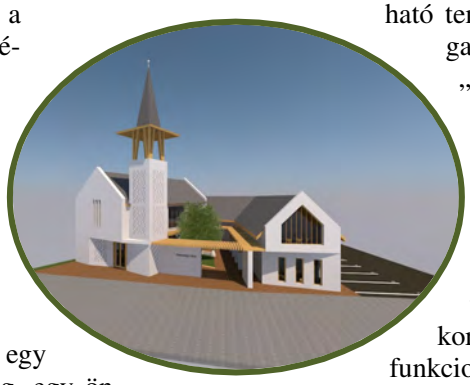

Tömegalakítás

A templom és a közösségi ház egy egységes tömegként jelenik meg, egy önmagába záródó, belső udvart körülölelő elrendezés formájában. A monostorok intimitását idéző belső udvari térrész azonban nem a hagyományos monostori zártsággal jelenik meg, hanem több felületen is felszakad, átlátható, átjárható, nyitott, áramló tereket képez, kialakításában megtartva az elmélyülést lehetővé tevő intimitást, egyben az Egyház emberek felé forduló nyitottságát szimbolizálja. A körüljárhatóság mellett az átjárhatóság lehetősége is a tömegalakításban rejlik, amely által mozgalmassá, lüktetően élővé válik az emberek jelenlétének köszönhetően az épületegyüttes.
A két fő rendeltetés közül a templom kubusa a domináns, amelyet jellemzően a magasabb tömegalakítás fejez ki. A földszint + tetőtér beépítéses közösségi ház arányaiban a fő templomtömeget képzi le, ezzel egységes térbeli megjelenést eredményez az épületegyüttes számára. Az épületegyüttes tömegének léptéke illeszkedik a település és a szűkebb környezet meglévő arányaihoz, megidézve a hagyományos taksonyi építészet arányait, értékeit, formaképzését.
A legdominánsabb tömegelem a templomtorony, amelynek kialakítása szimbólum erejű lesz, reményeink szerint Taksony jelképeként jelenik majd meg a jövőben.
A tömegalakításnál figyelembe vételre került, hogy az egységes épületegyüttes különböző kubusai (templom, közösségi ház, harangtorony) önállóan, időben ütemezve is szép épületegységeket alkossanak. Valamennyi épületrész önálló épületként is kialakítható és működtethető.

Rendeltetés

Az épületegyüttes egységes rendeltetése két, de inkább három-négy jól elkülöníthető önálló funkcióra bontható. A templom önmagában használható egyértelmű rendeltetési egység, amelynek kialakítása lehetővé teszi, hogy szakrális élményt nyújtson a hívek számára, miközben ettől függetlenül tud zajlani a további egységekben több különféle eltérő esemény. A közösségi ház termei önállóan megközelíthetők, szintén önálló rendeltetést nyújtanak a használók számára.

Harmadik rendeltetési egységként funkcionálhatnak a tetőtéri helyiségek, amelyek vendégházként üzemelhetnek önálló bejárattal, saját konyhával. A negyedik rendeltetésként említhető a lelkészi hivatal, amely szintén független tér, így önállóan is használható. A különböző rendeltetési egységek azonban átjárhatóak, összekapcsolhatóak, variálhatóak, biztosítva a legkülönbözőbb események kiszolgálását. A variálható kisebb nagyobb egységek létrehozása rugalmas térhasználatot biztosít, kiszolgálva a változatos igényeket.
Az éppen használaton kívüli egységek biztonságosan lezárhatók, minden rendeltetés egyértelműen, ésszerűen határolt, egy gyorsan átlátható térrendszer része. Az utolsó extra rendeltetést az önállóan, kültérből megközelíthető és használható templomtorony jelenti, amely „kilátóként" is fogadhatja a híveket, helyieket, idelátogatókat.
„Az én házam imádságnak háza" (Mt21,13) A fő rendeltetés, a mobil berendezési tárgyak, bútorok, a nyílászárók teljes lezárhatósága vagy kitárhatósága miatt, a legmodernebb és legvariálhatóbb teret nyújtja. A legszűkebb értelemben vett szertartásokon túl a szakrális tér a hívek, a közösség használati igényeinek széles skáláját tudja biztosítani, így a templom, a „ház" a mai kor igényeit kielégítő „imádság háza"-ként tud funkcionálni. A belső udvar tulajdonképpen a belső szakrális tér kivetülését jelenti. Amikor valaki(k) ül(nek) a belső udvar padjain, részeseivé válnak a becsukott vagy kitárt üvegfal mögötti szakrális eseményeknek. Ha pedig nincs istentisztelet és például hittanóra, vagy egy beszélgetés zajlik jó időben a belső udvari fa árnyékában, a háttérben az üvegfal transzparenciája miatt az udvar részét, hátterét képzi a szakrális tér az úrasztalával és a szószékkel. A külső és belső tér szerves részei egymásnak, amelyek határa elmosódik az épületegyüttesben. ***Ebben a transzparenciában rejlik a lényeg, a szakralitás. Az épület, a templom egy emberek által létrehozott hely, amelyet felépítünk, amely a földi életünk helye. Egy hely, a jelenben. Egy hely, amely összeköti a múltat a jövővel. Egy hely, amely az út egy olyan pontja, ahol a jelenben a múlt és jövő összeér. Ezt szimbolizálja a transzparencia, a tiszta átláthatóság. Az istentiszteleten, de akár egy magányos ima erejéig is, aki ezen a helyen van, Isten kegyelméből megérzi, hogy egy peremen áll, hogy határhelyzetben él. Átéli, és a hit erejéből adódóan kitekintve megláthatja a megváltást, de látja a kárhozatot is. A jelen pillanatában összeér benne múlt, hogy honnan indult és a jövő, hogy az Úr által mi vár rá. Láthatóvá válik számára az ÚT. Ezt szimbolizálja építészeti elemekkel a transzparens felület határa, az átlátható, áttört falakon át beáramló***

fény, amely mindenki orcájára ragyog, aki nyitott rá, és belép. De ugyanígy kifelé is kiárad Isten szeretete a templomból a nyitottságon át az utcán elhaladók felé, akik nyitottak rá, hogy elérje lelküket.

Homlokzat

Az épület két kiemelt homlokzattal rendelkezik. Az egyik a közösségi park és feltárulási út felé néző bejárati főhomlokzat. Itt helyezkedik el a templom és az udvar bejárata is, a templomtorony valamint a közösségi ház egyik fő homlokzati felülete. A másik főhomlokzat a tó felé forduló homlokzat, ahová tekint a templom szakrális terének fő homlokzati része, kapcsolatot biztosítva a belső intim tér és a természet, a tó vizének szakrális ereje között. Továbbá itt jelenik meg a közösségi ház másik főhomlokzati eleme, mögötte a lelkészi hivatal funkcióval. Az épületegyüttes térbeli kialakításából adódóan minden oldalról tükrözi a homlokzat mögötti funkciót. A homlokzatok üvegfelületekkel biztosított nyitottsága tovább viszi a tömeg nyitottságával kifejezett többletjelentés tartalmat. A nyitottság azonban az elhelyezésnek köszönhetően nem megy a belső tér intimitásának rovására, harmonikus egyensúlyt teremt a belső tér és a természet, a tó látványa között. Az épület homlokzatai, a klasszikus négyszögalakzatra helyezett háromszög formai szimbólumot követik.

A függőlegesen tagolt formai idézet mögött az alul elhelyezkedő négyszög a négy földi elem szimbólumát, a felettük található háromszög, a Szentháromság, a mennyei szimbólumot jelenti. Mindezt élettel a benne és körülötte lévő emberek, közösségek töltik meg.

A homlokzatok kialakítása, aránya illeszkedik a hagyományos helyi építészeti megjelenéshez. A homlokzatok falfelületeinek nagy része fehér, vakolt megjelenést kap, tisztaságot, egyszerűséget, szerénységet tükrözve. A fehérre festett vakolat praktikus, könnyen javítható, idővel könnyedén felújítható, szépen, egyenletesen öregszik az idő múlásával. A homlokzati nyílászárók egységes megjelenése érdekében, valamint a nagy nyitott üvegfelületek lezárása céljából egy árnyékolást is biztosító, és biztonságtechnikai értelemben is hasznos fa homlokzati rendszert alakítunk ki. A hol fix, hol mozgatható rendszer a templom szakrális terének egy plusz árnyékokkal, fényekkel átjárt varázslatos intim teret biztosít, képezve a természet ezen jelenségeivel díszítést a belső terek hófehér, tiszta falain.

Az ötödik homlokzat a tetőszerkezet lesz, amely elegáns, egyszerű, a helyi hagyományoknak megfelelő nyeregtetőként kerül kialakításra, faszerkezetből, időtálló sötét színű palafedéssel.

Anyaghasználat

Az épület hagyományos, a magyarországi természeti adottságoknak és viszonyoknak megfelelő, helyben fellelhető anyagokból készül: fából, téglából, betonból.

A fehérre vakolt felületek (homlokzatok, belső terek) egyszerűséget, szerénységet, tisztaságot tükröznek, Jézus Krisztus fehér leplének szimbólumaként. A fa az életet jelképezi, elsősorban

szimbolikusan a szakrális belső tér látszó tetőszerkezeteként megjelenve, ahol az életet jelképező anyag mennyezetként jelenik meg a menny felé tekintve. A fa anyagának másik szimbolikus jelentése Jézus keresztfájának megidézése, ahol a kereszthalál metaforája összefeszül az életet jelképező fa megjelenésével. Kontrasztban áll a vakolat hűvös fehérsége is a fa meleg hatásával. Anyaghasználatában ez a kettősség húzódik végig a külső és belső tereken, felületeken. Az a feszültség erősíti a határfelületen álló ember lelkének feszültségét, amely Istenben lel megnyugvást, békét. Így válik az épület a Békesség Házává. A kültérben megjelenő fa pergola összeköti a felszakadt épülettömeget és megjelenésre egy zárt, egységes épületegyüttest teremt.

A padlóburkolat kőből készül, amely jelképezi Isten sziklára épített egyházát.

Belső terek

Az épített belső terek kialakításánál a külső és belső terek viszonya, érzékeny kapcsolata a meghatározó. Egyik tér a másiknak kiegészítése, a belső nem ér véget a határoló falaknál, hanem tovább fut a természetbe, és fordítva. A nyí-

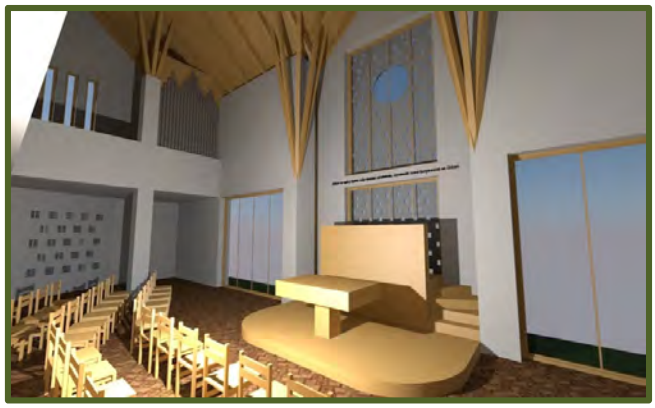

lászárók elhelyezéséből adódóan a fizikai határok külső és belső között elmozdíthatók.

Funkcionális értelemben minden közösségi funkciónak intenzív szabadtéri kapcsolata van. Ez a kialakítás a vizuális élmények és természeti kapcsolaton túl nagymértékben elősegíti az épület nagyon gyors és biztonságos kiürítését szükség esetén.

A legfontosabb többlettartalommal rendelkező tér a templom szakrális belső tere. A fény-árnyék hatások itt érvényesülnek a legintenzívebben, díszítve az egyszerű fehér falfelületeket. A minimalista hatást a mennyezet és galéria homogén fa anyaga töri meg kellemes, megnyugtató benyomást keltő módon. A közösségi rendeltetések terei fényes, tiszta megjelenést mutatnak, racionálisan kialakított térrendszert képeznek, biztosítva az átjárhatóság, és az elszeparálás lehetőségét is.

Tervezők:
Ércesné Beck Anikó, Érces Ferenc, Érces Gergő építészmérnökök, Érces Norbert épületgépész mérnök, Kapui Gyula villamosmérnök, Szomorjai Ferenc építőmérnök

Érces Gergő

KATOLIKUS GAZDASÁGETIKA

A jólét — közügy

Kereszténynek lenni nem csak érzés, nem csak szívügy, hanem életmód is. A katolikus gondolkodás, mint minden más társtudományban is, a közgazdaságtudományban is határozott álláspontot képvisel. Elgondolkodhatunk rajta, vajon mennyire teszünk bizonyságot a hitünkről a hétköznapok során? Mennyire vagyunk tudatos keresztények? Hogyan vagyunk képesek képviselni egyházunk erkölcsi iránymutatását a mindennapokban.

Az egyik legátfogóbb katolikus gazdasági szakkönyv írója Heinrich Petsch jezsuita atya, aki az Egyház tanítását a szolidarizmus rendszereként jellemzi: *„A szolidarizmus általános értelemben egy olyan szociális rendszer, amely mind az egyes emberek egymás közötti, mind a család és állam természetes közösségeinek tagjai közötti szolidáris kapcsolatot megfelelően, azaz a mindenkori közösség lényege szerint érvényre juttatja. A szolidarizmus rendszerét olyan közösségi elvnek nevezhetjük, amely mentes a túlzásoktól, tiszteletben tartja mind az egyén, mind a társadalmi egész jogait, valamint a szabadságot és a társadalmi felelősséget is."*

A keresztény gazdaságetika szerint, a munkánk által termelt profit nem célja, hanem eszköze a gazdasági tevékenységnek. Így a tevékenységünk akkor elfogadott, ha nem korlátozódik kizárólag a profit megszerzésére és a haszon maximalizálására, hanem célul tűzzük ki a közösségünk jólétéhez való hozzájárulást. A haszon csak egy eszköz, amely hozzásegíti az embereket a boldogsághoz. A munka értéket képvisel, és a tőkével szemben elsőbbsége van. Ezért a munka szabad vállalásához való jog alapérték. A munkabér kapcsolat a munkáltató és munkavállaló között, az állam feladata pedig a munka szabályozásának oly mértékű kialakítása, hogy az a munkáltató és a munkavállaló érdekeit egyaránt figyelembe vegye, és megakadályozza a munkaerő kizsákmányolását, ami vétene az emberi méltóság ellen. A katolikus társadalmi tanítás minden dokumentumában szót emel az ember méltósága, a méltó munkakörülmények és igazságos bér érdekében.

Felelősséggel tartozunk sorsunk alakulásáért, ezért meghatározó fogalom a tanításban a szubszidiaritás elve, mely szerint, amit a közösség képes önmaga megoldani, abban magasabb szint nem jogosult dönteni.

A magántulajdont részesíti előnyben a közösségi vagy kollektív tulajdonnal szemben, mi több, felfogása szerint magántulajdonhoz való jutás joga egyenesen az emberi természetből fakad. A gazdasági ügyletek akkor helyénvalók, ha a gazdasági tevékenységet végző személy számot tud adni cselekedeteiről. A magántulajdon esetében a tulajdonos felelősséget tud vállalni, míg közösségi, állami vagy kollektív tulajdon esetén nehezen határozható meg, kié a felelősség. A közösségi tulajdon ugyanakkor elfogadható, ha a közösség érdekei egyhangúan ezt kívánják meg. A keresztény gazdaságetika így az állami szabályozás létét akkor tartja elfogadhatónak, ha az nem a magántulajdont tiltja vagy annak mértékét szabályozza, hanem a magántulajdon felhasználására alkalmaz előírásokat.

Ezen etikai felfogás része a teremtésvédelem, mely szerint Földünket csak kezelésre kaptuk, így kötelességünk azzal megfelelően bánni. Kulcsfontosságú a fenntartható és felelős gazdálkodás, a következő generáció számára is ugyanolyan feltételeket kell biztosítanunk az élethez, mint amit mi is kaptunk (ebbe beletartozik az eladósodás kiküszöbölése is). Ferenc pápánk így ír erről a Laudato si'-ben: *„Közös otthonunk megvédésének sürgető kihívása magában foglalja azt az igyekezetet is, hogy az egész emberi családot egyesítsük a fenntartható és átfogó fejlődés keresésében, mivel tudjuk, hogy a dolgokon lehet változtatni. A Teremtő nem hagy magunkra minket, sosem fordít hátat szeretettervének megvalósításában, nem bánja meg, hogy megteremtett minket. Az emberiségnek megvan még a képessége, hogy együttműködjön közös otthonunk építésében."*

A görög bölcselők is foglalkoztak társadalomelmélettel, míg a keresztény gazdaságszemlélet kialakulása egészen a XIII. századig vezethető vissza, Aquinói Szent Tamás máig lenyűgöző tanítására. Szent Tamás szerint a tulajdon jogát a kollektív eszmékkel szemben alapvetőnek, ugyanakkor távolról sem sérthetetlennek, hanem a közjó érdekében működtetendő elvnek kell tekinteni.

Ám gyorsan elérkezett a felvilágosodás, a szekularizáció, az iparosodás kora. A modern kor magával hozta azt a sajnálatos folyamatot, mikor a gazdaság korábbi hagyományos helyzetéből kiszabadul, önálló életbe kezd, és elsődleges, vezérszerepre tör. Ettől fogva a gazdaságot saját törvényei vezérlik, elkülönül a társadalmi normáktól és a kormányzattól egyaránt. A korábbi szabályozó rendszereket felváltja a piac mindent átfogó uralma, kialakul a racionális, gazdasági ember képzete.

A kibontakozó kapitalista gazdasági rend ugyan nagyszerű előre haladást eredményezett, gondoljunk csak a robbanásszerű népességnövekedésre vagy az egyes tudományok kibontakozására, mégis olyan súlyos következményei voltak, mint a proletarizálódás, a társadalmi rétegek közti feszültségek keletkezése, és a hagyományos társadalmi struktúrák, mindenek előtt a család szétesése. Ezért a katolikus egyház hamar megoldást keresett a kialakult bajok orvoslására, elítélte azokat az eszmeáramlatokat, amelyek az adott helyzetet okozták, és egyéb alternatívával állt elő azokkal a megoldást kereső újkori eszmékkel szemben, mint a szocializmus és a liberalizmus, amik gyökerestül szerették volna eltörölni vagy átforgatni az amúgy is útkereső emberi közösségeket. Az egyház szociális tanítása nem zárt ideológia, hanem állandóan fejlődő, az adott kor társadalmi, gazdasági, politikai berendezkedéseire korszerűsített tanítás. Számos pápai megnyilatkozás, püspöki karok körlevelei foglalkoztak az egyház gazdaságetikai tanításával. Ezek mind az adott kor kérdéseire adtak választ.

Az 1891-es Rerum novarum, XIII. Leó pápa enciklikája a munkáskérdéssel foglalkozó első szociális körlevél, amely kereste a középutat a liberális kapitalizmus és az államosítást követelő szocialista-kommunista eszmék között. Az első részben a magántulajdon jogosságát rögzíti, ezzel elutasítja a szocialista gondolkodókat, akik szerint *„az államnak köztulajdonba kellene vennie és a közjó szolgálatába kellene állítania a magánvagyont"*. A magánvagyont az emberi lét természetében alapozza meg, hangsúlyozva a család önállóságát az állammal szemben. *„A család, vagyis a házközösség, amely, bármilyen kicsi is, mégis valódi közösség, korábbi minden polgári társadalomnál, amelynek tehát szükségképpen vannak bizonyos, az államtól teljesen független jogai és*

kötelezettségei". A társadalmi rétegek közti feszültség feloldására szólít fel, mikor ezt olvashatjuk: *„Alapvető hibát követnek el a társadalmi kérdés tárgyalásában azok is, akik a két társadalmi osztályt eleve egymás ellenségének tartják, mintha a természet a gazdagokat és a szegényeket arra teremtette volna, hogy állandó harcban egymást irtsák. Ez annyira ellenkezik a józan ésszel és az igazsággal, hogy pontosan az ellenkezője igaz. Ahogy ugyanis a testben a különféle tagok úgy illeszkednek egymáshoz, hogy ebből az egésznek az az összhangja keletkezik, amit joggal mondunk harmóniának, éppen úgy intézkedett a természet a társadalomról is, hogy a két osztály egyetértő kölcsönviszonyban álljon egymással, s megfelelő egyensúlyt tartva egészítse ki egymást. Hiszen teljes mértékben egymásra vannak utalva: sem a tőke munka nélkül, sem a munka tőke nélkül nem lehet meg."* Ezért az egyház feladata elsősorban az erkölcsi megerősítés. Csak keresztény környezetben engesztelődhet ki szegény és gazdag, mert így *„testvéri szeretet fogja összekapcsolni őket"*. Az állam kötelessége pedig, hogy a *„közösség és az egyének jólétét szolgálja"*. Ezzel nemet mond azon liberális elvekre, melyek szerint elégségesek a piac öngyógyító erői, nem szükséges állami szinten foglalkozni szociálpolitikai kérdésekkel. XIII. Leó pápa szerint a kapitalizmust az állami gazdaság- és szociálpolitikának, továbbá a tőke és munka olyan kiegyensúlyozó szerepének kell szabályoznia, amely a munkaadók és a szervezett munkásság között tárgyalásos megegyezések útján jön létre.

Negyven évvel később jelent meg XI. Piusz pápa Quadragesimo anno szociális enciklikája. A pápa az éppen aktuális világválság problémáira adott választ. Kimondta, hogy nem egyedi és esetenkénti reformokra van szükség, hanem a gazdasági struktúra gyökeres átalakítására és ennek nyomán új társadalmi rend létrehozására. A szociális reform járjon együtt szerkezeti, szemléletbeli és erkölcsi javulással, melyek, ha nem keresztény lelkületből fakadnak, *„… akkor minden fáradozás hiábavaló lesz és az épület nem sziklára, hanem szétfolyó homokra épül." „Két veszedelmes egyoldalúságot kell itt gondosan elkerülni* – mutat rá az enciklika. *A magántulajdonjog szociális és közjellegének tagadása és legyöngítése individualizmushoz vagy legalábbis ennek közelébe vezet, míg a magán és egyéni jellegének félreismerése vagy kiüresítése a kollektivizmushoz vezet, vagy annak álláspontját súrolja."* Nem lehet sem az osztályharc, sem a szabadverseny, hanem a szociális igazságosság és a szociális szeretet kell legyen a társadalmi, gazdasági berendezkedés vezérlő elve. Minden társadalmi tevékenységben érvényesülnie kell a szubszidiaritás elvének, ezzel elutasítja a totalitárius állam kialakítását: *„Amit az egyes egyének saját erejükből és képességeik révén meg tudnak valósítani, azt hatáskörükből kivenni, és a közösségre bízni tilos. Éppen így mindazt, amit egy kisebb és alacsonyabb szinten szerveződött közösség képes végrehajtani és ellátni, egy nagyobb és magasabb szinten szerveződött társulásra áthárítani – jogszerűtlenség, és egyúttal súlyos bűn, a társadalom helyes rendjének fölforgatása…"* Igen fontos megállapítása még, hogy a piac nem lehet a gazdaság elégséges irányítója, mert automatikus működése révén *„hatalmi helyzetbe jut"*. Az enciklika megjelenésének idejére már jól látható, hogy a spontán piacgazdaság pénzügyi monopóliumokat hoz létre, melynek elkerülésén csak a közösségi szabályozás segíthet.

XII. Pius pápa 1944-es karácsonyi beszédében kimondta, hogy kellő szellemi és erkölcsi alkattal a demokrácia eszközrendszere megfelelően működtethető. Ezzel elérkeztünk a szociális piacgazdaság korához, melyet az egyház modern társadalmi tanításának kidolgozása, az emberi szabadság új katolikus felfogása alapozott meg. Az új koncepció szerint egy „megszelídített" piacgazdaság létrehozása szükséges, ahol az ember személyes szabadsága és felelősségvállalása, továbbá a kis- és középtulajdonosok széles köre biztosítja az erős középosztályt és a politikai részvétel lehetőségét a polgári demokrácia intézményi keretei között. Ez a felfogás elsősorban a kereszténydemokrata politikusok köreiben fogalmazódott meg. A társadalmi béke, a gazdasági stabilitás Európa nyugati részében a második világháború után szorosan összekapcsolódott a szervezett érdekek megjelenésével, a piac jogszabályok közé szorításával, az intézményesített érdekegyeztetési folyamatokkal. A pillanatnyi csoport- és pártérdekektől függetlenül a közjót helyezték előtérbe. A francia, német és olasz kereszténydemokrácia nem tudhatott elvonatkoztatni a pápai tanítástól, még ha igyekezett is, a modern gondolkodást kielégítendő módon, attól elhatárolódni.

Miután az új társadalmi-gazdasági berendezkedés gyakorlati megvalósítása a „német gazdasági csoda" atyjának, Ludwig Erhard gazdasági miniszternek a munkájával és Konrad Adenauer akkori kancellárnak a támogatásával megindult, valamint a minta további kereszténydemokrata vezetésű államokban is követésre talált, egyre nyilvánvalóbbá vált az új berendezkedés pozitív mivolta. Megszületettek a modern jóléti államok. A korszak egyik nagy gondolkodója, Alfred Müller-Armack használta először a szociális piacgazdaság kifejezést. Szerinte nem lehet a piac automatizmusaira bízni a teljes társadalmi rend megvalósítását, mivel a gazdaság nem fogja önmaga figyelembe venni az állami és kulturális élet szükségszerűségeit. *„A piacgazdasági rendet tudatosan az átfogó életrendben kell elhelyezni, mely képes végrehajtani azokat a szükséges korrekciókat és kiegészítéseket, melyek az árutermelés csupán technikai folyamataiban nem jelennek meg."*

Két alapvető erkölcsi érték van: a szabadság és az igazságosság. A szabadság megkövetelte a természetes árképzést, az egészséges versenyfeltételeket, a gazdaság résztvevőinek szabad játékát. De a szabadság önmagában nem elég, hiszen a szociális igazságosság nélkül csak egy kiüresedett fogalom. *„Ezért a szociális igazságosságot a szabadsággal együtt és a szabadság mellett a jövendő gazdasági rend integráns részévé kell tenni."* Ehhez azonban az szükséges, hogy állami szinten megfelelő szabályokat hozzanak. Ezek a következők: megfelelő gazdaságpolitikai keretek megteremtése egészséges pénzrendszer és okos hitelpolitika révén, jól átgondolt jogrendszer kialakítása, mely kizárja a piaci szabadsággal való visszaélést, valamint a piacgazdaság számos tökéletlenségének mérséklését szolgáló intézkedések bevezetése. Ez utóbbival függ össze a redisztribúció, az állami újraelosztás, a gyengék védelmének beépítése a szociálpolitikai rendszerbe.

A szociális piacgazdaság másik nagy gondolkodója, Wilhelm Röpke így fogalmaz: *„E keretekhez nem kevésbé hozzátartozik a jog, az állam, az erkölcs, a szilárd normák és az értékmeggyőződés, mint az a gazdaság-, szociál- és pénzügypolitika, amely a piacon kívül egyezteti az érdekeket, védi a*

gyengéket, a gátlástalanokat kordában tartja, lenyesi a kinövéseket, korlátozza a hatalmat, meghatározza a játékszabályokat és betartásukat ellenőrzi. (…) A piacgazdaság szükséges, de nem elégséges feltétele a szabad, boldog, gazdaságos, igazságos és rendezett társadalomnak."

A '60-as évek legégetőbb problémái már világgazdaság szinten, globálisan is jelentkeznek. XXIII. János pápa szociális enciklikája, a Mater et Magistra, taglalja, hogy a túlzott állami szerepvállalás milyen veszélyek hordozója lehet. Az elkényelmesedett modern ember egyre jobban hozzászokik ahhoz, hogy helyette minden fontos kérdésben mások döntsenek, s ez a manipulálhatóság melegágya. *„Vajon a mind jobban sűrűsödő társadalmi kapcsolatrendszer hálójában az emberek egyre csak butulni fognak és megszűnik belső önállóságuk? Hát ez olyasvalami, aminek kereken ellene kell mondanunk!" „Vigyázni kell, nehogy az államigazgatás keretein belül a gazdasági hatalom egy szűk réteg kezébe kerüljön, mert az teljességgel ellentmond az ország alapvető érdekeinek."*

A II. Vatikáni Zsinat egyik dokumentuma a Gaudium et Spes pedig ekképpen fogalmaz: *„… minden szinten minél többen, nemzetközi viszonylatban pedig az összes nemzetnek aktívan részt kell vennie a gazdasági fejlődés irányításában. Hasonlóképpen egyesek és a szabad társulások kezdeményezéseit egyeztetni kell és összhangba kell hozni a közhatalom törekvéseivel." „A korábbi időkhöz képest ma indokoltabban törekszenek a mezőgazdasági és ipari termelés, valamint a szolgáltatások növelésére, hogy lépést tartsanak a népesség szaporodásával, és ki lehessen elégíteni az emberi nem fokozódó igényeit. Támogatni kell tehát a műszaki fejlődést, az újító szellemet, a vállalatok létesítésére és bővítésére irányuló törekvést, a termelési módszerek korszerűsítését és a termelésben részt vevők erőfeszítéseit, vagyis mindent, ami a gazdasági fejlődést szolgálja. E termelés végső rendeltetése nem pusztán a termékek halmozása, nem is a nyereség vagy a hatalom, hanem az ember szolgálata; mégpedig az egész emberé, figyelembe véve anyagi szükségleteinek rendjét, illetve értelmi, erkölcsi, lelki és vallási életének igényeit; az emberről van szó, mégpedig bárkiről, bármely csoporthoz, fajhoz tartozzék és bármely világrészen lakjék is."*

Az 1967-es Populorum Progressio, VI. Pál pápa enciklikája szintén globális kérdésekben ad választ nekünk, vagyis a modern világ gazdaságának az egész emberiséget kell szolgálnia. *„Mi más a teljes értelemben vett humanizmus, mint a teljes ember és minden ember mindenoldalú fejlődéséért való tevékenység? A lezártkért értelmezett, a lelki értékektől és Istentől, mint ezek forrásától és kiindulópontjától elszigetelt humanizmus hatékonysága csakis puszta látszat lehet. Az ember bizonnyal meg tudja szervezni a földi életet Isten nélkül is, de „Isten nélkül végső soron csakis az ember ellen tudja megszervezni."*

A Laborem exercens, II. János Pál enciklikája, a munkáról szól, és a Rerum novarum megjelenésének 90. évfordulója alkalmára készült. A munka a Teremtő művében való részesedés, minden olyan tevékenység, amellyel az Isten képére teremtett ember átalakítja, uralma alá hajtja a természetet, rányomja a teremtésre emberiessége jegyét, ugyanakkor a munka közösségben végzett személyes tevékenység. A pápa elítéli azt az újkori szemléletet, amely a munkát pusztán árunak tekinti, a munka személyes jellegét hangsúlyozza és a dolgozó ember etikai-társadalmi vonatkozásait emeli ki. Világos az ember elsőbbsége az anyaggal szemben, egyedül a személy a teremtett dolgok ura, ahogy ezt a teremtés teológiája mutatja. A tőke és a munka közötti konfliktus nem a magántulajdonból, hanem a munka helytelen értékeléséből ered, onnan, hogy a munkás személye háttérbe szorul, és a munkát csak gazdasági célszerűsége, hasznossága szempontjából tekintik. Ez az ökonomizmus nagy tévedése, amelyet materializmusnak is nevezünk.

1987-ben jelent meg a Sollicitudo Rei Socialis, mely a Populorum Progressio 20. évfordulójára készült. II. János Pál a szolidaritásról így ír benne: *„A szolidaritásnak ezért hozzá kell járulnia ennek az isteni tervnek a megvalósításához, mind egyéni, mind pedig nemzeti és nemzetközi szinten. Az „eltorzult mechanizmusokat" és a „bűn struktúráit", amelyekről már szóltunk, csak az emberi és keresztény szolidaritás gyakorlásával győzhetjük le, amelyre az Egyház buzdít és amelyet állandóan támogat." „… egyre szeretnénk itt különösen rámutatni: a szegények melletti állásfoglalásra és az irántuk való megkülönböztetett szeretetre." „Mindennapi életünket, ugyanígy politikai és gazdasági döntéseinket ennek a ténynek kell irányítania. Hasonlóképpen azok, akik a nemzetek életében és nemzetközi szervezetekben felelősséget és tisztséget viselnek – miközben döntéseikben a magasabb emberi szempontokat kötelesek figyelembe venni –, nem feledkezhetnek meg arról, hogy a növekvő szegénység jelenségét elsőség illeti." „Különösen szeretném erre vonatkozólag megemlíteni a nemzetközi kereskedelmi rendszer reformját, amelyet beárnyékolnak a kétoldalú egyezmények és a protekcionizmus,és a világ valuta- és pénzügyi rendszerének reformját, amely ma nem tekinthető kielégítőnek; a technológiák átadásának és hasznosításának kérdését; végül pedig a fennálló nemzetközi szervezetek felülvizsgálatának szükségességét a nemzetközi jogrendszer keretében."*

A közismertté vált, hogy a katolikus tanítás elutasítja a kamatszedést. A középkorban azonban az uzsora-tilalom azokra a kölcsönökre vonatkozott, amelyeket a felvevő megszorultságában vesz igénybe, alapvetően fogyasztási céllal. Ha fogyasztásról van szó, valóban nincs forrása a kamatnak, s így az a hitelfelvevők megnyomorításához vezethet. A modern pénz, mely hitellel teremtődik, s rugalmasan alkalmazkodik a termelés dinamikus növekedéséhez, szükségszerűen kamattal terhelt, hiszen enélkül az infláció teljesen elértékteleníteni a megtakarításokat, amelyek a nyújtott hitelek zömének forrásait képezik. Az már más kérdés, hogy a banki szereplők mekkora haszonra tesznek szert a szektorban. Ezért biztosítékokra van szükség vagyis komoly szabályozásra. A pápa utal erre, a fejlődő országok reménytelen eladósodása kapcsán. Szorgalmazta az adósság-elengedést, hivatkozva az Ószövetség jubileumi esztendők kapcsán megfogalmazott elvárásaira. Az azonban a helyzet, hogy eseti engedmények nem oldják meg világméretekben a kérdést. A globális gazdasági mechanizmus a közvetítő réteg felé csoportosítja egyre nagyobb mértékben a jövedelmeket, s ez a reálgazdaság és a pénzügyi gazdaság egyre erősödő elszakadásához vezet.

Az 1991-ben kiadott Centesimus Annus enciklikában II. János Pál így fogalmaz: *„A gazdaság valójában csak az egyik összetevője és dimenziója az emberi tevékenység sokféleségének. Ha abszolúttá válik, ha az árutermelés és -fogyasztás a társadalmi életben a központi helyre kerül, és*

minden mástól függetlenedve a társadalom egyedüli értékévé válik, akkor az okot nemcsak és nem annyira magában a gazdasági rendszerben kell keresni, hanem abban, hogy a szociális-kulturális értékrend – miután nem ismeri el az etika és a vallás jelentőségét – meggyöngült, és csupán a javak termelésének és a szolgáltatásoknak tulajdonít jelentőséget. Mindezt összefoglalhatjuk, még egyszer hangsúlyozva, hogy a gazdasági szabadság az ember szabadságának csak az egyik eleme. Amikor a gazdasági szabadság önállósodik, amikor az embert inkább a javak termelőjének és fogyasztójának tekintik, semmint személynek, aki azért termel és fogyaszt, hogy megéljen, akkor a szabadság elveszíti valós kapcsolatát az emberi személlyel, végül elidegeníti és elnyomja őt."

Az enciklika születésekor a kommunista blokk már megbukott. Az átalakuló országok új társadalmi berendezkedése nem a szociális piacgazdaság, hanem az eldurvult kapitalizmus lett. Az államosított vagyon gyors privatizációja különféle módszerekkel, de végül is azonos végeredménnyel ment végbe és a külföldi tőke mélyen behatolt ezekbe az országokba. A szocializmus zsákutcájából való visszatérés, a piacgazdaságra való átmenet gyors jövedelem-differenciálódással járt, s nem hozott létre erős középosztállyal bíró társadalmakat. A pápa ezért újból kiemeli a középosztály, az értelmiség megerősítésének fontosságát, mert ők nem függnek sem a munkaadótól, sem az államtól, ezzel gazdasági, politikai és erkölcsi önállóságra tesznek szert. Ez a szemlélet tudjuk, hogy távol áll, mind a liberalizmustól, mind a szocializmustól, melyek az értékelvű középosztály megteremtése és a valódi kultúra helyett a társadalom atomizálására, egy szűk elit és egy népes lumpenréteg kialakítására törekednek.

Napjainkban, a globalizmus azonban számos olyan korábbi megoldást megkérdőjelez, amelyeket a keresztény tanítás gazdaságetikai elvei alapján korábban kidolgoztak, s amelyek, úgy tűnt, gyakorlatba is átültethető elvi választ adtak a felmerülő kérdésekre. Ennek egyik oka egyszerű, a jóléti állam működtetése, amivel az erőszakos gazdasági folyamatokat elfogadható keretek közé lehetett szorítani, az ezredfordulóra gazdasági okokból kifolyólag erősen megroppant. Másik oka az egyre nemzetközibbé váló gazdasági rendszer, ahol egyre inkább a fékezhetetlen szabad verseny érvényesül, hiszen a földrajzi távolság már nem akadály, ezzel egyre mélyülő szakadékot teremtve fejlett és fejlődő országok között. A világ fejletlenebb része emellett komoly túlnépesedéssel küzd, ezért migrációs hullámmal próbálja bevenni a fejlettebb európai kontinenst. Sajnos, a jelenleg kialakult helyzet a nagy nemzetközi intézmények tekintélyhanyatlását mutatja.

Az évezred végét világszerte súlyos pénzügyi válságok rázták meg. A nemzetközi pénzügyi intézmények pedig eszköztelennek bizonyultak e válságok megoldására, kizárólag tüneti kezelésre illetve a maguk megmentésére szorítkoztak. Eszünkbe juthatnak a sokat hangoztatott érvek, mint túlnépesedés, a társadalom elöregedése, ami miatt az állam újraelosztó szerepe gyengül, az egyes szociális juttatásokra nincs kellő fedezet, megjelent a „nem gazdaságos intézmények" (kórházak, egyetemek) fogalma. Ott, ahol a korösszetétel változása miatt a befizetések megcsappannak a szociális ellátórendszer igénybevevőinek számához képest, növelni kell az állami bevételt, adók, járulékterhek növelésével. A különböző politikai csoportosulások más és más megoldásban gondolkodnak. Emlékezzünk csak vissza a nagy vihart kavart átgondolatlan és alaptalan reformtörekvésekre, mint a különadó, a vizitdíj vagy az állami tandíj bevezetése.

A jelenlegi gazdasági reformok a kereszténydemokrata felfogáshoz állnak közel. A különböző adóterhek csökkentésével nőnek az állami bevételek, hiszen nő a vállalkozói kedv, a munkahelyek száma, így az állami források több bevételhez jutnak, több jut a közös kiadásokra. A jelenlegi adópolitika egyértelmű célja a középosztály, az értelmiség megerősítése, és a családok újból központi szerepet kaptak. Gondoljunk csak a családi adókedvezményre vagy a különböző kisvállalati adókedvezményekre.

XVI. Benedek pápa 2009-ben nyilvánosságra kerülő harmadik enciklikája a Caritas in Veritate fogalmazta újra a katolikus gazdaságszemléletet a globalizáció tükrében. A jelenlegi pénzügyi és gazdasági rendszer alapjainak kritikája mellett a pápa új, értékekre alapozott világkormányzást javasol. Ma, a nagy bankok csődjei közepette jól látható: a pénz eltűnt, a helyén semmi nem maradt – így beszélt az akkor bekövetkezett pénzügyi válságról. Miközben elítéli a *„sikeren, karrieren, pénzen"* nyugvó rendszert, kifejti, miért látja fontosnak az értékek valódiságának visszatértét, amelyhez magatartásunk változása szükséges. A Szentatya célja, hogy megvilágosítsa a keresztények számára a kitűzendő célokat és a fáradhatatlanul őrizendő értékeket, hogy eljussunk egy valóban szabad és szolidáris emberi társadalomig. A jelenlegi világszervezetek sürgős átalakítását látja szükségesnek, kiemelve annak fontosságát, hogy a legszegényebb államok is beleszólást nyerjenek az őket érintő kérdésekben a döntéshozatalba, s a világ számára egy olyan valós irányító testület megalkotását javasolja, mely a szeretet és az igazság jegyében hozza meg döntéseit. Szeretet nélkül, az érdek nélküli adományozás hagyományának újraélesztése nélkül nincs társadalmi felelősség, és a világ a teljes felbomlás, szétesés felé halad. Az enciklika felszólítja a jelenlegi világhatalmi szereplőket és a politikai, szakszervezeti felelősöket a következtetések levonására.

Hogy mi tehát a mi feladatunk napjainkban? Elsősorban azzal tudunk hasznára lenni szűkebb és tágabb közösségeinknek, hogy tudatos keresztényként viselkedünk, felelősen családunkért, civil közösségeinkért, településünkért, a hazánkért, ahol élünk. Ebben segít nekünk a katolikus egyház társadalmi tanítása, amit jó, ha időről-időre előveszünk. Nehéznek tűnhet ezt egy olyan világban, ahol a fogyasztás „szent", és a felelősség, az együttérzés, a műveltség elavult fogalmak. Én hiszem, hogy a most ijesztőnek tűnő folyamatok egyszer megfordulnak, és ebben nekünk igenis szerepünk van. El kell fogadni, hogy az állam szükséges képződmény, de nem csupán éjjeliőr állam, amilyenné a liberalizmus gyengíti, sem nem rendőrállam, amilyenné a szocializmus erősíti, hanem a közjó elősegítésére hivatott intézmény, a mi társadalmi nagy közösségünk. Ezért van szükség erős, megfontolt, hosszú távon gondolkodó és felelős vezetőkre. A mi szerepünk pedig abban van, hogy folyamatosan közreműködjünk társadalmunk helyes kereteinek kialakításában. A szabadság- és polgárjogok akkor valóságosak, ha élünk is velük. Éljünk szavazati jogunkkal, kérjük számon választott képviselőinket, mondjunk véleményt, segítsünk ott, ahol éppen mozgunk, amennyire erőnk engedi, különben hiába várjuk az igazság érvényesülését.

Goia Marianna

Felhasznált irodalom - Botos Katalin: A katolikus gazdaságetika néhány kérdése, A katolikus társadalmi tanítás gazdaságetikája történeti perspektívában; Frenyó Zoltán: A keresztény gazdaságetika érvénye, Michael Novak: A katolikus etika és a kapitalizmus szelleme, Zachar Péter Krisztián: Az egyház társadalmi tanítása és az emberarcú piacgazdaság, www.barankovics.hu

HIRDETÉSEINK

Április 30-án, vasárnap délután 3 órától
a Cimbora együttes a ligeti új templomban.
Jótékonysági koncert gyermekeknek, az új, épülő Szent Imre templom javára

Május 13-án, szombaton, délelőtt 10-től este 6-ig
lelki nap Taksonyban, a templom kertben

Május 13-án, szombat este 7 órai kezdettel
egyházközségi jótékonysági est a Dunaharaszti Művelődési Házban az új, épülő Szent Imre templom javára

Május 14-én, vasárnap reggel fél 9 órakor
elsőáldozás Taksonyban

Május 14-én, vasárnap délután 3 órakor
Idősek Napja Dunaharasztin, a nagytemplomban

Május 21-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor
elsőáldozás a dunaharaszti nagytemplomban

Május 28-án, vasárnap délután 3 órakor
bérmálás Taksonyban (dunaharaszti fiataloknak is)

Június 5-én, Pünkösdhétfő délután 5 órakor
pünkösdi hangverseny a Taksonyi templomban

Június 11-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor
elsőáldozás Dunaharaszti Ligeten

Állandó programok:
Április 19-én, szerda este 6 órától bibliaóra a dunaharaszti főplébánián (kéthetenként)

Jegyestanfolyam kezdődik **április 6-tól**, minden csütörtökön este 7 órától a dunaharaszti főplébánián

A NAGYHETI ÉS HÚSVÉTI SZERTARTÁSOK RENDJE

Nagycsütörtök: Utolsó vacsora emlékezete

Dunaharasztin	este fél 6 óra
Dh. Ligeten	este fél 7 óra
Taksonyban	este fél 8 óra

Nagypéntek: Jézus halála, passió

Dunaharasztin	este háromnegyed 5-kor keresztút, fél 6-tól a szertartások reggel 9-től szentségimádás
Dh. Ligeten	este háromnegyed 6-kor keresztút, fél 7-től a szertartások
Taksonyban	este háromnegyed 7-kor keresztút, fél 8-tól a szertartások
Kálváriakápolna	este fél 10-kor keresztút

Nagyszombat: Vigília szertartás, tűzszentelés stb.

Dunaharasztin	Délután fél 4-től szertartások és körmenet
Dh. Ligeten	Este fél 7-től szertartások
Taksonyban	Este 8-tól szertartások Délelőtt 10-től 12-ig, délután 3-7-ig szentsírlátogatás

Húsvétvasárnap:

Dunaharasztin	reggel 7 és fél 11 órakor szentmisék
Dh. Ligeten	reggel fél 10 órakor szentmise
Taksonyban	reggel fél 9 órakor szentmise és körmenet

Húsvéthétfő
Vasárnapi miserend mindhárom templomukban

A HÚSVÉTI ÜNNEPEK ÖRÖME

A nagyheti programok és azok magyarázata

Kedves Olvasók!

A Húsvét megünneplése egyidős a kereszténységgel, vagyis kétezer éves. A zsidóknál a szombat volt az ünnepnap. Jézus húsvét vasárnap támadt fel a halálból, ezért **a keresztények kezdettől a vasárnapot ünnepelték**. Ezt így hívták latinul „Dies Dominica", vagyis az „Úr napja".
Bár a közgondolkodásban a Karácsony a legnagyobb ünnep, de hitünk szerint a megváltás Ünnepe, a Húsvét a jelentősebb.
Érdemes szót ejteni a katolikus egyház nagyheti szertartásairól, mert ezek felidézik számunkra a liturgia cselekményein keresztül mindazt, amit Jézus átélt virágvasárnaptól a húsvéti feltámadásig.

Az események röviden:
Virágvasárnapon Jézus ünnepélyesen, mint egy király bevonul Jeruzsálembe
Nagycsütörtökön van az utolsó vacsora és szenvedéseinek kezdete
Nagypénteken keresztútja és halála
Nagyszombat este a vigília szertartás és a feltámadási körmenet

A **Virágvasárnapot** a szenvedés vasárnapjának is hívjuk, mert Jézus jeruzsálemi bevonulása – az értünk vállalt szenvedésének a kezdete. Jézus szamárháton vonul be a városba, szerényen, szegényen, de Dávid király leszármazottjaként. Az emberek pálmaágakat lengetnek, ruháikat terítik Jézus lába elé.
Az ünnepi szentmisén barkát szentelünk és barkával a kezünkben vonulunk be a templomba a Jézust ünneplő tömeg példája szerint.
Ekkor hangzik el a Passió, Jézus szenvedéstörténete, az evangélista leírásában.
Ebben az évben Szent Máté könyve szerint énekelünk. A szenvedéstörténet felelevenedik az utolsó vacsorától a sírba tételig.
A megszentelt barkát otthon a feszület mellé vagy más látható helyre teszik a házban a hívek.

Nagycsütörtök az utolsó vacsora napja. Jézus ekkor étkezik utoljára együtt tanítványaival. A vacsora előtt megmossa tanítványai lábát, példát adva a szolgáló szeretetre. A hivatalos pászkavacsora alatt jövendöli meg Júdás árulását, ekkor rendeli el az Oltáriszentséget, mondván „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre". Majd kimegy velük az Olajfák hegyére imádkozni és virrasztani, ahol majd elfogják és elviszik, hogy elitéljék és kivégezzék.
A templomban a pap Jézust példázza, megmossa 12 férfi lábát jelképesen.
A hívekkel az utolsó vacsora példájára egy bensőséges szentmisét tart, majd a hívek virrasztanak a templomban, csoportonként, egész éjfélig imádkozva, elmélkedve, énekelve.

Nagypéntek az Úr értünk vállalt szenvedésének és halálának a napja.
Ezt a napot különös tisztelettel szenteli meg az Egyház. Szigorú böjti nap van ilyenkor, és nem eszünk húst. A harangok elnémulnak. A templomban keresztutat végeznek a hívek. A szertartások keretében éljük át Urunk szenvedését és halálát. Többek között az ószövetségi próféta, Izaiás jövendöléseit olvassuk a szenvedő szolgáról. Majd a János-passió eléneklésével éljük át Jézus Krisztus szenvedéseit és halálát. A kereszt leleplezése és a kereszt felmutatása hódolatra és köszönetre indít a megváltás ajándékáért. Majd következik, az un. csonka mise, mert ezen a napon csak áldoztatás van, szentmise nincs.
A templomban és otthon is elcsendesedünk, nincs hangos zene. Mint amikor a családban valaki meghal, gondolunk elhunyt családtagunkra, megköszönve a vele töltött éveket, a tőle kapott szeretetet. Ugyanígy csendesen töltjük el a nagypénteket. Mivel munkaszüneti nap, még inkább meg tudja tartani mindenki ezt a jelentős napot.

Nagyszombaton az Úr a sírban nyugodott és húsvét hajnalán dicsőségesen feltámadt. Ezen a napon a hívek szentsírt látogatnak a templomban, csendben imádkozva.

A feltámadás liturgiáját este, lehetőség szerint már sötétben kezdjük, és ez a szertartás tele van örömmel, reménységgel, hálával.
A húsvéti gyertya fénye Jézus feltámadását jelképezi. Jézus mondta „Én vagyok a világ világossága". Ez a fény jelenik meg a vigília szertartásaiban.
A tűzszentelés, a húsvéti gyertya éneke, a sokszoros alleluja éneklése, a keresztvízszentelés része még a nagyszombati szertartásnak, valamint az ünnepi evangélium, és végül a fényes gyertyákkal a kézben végigénekelt feltámadási körmenet.

Kedves Olvasók! A nagyheti szertartások az egész év legnagyszerűbb esemény sorozata. Akik bekapcsolódnak ezekbe, nagy élményben van részük. Lelkiekben feltöltődnek. Szomorúságukban megvigasztalódnak, hitükben megerősödnek. Számukra a húsvét nemcsak munkaszünetről, a locsolkodásról, és legjobb esetben a családlátogatásról szól, hanem igazi vallási élményben vesz részt. Közelebb kerül a mi Urunk Jézus Krisztushoz. Hálával telik el iránta végtelen szeretetéért, amellyel feláldozta életét, hogy mi Istennek élhessünk.
Kívánok mindenkinek sok lelki élményt, kegyelmet és boldog családi együttlétet a szent ünnepekben.

Szeretettel: András atya

DUNAHARASZTI SZENT ERZSÉBET KARITÁSZ HÍREK

„Az altruizmus (áldozatkészség, önzetlenség) az ember veleszületett tulajdonsága, tehát a génjeinkbe programozott ösztönös segítés, és ha a szocializáció megerősíti, hogy mások segítése érték, akkor ez a potenciál életre kel. A biológiai kutatások pedig azt igazolták, hogy aki önzetlenül segít, annak megerősödik az immunrendszere. Ennek a hívő ember számára már olyan üzenete is van, hogy segíts másokon, és te is megkapod a segítséget.”– állítja Bagdy Emőke szakszpichológus.

Azt mondjuk minden önkéntesnek: egyetlenegy mosoly, egy kézfogás, egy imádság, egy beszélgetés nem kerül semmibe, ingyen van, de nagyon sokat jelent a másik embernek. „Ezért – mondta Vácott Dr. Sztankó Attila atya a február 18-i karitász-lelkinapon –, amikor az emberek önkéntesnek jelentkeznek, csak azzal a feltétellel tegyék: ha imádkozni is szeretnek, mert imádság nélkül nem tudjuk megérteni, mire is van szüksége embertársunknak. Be kell, hogy teljen a szívünk Isten szeretetével, és akkor tudunk segíteni másoknak. Nagy dolgot érthetünk meg: kezdetben lehet, hogy azt gondoljuk, segítünk ezeknek az embereknek és haladunk előre. Később megértjük, hogy nem. Ezek az emberek segítenek minekünk, hogy megértsük, hogyan kell keresztény életet élni. A kereszténység nem az, hogy azt mondom, keresztény vagyok. A kereszténységet a cselekedeteinken keresztül tudjuk megmutatni. Az Emberfia annak a jelképe, hogy milyen szegény az Isten. Isten a legszegényebb, csak azt tudja adni, ami van benne.”

„A legszebb és legnagyobb ajándék egy embernek az, hogy odaállunk mellé, hogy érezze, hogy a testvérünk. Nem ugyanaz az Isten teremtette őt is, mint Aki minket? Ő talán nem Isten gyermeke? Nekünk Isten gyermekének, ebben az emberben fel kell ismernünk Jézus Krisztust, és segíteni neki. A szenvedővel azonosulni egyre nagyobb nagylelkűséggel, hiszen Jézust képviseljük. Mi vagyunk, akiken keresztül eljut Isten szeretete a rászorulókhoz. A rászoruló embertárs a szeretetszolgálatban nem kliens vagy páciens, netán ügyfél, hanem a testvérünk. Egy Atya gyermekei vagyunk. A célunk: Krisztust mutassuk meg a karitász képviselőin keresztül!” – biztatott bennünket Dr. Beer Miklós püspök atya.

Folytattuk 2016-ban is a *„Karolj fel egy családot”* projektet, amellyel a Szent István Főplébánia képviselőtestülete bízta meg – Miklós püspök atya nyomán – a Szent Erzsébet Karitászt. Most 500ezer forintból gazdálkodtunk. Nem a pénzt adtuk. Ez karitász-szabály. Ebből az összegből tűzifát vásároltunk rászorulóknak, és közüzemi számlákat fizettünk ki olyan családoknak, akik esetleg földönfutókká lettek volna, illetve fagyoskodtak volna kisgyermekeikkel együtt. Sokan áldották az Istent, vagy határozottan állították: „Ez a segítség egészen biztos az angyaloktól jött!” (karácsony előtt történt a segélyakció). Krisztus szeretete sürgetett bennünket: ha Ő úgy szeretett bennünket, hogy emberré lett, akkor nekünk is ezzel az elkötelezett jósággal kell segíteni a szegényeken. Dicsőség az Úr Jézusnak!

Köszönjük Ágoston Rozáliának és Tamásdi Ferencnek a 104.183 forint értékű, finom, meleg, gyapjú-holmi adományát (takarótól kezdve, mellényeken keresztül gyapjúcipellőig), amelyet karácsonyi ajándékként tudtunk elvinni sokaknak a nagy hideg beállta előtt.

Köszönjük Szórádi Zoltánné Aranka ajándékát, a csodaszép karácsonyfa-dekorgömböket, ezek a díszek is eljutottak a karácsonyfára az ajándékcsomaggal együtt.

Köszönjük Kaltenecker Lénárdné Ilike színestévé-adományát, amelyet el is szállított a kisgyermekes családhoz.

Köszönjük Frontronné, Kaltenecker Annának, a Filléres Dh bolt tulajdonosának, a karitász nagylelkű támogatását!

Nagyböjti élelmiszergyűjtés a két egyházközségben:

élelem	Szent Imre Egyházközség, kg	Szent István Egyházközség, kg
liszt	21	52
cukor	31	64
tészta	25	59
olaj, l	22	138
zsiradék	0.75	2
rizs	25,5	43
só	3	2
tej, l	7	21
zöldség		4
konzerv 500 g alatt	39	132
konzerv 500 g felett	9	35
egyéb	20	5
összesen:	**203,25**	**557**

Köszönjük az Önök nagylelkű adományát és még a plébániára történő átszállítását is! Igyekeztünk eljuttatni még húsvét előtt a szegényeknek.

BESZÁMOLÓ A 2016-BAN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEINKRŐL

A karitászcsoport *bevételi lehetőségei 2016-ban;* áthozat 2015-ről:	**110.323 Ft**
Szent Antal-persely bevétele (ebből 7.855 Ft ruhaosztásból származik):	158.395 Ft
adomány (Fajta János bácsi):	271.240 Ft
jótékonysági rendezvény (adventi vásár) :	46.945 Ft
egyéb: Szent Erzsébet-nap: 80.000 Ft, önkormányzati pályázati támogatás: 400.000 Ft, templomok gyűjtése táborra: 130.000 Ft karitásztáborra adomány: 66.500 Ft, Szent István Főplébánia vodafonos díjából a szegényeknek: 500.000 Ft	
összesen:	**1.763.403 Ft**
Áthozat, amely a 2017-es évben rendelkezésre áll:	**362.041 Ft**

Kiadások 2016-ban

segélyezés helyben (hány esetben és milyen összegben) tüzelő: 374.300 Ft, Tigáz: 56.883 Ft, Elmü: 21.938 Ft víz: 114.541 Ft, telefon: 7.413 Ft, hulladékszállítás: 4.530 Ft, élelem: 11.772 Ft, gyógyszer: 2.650 Ft, injekció beteg gyermeknek: 55.090 Ft =	649.117 Ft
segítség katasztrófában:	0
fenntartási költségek:	0
egyéb: karitásztábor, Idősek Napja, adventi vásár, kézműves termékek, készételek vásárlása rászorulóknak, karácsonyi csomagok (kb.100 helyre) - élelem, könyv, szatyrok:	752.245 Ft
összesen :	**1.401.362 Ft**

Búcsuzunk Pappné Szabó Gizellától, régi, kedves karitásztagunktól, aki február 12-én elhunyt.

Játékdélután a Dunaharaszti Városi Könyvtárban május 11-én és június 8-án 16.00-18.00 lesz. Nincs fontosabb dolog a földön az örömnél! A jókedv, az öröm gyógyít, értelmessé tudja tenni az életet, a szürke hétköznapokat is. Az öröm képessége kifejleszthető, elsajátítható: ez az igazi útra való tudás az életre egy gyereknek. Nem helyettesíthető minden a számítógéppel. A digitalizált tudás nagyon szép, értékes, de fontos tudatosítani, hogy a gép nem tud olyan vidám társaságot nyújtani, mint egy élő ember. Ha a gyermekek folyamatosan a szobában ülnek az okostelefon, a tablet mellett, a szókincsük, az asszociációs készségeik sem fejlődnek, amelyek spontán előhívhatnák belőlük mindazt a tudást, amelyre szükségük volna ahhoz, hogy emberekhez kapcsolódjanak. Hogy megfeleljenek különböző helyzetekben, hogy be merjenek lépni valahová, hogy tudják, mi az első szó, amellyel a másikhoz fordulnak; egyáltalán: rá tudjanak nézni a másikra, olvasni tudjanak a szeméből. Gyermekkorban legfogékonyabb az ember: az öröm, a boldogság-keresés fontosságát és módját kell a gyerekekbe plántálnunk, ezért szervezzük a könyvtári Játékdélutánt. Példánk sem akárki: Bosco Szent János személye és tevékenysége. Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Idősek Napja-ünnepség lesz május 14-én, vasárnap 15 órától a Szent István plébániatemplomban, majd a plébánián. Szeretettel várjuk az érdeklődőket! Szívesen elmegyünk kocsival azokért, akik kérik ezt a sekrestyéseken keresztül.

A karitásztábor június 26-30 között, (hétfőtől-péntekig) 9-től 16 óráig lesz. *Tábor-előkészítőre hívjuk a szülőket, nagyszülőket június 24-én szombaton 16 órára, a plébániára.* Ahogyan előkészítjük a gyermekeinknek a terepet (sátor-, árnyékoló-, medenceállítás, asztal-, székbepakolás, edénymosogatás) olyan kellemes lesz az egyhetes, ingyenes karitásztábor, hiszen minden egyébről (programok**,** étkezés, pályázat, engedélyeztetés, technika) mi gondoskodunk. Jelentkezési lapokat húsvét után lehet kérni a karitásztagoktól, hitoktatóktól.

Áldott húsvéti ünnepeket kívánunk szeretettel: Szent Erzsébet Karitász

A Szent Benedek-medál

A medál imájának régi magyar formája:
„A Szent Kereszt legyen fényem,
ne az ördög a vezérem!
Gonosz szellem, hordd el magad,
ne tukmáld rám hívságodat!
Elém ne tedd étkedet,
magad idd meg mérgedet!”

A keresztény világ egyik legelterjedtebb „ékszere” a Szent Benedeket ábrázoló medál, mely sok esetben segítségére lehet a hívőknek. Aki hittel hordja, az búcsút nyer, ha a megszentelő kegyelem állapotában van, és ha imádkozik a Szentatya szándékára. Gyógyulásokat, sőt, mivel Nursiai Szent Benedek ismert volt ördögűző tevékenységéről, gonosz elleni védelmet is tulajdonítanak a medálnak. Hivatalosan XIV. Benedek pápa hagyta jóvá az érmét az 1741. december 23-án és az 1742 márciusában kiadott brévében. Magának a medálnak nincs csodatévő ereje, hanem látható jele a hívő ember Krisztusban való hitének és Szent Benedek iránti tiszteletének. Nem babonaságból használják, hanem hitből – hasonlatosan az evangéliumi asszonyhoz, aki hitt benne, hogy ha megérinti Jézus ruhája szegélyét, akkor meggyógyul.

A medál előoldala a szentet ábrázolja, amint jobb kezében a keresztet tartja, bal kezében a Szentírás által ihletett Regula (szerzetesi szabályzat) van. Az ő jobbján egy serleg látható, amelyből egy vipera kúszik ki, miután keresztet vetett rá. A balján egy holló készül elrepülni a mérgezett kenyérrel. Mindez Szent Benedek életének egy-egy kulcsfontosságú eseményét jeleníti meg. Abban az időben, mikor remeteként élt egy Subiaco (Közép-Olaszország) melletti barlangban, egy közeli közösség, melynek meghalt a rendfőnöke, megkérte, hogy vegye át a vezetésüket. Egyeseknek viszont nem tetszett a Benedek által megkövetelt aszkézis és vezeklés, ezért megpróbálták megölni mérgezett borral és kenyérrel. Szent Benedek a kereszt jelével áldotta meg a feléje nyújtott serleget, mire az szétpattant, egy holló pedig elrepült a kenyérrel. Benedek ezután elhagyta őket, visszatért a barlangjába, de mivel sok követő gyűlt köré, idővel megalapította a rendet, amely a nevét viseli.

A medálon Szent Benedek alakja mellett ez olvasható: CRUX SANCTI PATRIS BENEDICTI – azaz: „Szent Benedek atyánk keresztje”. A körülötte futó latin szöveg: „Eius in obitu nostro praesentia muniamur!” magyarul így hangzik: „Erősítsen meg minket jelenléte halálunk óráján!” – hiszen Benedek, Szent Józsefhez hasonlóan a jó halál patrónusa.

A medál hátoldalán a Benedek-pajzs látható, mely Benedek szent kereszt iránti tiszteletére emlékeztet. Mellette és körbe szavak kezdőbetűi olvashatók, ezek feloldása egy Sátánt elűző imádság szövegét adja, így alkalmas arra, hogy általa Isten áldását és védelmét kérjük a nagy szent közbenjárása révén, emellett pedig emlékeztet minket arra is, hogy keresztségünk által ellene mondtunk minden gonosznak.

Mikor valaki hozzájut a medál bármely változatához (Szent Benedek születésének 1400 éves jubileumára 1880-ban a monte cassinói apát emlékérmet veretett, de a többi szentelmény is egyenértékű ezzel), vigye el egy paphoz és áldassa meg. Bármelyik pap megteheti ezt, bár a hagyomány azt ajánlja, hogy Benedek-rendi legyen.

Tellis Kati

JEGYESOKTATÁS 2017

Amikor először ellátogattunk András atyához, és kinyilvánítottuk szándékunkat, mely szerint szeretnénk házasságra lépni, az atya 11-alkalmas jegyesoktatást írt elő nekünk. Elsőre kissé meglepődtünk és meg is ijedtünk, hogy vajon miről fogunk beszélgetni 11 alkalmon keresztül. Immár, hátunk mögött a jegyesoktatással, biztosan állíthatjuk, hogy felesleges megijedni, és nagyon jól döntöttünk, amikor András atyához jöttünk. Minden alkalommal más témáról volt szó, sokat beszéltünk a szeretetről, a házasságról, a hitről és a ránk váró jövőről. Házaspárok osztották meg velünk tapasztalataikat, problémáikat és azt, hogyan oldották meg azokat. Bármit kérdezhettünk, mindig a segítségünkre voltak. A jegyesoktatás alatt jobban megismertük egymást és jobban megismertük Istent is. Ez az élmény elmélyítette az egymás iránt érzett és az Isten iránt érzet szeretetünket.
Hálásak vagyunk András atyának és a megjelent házaspároknak, hogy teljesebbé tették életünket!
A házasulandó pároknak nagyon ajánljuk ezt a jegyesoktatást, tényleg hasznos, és nagyon jól fogjátok magatokat érezni.

Szeretettel,
Panák Andrea és Roszkopál Bence

2017. január 19-én indult 11-alkalmas jegyesoktatáson vettünk részt Dunaharasztiban. Összesen 14 pár gyűlt össze, többnyire Harasztiból, Taksonyból illetve Budapestről. A közel 1,5 órás alkalmak meghatározott tematika szerint haladtak, mégis kötetlen, jó hangulatban teltek. András atyát többek között nagycsaládos házaspárok segítették, akik a házaskö zösség tagjai is. A házaspárok gyakorlati tanácsokkal illetve személyes tapasztalatokkal színesítették az órákat, amik tényleg jó útravalók lesznek nekünk a közelgő házasélethez. A mindennapok részévé váltak ezek a csütörtöki esték, ahol meleg tea mindig várt minket a munkából odaérve. Ezek az alkalmak megerősítettek minket, hogy miért is szeretnénk templomi esküvőt, és mit is jelent Isten szent színe előtt házasságot kötni. Úgy gondoljuk, egy jó közösség alakult ki, és az előkészület mindenkit közelebb vitt minket a valláshoz.
Ezúton is szeretnénk megköszönni András atyának és mindenkinek, aki biztosította ezt az oktatást. Számunkra nagyon jó útmutató volt a boldog házasélethez és felkészültebben várjuk az esküvőt is.

Köszönettel,
Láng Krisztina és Kaltenecker Gábor

Rövid beszámoló a Ligeti Szent Imre új templom építéséről

Az elmúlt évben elkészült a templom épülete. Ősszel **a torony befejezését tűztük ki célul,** amely áthúzódott a 2017-évre. A sisak felhelyezése a toronyra valószínűleg húsvét után valósul meg. Előtte megáldjuk, és emelődaru teszi majd helyére. Erre a munkálatra megvan az Egyházközség pénze.
A következő sürgős feladat **a templomtető szigetelése és a cserépfedés elkészítése. A munkálat előreláthető költsége: 16 500 000 Ft.**
Több helyről is próbálunk rá fedezetet szerezni. **Ezért tartjuk a jótékonysági rendezvényeinket**, amelynek bevétele is sokat számít. Ezen kívül, várjuk a kedves hívek támogatását is. **Megköszönjük az eddigi pénzadományokat.** Ahogyan perselyezéskor mondjuk: **Isten fizesse meg!** Ez nemcsak jókívánság, hanem reméljük, hogy valóban megkapják Isten jutalmát, szerető gondoskodását azok, akik az ő házának építésének ügyét magukénak érzik és tartják.

Láng András plébános

ELSŐÁLDOZÁSRA KÉSZÜLÜNK

A hit számunkra az életet, az áldozás a lelkünkre rakódott portól való megtisztulást jelenti. Tisztalelkű gyerekeink még nem igazán fogják fel az áldozás szentségét, ezért a hitoktatók tanítását otthon családi körben is átbeszéljük. Bízunk benne, azzal, hogy elsőáldozók lesznek, később jobban fel tudják majd ismerni és ki tudják javítani a hibáikat, illetve érezni fogják az Istentől jövő feltétel nélküli szeretetet, és keresztény családi életüket az Úr parancsolatai szerint élik meg. Mivel már iskolába kerülésük kezdetétől járnak a katolikus gyerekkórusba, ahol az éneklés mellett közösségi foglalkozásokat is tartanak, odatartozóknak érzik magukat, többi társukkal együtt készülnek az elsőáldozásra. Szeretnek a kórusba járni, szeretik a közösséget és magukénak érzik, önmagukat pedig odatartozónak vallják! Szeretetben gyökerezik a hitük, mint ahogy a miénk is, felnőtteké, a Szép családé!

Szép Ábrahám

„Hagyjátok csak a gyermekeket, ne akadályozzátok meg őket, hadd jöjjenek hozzám, hisz ilyeneké a mennyek országa.” (Máté 19,14)

Márkó fiam ebben az évben elsőáldozó lesz. Nagy fordulópont ez az ő életében, de azt hiszem a miénkben is. Én nem kaptam vallásos nevelést, meg vagyok keresztelve, édesanyám megtanította a Miatyánkot, sőt még imakönyvünk is volt a nagymamámtól, de tovább nem jutottam. Amikor megszülettek a gyermekeim, biztos voltam benne, hogy én másként fogom nevelni őket. András atya megkeresztelte gyermekeimet, mi, a szülei pedig vállaltuk, hogy a keresztény hitben fogjuk őket nevelni.

Márkó óvodás kora óta részt vett hitoktatáson, mikor iskolás lett, nagyon örült, hogy továbbra is részt vehet ebben. Rátaláltunk a Höhszt Erika, Györke Erzsike, Szegvári Ancsa és nem utolsó sorban Áhel Nikolett által működtetett Dalosbogarakra, aminek azóta is tagja. Azt a természetességet és lelkesedést nem lehet tanulni, amivel ők állnak a gyerekekhez és hozzánk szülőkhöz is, biztos vagyok abban, hogy az Istenbe vetett hit az, ami segíti őket ebben.

A gyerekeken kívül a szülők is közösséggé kovácsolódtak, a gyerekeknek szervezett programokon kívül is sokszor összejárunk. A gyerekmiséken való éneklésen kívül sok programot szerveznek nekik: Nagymaros, métázás, kirándulások, nyári táborok. Szép lassan egy olyan közösség alakult ki, ami megalapozta benne azt, aminek most az egyik fordulópontjához ért: az első áldozáshoz. Biztos hitet kapott ez alatt a pár év alatt, nyugodt szívvel engedem el azon az úton, amit még be kell járnia, mert tudom azt, hogy mindig biztos lesz magában a hit által, mindig ott lesz rajtunk kívül az életében az Úr, aki a jó felé fogja Őt terelni.

Köszönettel tartozom mindenkinek, aki segített nekünk és Márkónak is abban, hogy eljusson idáig, hogy valódi hittel és meggyőződéssel álljon ezentúl az oltár elé, és valóságosan el tudjon mélyülni az Istennel való találkozásában.

Antal Dorottya

A Mitrenga családban Gergő a második gyermek, aki úgy döntött, elsőáldozó lesz. Hogy miért? Azt hiszem azért, mert így szeretné kifejezni, hogy részese a taksonyi egyházközségnek. Gergőnek sokat ad, hogy a templomban segíthet, akár a misén ministrálva, akár úgy, hogy a pásztorjátékban szerepel.

Mi, szülők, nem kaptunk vallásos neveltetést. Jómagam apai nagymamámtól láttam a jó példát, aki rendszeresen látogatta az Isten házát. Mindig szerettem volna itt olyan otthonosan érezni magam, mint ahogy ő tette. Ehhez el kellett jönnie ennek az időnek, amikor fiaim révén, az elsőáldozásra való felkészülés során egyre gyakrabban találkozom Istennel. Köszönettel tartozom érte és egyben örömmel tölt el, hogy a fiúk már gyermekkorukban megtapasztalhatják a hit és a vallás szépségét és fontosságát. Abban bízunk, egész életükben érzik majd Isten közelségét és szeretetét, és hogy ez segíteni fogja őket abban, hogy teljes értékű és boldog életet élhessenek.

Mitrengáné Winkler Olga

KERESZTELŐI ÉLMÉNY

Várakozással telve tekintettünk március hónap utolsó vasárnapjára, hiszen egy rendkívül fontos és megismételhetetlen eseményre készült kis családunk. Kislányunk keresztelőjére, hiszen a keresztség az első és egyik legfontosabb szentség, mely megnyitja az utat számára a többi szentségek felé. Ezáltal örök életre szóló kapcsolatot kötött a Fölséges Istennel. Örülünk, hogy ebben az életkorban – 10 éves – történt gyermekünk keresztelője, mert elég érettnek tartottuk arra, hogy fel tudja fogni ennek jelentőségét. Lélekben régóta készült és várta ezt a pillanatot, sugárzott arcáról a boldog meghatottság a szertartás ideje alatt.

A legfontosabbnak azt tartjuk, hogy bízzon a Jóisten gondviselő szeretetében, oltalmában és az égiek segítségében. Szeretnénk, hogy jelentsen számára biztonságot és lelki békét a Szentháromságba és Égi Édesanyánkba vetett hite.

Köszönjük szépen András atyának és segítőtársainak, valamint a Dalosbogarak kis csapatának, hogy felejthetetlenné varázsolták számunkra ezt a napot!

Kun Anita

Nekem a keresztelő nagyon fontos volt, igyekeztem nem elsírni magamat a meghatottságtól. Azért is tetszett, mert ott volt az egész családom, néhány barátom és persze a Dalosbogarak is, akikkel együtt szoktunk énekelni. Jól esett, hogy ilyen aranyosak és kedvesek voltak és énekeltek nekünk.

Számomra nagyon fontos volt a keresztelő két okból:

Azért mert minden bűnöm el lett törölve és tiszta lappal indulok tovább, és azért mert végre Isten gyereke lehetek, és mindig élni fogok!

Szeretném megköszönni András atyának, hogy megkeresztelt engem és mindenkinek, aki ott volt.

Gimes Réka

TEVÉKENY SEGÍTSÉG –TAKSONYBAN

Örömmel értesítjük kedves Olvasóinkat, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által – a Katolikus Karitász közreműködésével – meghirdetett nagyböjti tartósélelmiszer-gyűjtés eredményeként Taksonyban összesen **391 kg** élelmiszeradomány érkezett, mely az eddigi gyűjtéseink legkiemelkedőbb mennyisége!

A legkisebb adománnyal is a felebaráti szeretet csodája valósul meg közöttünk!

Az alábbiakban közzé tesszük az összegyűjtött mennyiséget, részletezve élelmiszer fajtánként:

ÉLELMISZER MEGNEVEZÉSE	MENNYISÉG	ÉLELMISZER MEGNEVEZÉSE	MENNYISÉG	ÉLELMISZER MEGNEVEZÉSE	MENNYISÉG
Liszt	129 kg	Étolaj	22 l	Konzervek	41 doboz
Cukor	91 kg	Zsiradék	5,5 kg	Pástétom, májkrém	85 doboz
Búzadara	6 kg	Keksz	4 kg	Házi lecsó	5 üveg
Rizs	20 kg	Kakaó	1,3 kg	Házi lekvár	12 üveg
Só	5 kg	Tej	16 l	Mák, méz, tea	
Tészta	37 kg	Bab, borsó, lencse	2,5 kg	Befőtt, majonéz	
				Édesség, leveskocka	

Az adományokból **30 segélycsomagot** állítottunk össze, melyeket a karitász munkatársai juttattak el a rászorulókhoz. Jézus szavaival mondunk hálát és köszönetet tevékeny segítségükért: „Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.” (Mt 25,40)

A feltámadás ünnepe alkalmából ezúton kívánunk minden kedves olvasónak erőben, egészségben eltöltendő, áldásban gazdag húsvéti ünnepeket!

Taksonyi Karitász Csoport

Feldolgozni a feldolgozhatatlant

2017. január 6-án megjelent egy könyv. A címe:

Emlékezz Ránk! ... azokra, akik „egy kis munkán” voltunk a Szovjetunióban

Emlékezz Ránk! a felkiáltójel nem felszólítást, parancsot jelent, hanem szinte könyörgésért kiált!
Egy elhazudott, agyonhallgatott időszak bemutatása két fiatal tollából. A megjelent könyv műfaja, ha ragaszkodni akarunk valami elfogadott besoroláshoz, tanulmánykötet és visszaemlékezés-gyűjtemény.
A szerzőkről röviden annyit, hogy Makra Mónika végzős hallgató a Károli Gáspár Református Egyetem történelem szakán, azon belül is hadtörténelemre specializálódott.
Gárdonyi Adrienn német-nemzetiségi tanítói diplomával és néptánc oktató végzettséggel Dunavarsányban tanít. Egy kisfiú édesanyja.
A mű 2017. március 31-én ötödik alkalommal került bemutatásra, erre az alkalomra a dunaharaszti Laffert Kúria adott otthont. Köszönet a háznak a meghívásért, a befogadásért.
Mónika egyetemi tanulmányain szerzett széles körű és alapos tudást. Adrienn a tanulmányai és származása okán kapott lehetőséggel élve, ami egy kutatással egybekötött emléktúra volt, személyes tapasztalatot is szerzett azokról a helyszínekről, melyek e könyv témájához szorosan kapcsolódnak. Elhatározták, hogy valamilyen módon ezeket a kincseket közre adják.
Nem titok, hogy egy könyv megjelenéséhez, a témán, a szerzőkön kívül, valamennyi pénzre is szükség van. A 2015-’16-os évet a kormány a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékévévé nyilvánította. Számos pályázatot meghirdettek, melyek közül 2016 júliusában pozitív elbírálást kaptak a könyv szerzői. Így születhetett meg ez a könyv.
Mónika és Adrienn őszinte kíváncsisága szeretetből fakadt. Nem foglalkoztak a dolgokkal, hanem törődtek vele, ahogy Adrienn előszavában meg is jegyzi. Nem volt bennük sem nagyravágyás, sem hiúság. Kutatómunkájuk mellett felhasználták a mára már dokumentált és nyilvánosságra hozott adatokat. A szerzők mindent elkövettek, hogy könyvük a történelmi tények közlésével együtt is olvasmányos, de mégis pontos, áttekinthető legyen. A könyv kivitele szép, igényes, a mai modern könyv megjelenésének mindenben megfelel.

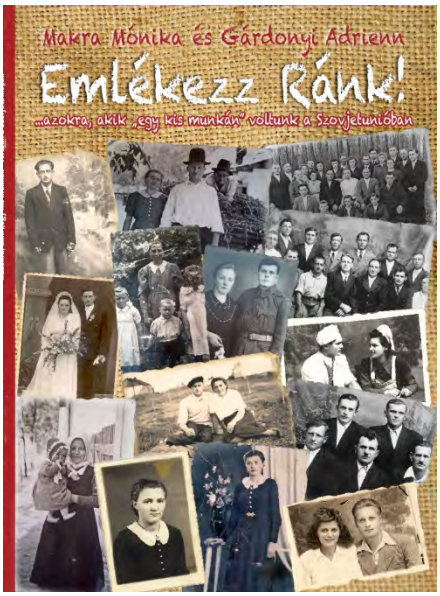

A riportok, melyek közül korábban többet Szebeni Ilona készített, és a friss riportok, melyeket a ma is köztünk élőkkel, vagy a már közülünk eltávozottak hozzátartozóival készítettek, nagy tanulsággal szolgálnak. Megtudhatja a kedves Olvasó, hogy az átélt borzalmak mellett voltak a lágerekben olykor boldog órák is. Születtek szerelmek, volt foci csapat, sőt bajnokság is, és színjátszó csoport az utolsó időkben, ahol a forgatókönyv is a lágerben született. Elképzelték azt, hogy otthon mi történik szeretteikkel. Beleszőtték álmaikat, reményeiket. Akkor ott sem pénzt, sem Oscar díjat nem osztottak!

A könyv talán legfontosabb része a történelmi háttér bemutatása, ami csak a legutóbbi időkben része a történelemtanításnak, a felsőoktatáson kívül is. Évtizedeken át hazug történelemórákkal, a túlélők megfélemlítésével, felejteni, a múltat végképp eltörölni akaró nemzetet akartak faragni a magyarokból.
A ma már közhelynek számító mondást, hogy a történelmet mindig a győztesek írják, mi magyarok a saját bőrünkön tapasztaltuk.

A málenkij robot

Mit is jelentett ez a két szó? A szó szerinti fordítást nem kunszt megtudni. El nem követett bűnökért járó büntetés tréfás orosz elnevezése? Nem, kedves Olvasók. Azt mutatja be a két fiatal szerző, amit az emberek életében jelentett. Mi is az a 0060-as parancs? Azt, hogy milyen tárgyalások folytak a színfalak mögött, nemzetközi szinten, a helyi vezetés hozzáállását a parancs végrehajtásához, és azt, hogy milyen egy láger, ami egyenlő volt a földi pokollal? És mi bizonyíthat legjobban történelmi tényeket, mint a közöttünk élők által átélt és elmesélt történetek feljegyzései és azok közzététele.
1945 januárjában két település, Taksony és Dunavarsány lakossága is, elszenvedte azt, amit a történelmi Magyarország német származású lakosai, és az elszakított országrész magyar lakossága elszenvedett. A szerzők Taksony és Dunavarsány települések sorstragédiáját a málenkij robotot és röviden érintve az 1946 évi kitelepítést dolgozták fel. 54 interjú alapján rekonstruálták az elhurcolás körülményeit, a kiutazás menetét, a kint eltöltött hányattatott évek borzalmait.
1945 januárjában közel 800 embert hurcoltak el a két községből kényszermunkára a Szovjetunióba, közülük több mint 300-an mai napig jeltelen tömegsírokban fekszenek, kietlen ukrán vidékeken. Nekik állít emléket a könyv.
Mindig bíztam abban, hogy a mai fiatalok, bizonyosságot akarnak szerezni a történelemről. Ebben van az egykori ta-

nük, a mindenkori írástudók és olvasástudók mérhetetlenül nagy felelőssége.
Mint ahogy a törvények nem ismerete nem mentesít a büntetés alól, a történelem nem ismerete sem mentesít senkit a butaságból származó tévutaktól. Erre világít rá a fiatal történész, Makra Mónika.
Hamvas Bélától származik egy gyönyörű mondat:
„A lélek a túlvilágon csak akkor nyugszik meg, ha akad a földön valaki, aki élete igazságát kimondja”.
Soha, semmilyen módon nem igazolhatjuk a gyilkosok tetteit, és nem adhatunk felmentést azoknak. Ezért a létező szocializmus, a GUPVI munkatáborainak története és a málenkij robot, alapvető történelem. Olyan történelem, amellyel mindenképpen találkoznunk kell – nekünk, akik „örökségbe kaptuk a Szabadságot”.
Hálát adva a Teremtőnek, köszönöm, hogy Mónika és Adrienn vállalkoztak arra, hogy feldolgozzák a feldolgozhatatlant. Kettejük között kimondatott az, hogy milyen fontos a különbözőségük, habitusuk a munkában. Viccesen mondták: Mónikát, mint történészt a ráció, a következetes igazság keresés, Adriennt, az emberi lélek és a sorsok megható története vezette. Került a szerzők birtokába kutatásaik nyomán külföldről videó hanganyaggal, fénykép, dokumentum is. Fáradtságot nem ismertek. Mindnyájunknak van feladata itt a földön. Lehetetlen, hogy az ember, amíg itt él, csak eszik, iszik, alszik, és jó esetben dolgozik.

Hazaszeretet nem lehet anélkül, hogy szűkebb hazánk iránt nincs felelősségtudatunk és szeretet bennünk. A feladathoz megkapjuk mindnyájan a talentumot, mellyel gazdálkodni kell. És azt a talentumot használni kell. A legkevesebb az, hogy szűkebb értelemben, közvetlen környezetünk javára, de ha lehet, nagyobb keretekben mozogva.
Ők, Mónika és Adrienn, képesek voltak rátalálni saját küldetéstudatukra. Nekem abban a szerencsében volt részem, hogy szinte együtt éltem velük a könyv írásának időszakában. Éjszakába nyúló beszélgetések, közös interjúkészítések. Minden nap arra gondoltam, mikor felkeltem, hogy ma biztos pont kerülhet a kutatások végére. De minden nap kérdőjellel zárult. Tovább kell menni, kutatni kell, mert még mindig beláthatatlan messzeségben van a teljesség.
Amit laikusként, mint autodidakta módon kutató lokálpatrióta tapasztaltam, azokról ejtek néhány szót.
Abban az időben az ország vezetői és a helyi vezetők istentelenek voltak, és ha a vezetők istentelenek, akkor: tanácstalan a kormányzás – határtalan a hazugság – eredménytelenek a tárgyalások – hamis a felvilágosítás – a politikusok megbízhatatlanok – az erkölcs féktelen. Azok az emberek nem csak istentelenek voltak, hanem embertelenek is.
Nagyon sok múlott az akkori helyi vezetők hozzáállásán. Taksonyban és Dunavarsányban, köztudott, hogy az akkori vezetés, többségében nem helyi emberekből állt. (1947-ig Taksony és Varsány egy közigazgatás alá tartozott.)
Az annak az időszaknak a vezetőire legjellemzőbb gyarlóságra próbálok rámutatni, ami legjobban jellemezte a hatalmat erőszakkal megszerzett embereket abban az időszakban: Mindig és mindenről hazudtak!
A Tízparancsolat második táblája az embertársak iránti kötelességeket tartalmazza, összhangban a természeti törvényekkel. **A nyolcadik Isteni parancs: Ne hazudj, és mások becsületében kárt ne tégy!**
Az emberek közti kapcsolatok legfőbb munkálója az emberi beszéd. E nagy adománnyal nem élhetünk visszsza, nem használhatjuk mások kárára. A parancs a nyelvvel elkövethető legnagyobb bűnt is jelzi, s általánosságban is elénk állítja az igaz beszédet, mint Istentől szabott kötelességet. Sajnos generációk nőttek fel úgy, hogy el kellett hallgatni előlük felmenőiknek a kommunista diktatúrától elszenvedett meghurcolását.
Ha én valamit elhallgatok az igazságból, vagy meghamisítom azt, ha hazudok, akkor gyakran másoknak is, de magamnak mindig ártok. A kis hazugságokból gyakran lesz szokás, egy olyan életmód, amelyben az ember egész életében mindenben hazugsággal segít magán. A visszaemlékezésekből pedig igazolni láttuk, hogy a papságnak milyen fontos szerepe volt.
Hálával gondolnak a szörnyűséget átélt áldozatok, és mi magunk is, Wieland Mihály atyára, Taksony és Dunavarsány akkori plébánosára, és természetesen Tábori Nándor atyára, aki akkor fiatal papnövendékként, szeminaristaként önként vállalta a rabságot, mert tudta, hogy akármilyen rövid időre visznek el csoportosan taksonyi embereket és varsányiakat, neki ott van mellettük a helye. Végigszenvedte az öt évet. Olyan legenda terjedt róla, hogy ő hajtotta be a tábor kapuját, utolsónak hagyva el a lágert.
Itthon Wieland Mihály atya felismerte azt a súlyos helyzetet, hogy a front alatt nem hagyhatja lelki segítő nélkül Varsányt, és az akkor Taksonyban szolgáló káplánt Vági László atyát rendszeresen küldte a vasárnapi szentmisék és egyházi ünnepek szolgálatára.

A konszolidálódott helyzet módot adott arra, hogy Vági atya érdemeit elismerve a Váci Római Katolikus Egyházmegye püspöksége plébánosként Dunavarsányra helyezte. Ott szolgált 1972-ig.
Nem hagyhattuk szó nélkül azt, hogy az itthon maradottak hogyan szenvedték meg a családfő, az édesanya vagy egyszerre mindkettő, a testvér vagy sok esetben testvérek hiányát és a bizonytalanságot, vajon hol vannak szeretteik.
És az 1946 évi kitelepítést sem.
Hálával gondolunk azokra, akik tehetségükhöz mérten mindent megtettek az itthon maradottak vigasztalására. Borbás Ilonka néni, akit még ma is nagyságos tanító néninek említenek azok, akik ismerték, írt egy gyönyörű imádságot, amiben a szentmisék végén közösen kérték a Fogolykiváltó Boldogságos Szűzanyát, hogy segítse a távoli ismeretlenben szenvedő szeretteiket.
A könyvet sok kép színesíti. Olyan kép is került a könyvbe, sok más mellett, amit az elhurcolt bácsi öt éven keresztül a csizmája talpában hordott. Hálásak vagyunk a hozzátartozók nyitottságáért, a képek közkinccsé tételének engedélyéért, az őszinte riportokért.
Minden riport egy-egy pici gyertya, ami már nem csak pislákol, hanem fáklyaként lobog abban a reményben, hogy minél többekben felkelti az érdeklődést és kíváncsiságot, hogy megismerje a kort, és a tudás birtokában elítéljen minden agressziót.
Mi nem ítélkezünk, nincs is jogunk hozzá, mi csak kimondjuk azt az igazságot, amit őseink elmeséltek nekünk.
Gáll Sándor, a Laffert Kúria igazgatója, a bemutató végén megköszönte, hogy egy régóta várt hiánypótlás végre könyv formájában is megjelent. Köszönjük szépen a ház vendégszeretetét.
Köszönjük a Blumenstrauß Kórusnak, karvezetőjüknek, Hommer Zsuzsannának, valamint a felolvasóknak a közreműködést. Köszönjük az egybegyűlteknek az érdeklődést, ahogy hallgatták a szerzők előadását, és utána a sok gratulációt és biztatást a kutatás folytatásához.
A szerzők ígérik a kutatás folytatását.
Ha van az Ön családjában ennek a korszaknak áldozata, írjon az **emlekezzrank@gmail.com** címre, vagy hívja a **06/304641216** telefonszámot.
A könyv beszerezhető a taksonyi és dunavarsányi könyvtárakban vagy személyesen a szerzőktől, a fentebb említett elérhetőségek egyikén.
Szeretettel és barátsággal ajánlom a könyvet minden korosztálynak elolvasásra.
A feltámadás ünnepét várva áldott húsvéti ünnepet kívánok!

Györke Erzsébet
KÉSZ tag

Simándy 100

A „Háromszázezer magas Cé” – „SIMÁNDY 100” című kiállítás a Bajor Gizi Színészmúzeumban március 5-én befejeződött. A finálé során neves operaházi művészek, és a hazai közélet kiválóságai – Rost Andrea, Harazdy Miklós, Sediánszky Nóra, Berczelly István, Kováts Kolos, Ókovács Szilveszter, Czigány György, Sipőcz Mariann, Simándi Katalin, Tordai Hajnal – emlékeztek a felejthetetlen művészre. Az interaktív kiállításon fényképeken, személyes tárgyakon, rajongói leveleken keresztül, hang- és filmfelvételeken találkozhattunk a csodálatos művésszel. Beülhettünk az Opera páholyába, ahonnan a szélesvásznú vetítésen megtekinthettük-hallhattuk legszebb szerepeit, megismerhettük balett-táncos feleségét, Jutkát és három gyermekét is. Élvezetesen, nagyszerűen megrendezett tárlaton vehettünk részt, amely méltó keretet szentelt egy kivételesen nagy tehetségű, ugyanakkor szerény embernek, aki a kitartó szorgalom és munka által világhírű művésszé vált.
Simándy József – Schulder József –, 1916. szeptember 18-án született Kistarcsán. Vajon van-e Magyarországon olyan ember, akinek Simándy József nevének említésekor a Bánk bán és a híres ária, „Hazám, hazám, te mindenem”, ne jutna az eszébe. Akkora hittel és szenvedélyes hazaszeretettel senki sem tudta elénekelni a gyönyörű dallamot, mint Simándy! Neki a Bánk bán nem szerep, hanem őszinte hitvallás volt! Hangja, hazafisága, keresztény elkötelezettsége példaképpé tette őt, hogy egy egészen más közegben is, művészként is meg lehet maradni tisztának, keresztségnek, magyarnak.
A fiatal Schulder József nagy nélkülözések között nőtt fel, szülei válása különösen megnehezítette az életét. 15 évesen otthon nélkül maradt. Egyik távoli rokonánál lett ágyrajáró és a jóságos Svibi Vince plébános atya polgári iskolába járatta, majd a Szürketaxinál műhelymunkát szerzett a fiatal inasnak, ahol autószerelő lett. Édesanyja később magához vette Jóskát és Mari gyermekeit; Sashalmon éltek akkor, albérletben. A cserkészek és a vállalatnál a kollégák biztatták, hogy ilyen szép hanggal tanulnia kellene. Possert Emíliánál tanult énekelni, aki nemcsak mentora, de jótékony támogatója is volt, anyja helyett az anyja, hiszen a fiatalember valósággal nélkülözött. 1939-ben került az Operaház kórusába, majd 1940-ben szóló tenornak. Itt jóakaratúan ajánlották neki – már a Rákosi időkben –, hogy magyarosítassa nevét.
Állandóan képezte tudását, így fejlesztette feszített énektechnikával csodálatos hangját gyönyörű és utolérhetetlen zamatú és kiterjesztésű énekhanggá, amelyet rajongva csodált a közönség a világhíres operaszínházaiban, ahol csak fellépett. Kivételes igényességgel, igen érthetően énekelt, ami azért nem általános az operaénekesek körében; ezért külön hálás volt a közönség. Nagyon szerették az emberek, de a kritikusok is! Cavaradossi, Don José, Gricko, Turidden, Lohengrin, Gabrielle Adorno, Radames, Stolzingi Walther, Florestan, Don Carlos, Lenszkij, Riccardo, Hunyadi László, Otello, Bánk bán… számtalan nagy szerep, amelyben láthatták-hallhatták az operarajongók. El sem lehet képzelni, hogy milyen szegény lenne a magyar művészvilág, ha az a sok-sok nagylelkű támogató, énekművész, karmester, orvos nem segítette volna azt a szegény és szerény fiatalt, akinek a neve Schulder József volt.
Simándy József, az Operaház magánénekese 1997. március 5-én hunyt el. Felejthetetlen.

(Mária)

Működő cserkészcsapat

2015 őszén kezdtük el a cserkészfoglalkozásokat az újjászervezett 647-es számú Tomori Pál Cserkészcsapatnál. Senki nem fogadott volna rá, hogy sikerülni fog. Fontos döntés volt saját életcélom megvalósulását tekintve, közösségeik építésének lehetőségét keresve úgy, hogy annak minőségét tudatosan tudjam befolyásolni. Ezzel együtt a cselekedeteimért vállalt felelősséggel, belső harmóniám megtartásával.

Egy cserkészparancsnoknak meg kell tartania a testi és lelki tisztaságát és mindazt el kell vetni előző életéből, amely e kívánalomnak nem felel meg. Törekszem saját érzéseimmel, gondolataimmal, cselekedeteimmel és identitásommal tisztában lenni. Vezetőként először önmagamat kell ismernem ahhoz, hogy másokat nevelni, vezetni tudjak. A csapat megmaradása érdekében igyekszem kompromisszumokat kötni, hisz munkálkodik bennem a félelem, a csapat előző életét ismerve. Működése elég gyakran szünetelt. Ennek oka, hol a háború, hol a kommunisták, vagy egyszerűen a liberális szellemiség, és a legutolsó széthullástól is hosszú idő telt el. Ezért most az ismertség hiánya az egyik gond. A másik gond, hogy nem nevelődött ki az a vezetői gárda, ami szükséges lenne a fennmaradáshoz.

További gond a cserkészház hiánya. Jelenleg használhatjuk a plébániát, köszönet érte András atyának. Az, hogy a polgármester úr megengedte a romos állapotban lévő lábas házat használni, ezért is köszönet jár. A fenntartó, a Dunaharaszti Polgárok Vállalakozói Egyesülete, a szülőkkel együtt állapotához képest valamelyest használhatóvá tette, és ez a civil közösségek dicséretére válik. Jelen körülmények között halvány remény van a fennmaradásra. A fentiek ellenére bízom a jó Istenben, hisz életem folyamán talán érdemtelenül is, de mindig elért hozzám a segítő keze.

A kulturális bizottság, a fenntartói feladat vállalása ellenére, szinte teljes egészében megvonta a támogatást. A polgármester úr saját keretéből adott kiegészítést az egyesület részére. Pánczél Károly országgyűlési képviselőnk közbenjárására Balogh Zoltán miniszter úr szintén segített, és Knapp Tibor is, aki mindig ott van, ahol elkel a segítség. Jelentkezett olyan országos egyesület is, akiről eddig nem hallottam. A város olyan irányba kötelezte el magát, amibe nem fér bele a cserkészház, hogy egyáltalán szóba kerülhessen, olyan hosszú idő, hogy a cserkészet nem bírja ki és önmagától megsemmisül.

A fentiek ellenére sikeres csapatmunka folyik, kiváló eredményeket érünk el. Karácsonynak késő délutánján az épülő Szent Imre templomban pásztorjátékot mutattunk be a zászlóanya, Gál Józsefné rendezésében. Több százan jöttek el, nehéz lett volna egy gombostűt is leejteni, a sikert jelzi, hogy sokan könnyes szemekkel köszönték meg.

Az országos szavalóversenyről a három aranyból kettő, a három ezüstből egy eredményt értünk el, ilyen eredményre egy csapaton belül még nem volt példa. Mióta működünk, hozzák hozzánk a dokumentumokat az 1927. évi megalakulástól kezdődően. Lesz-e méltó hely, ahol elhelyezhetők? Sportolunk is rendíthetetlenül, íjászattól a lovaglásig, túrától a portyáig, hiszen mindenütt a sportot részesítik előnyben, de nem csak ezért, – mi is szeretünk sportolni. Viszont a cserkészek életének egy szelete a sport, de az emberi élet teljességéhez hozzátartoznak, amit tiszteletadás alkalmával is kifejezünk: Isten, Haza, Embertárs.

Ignácz János
csapatparancsnok

Ki nevel? A szülők vagy a kortársak?

Lélektanilag igazolt, hogy serdülőkorban a szülők gyermekeik értékválasztására gyakorolt befolyása jelentős mértékben csökken. A felnövekvő ifjú erkölcsi döntéseit legnagyobb mértékben gyakran annak a kortárscsoportnak a normái fogják meghatározni, amely kortárscsoportot referenciacsoportjának tart. A szülők sokszor ringatják magukat abba az önhitt elképzelésbe, hogy fiaik és lányaik továbbra is döntően az őáltaluk közvetített értékrend szerint fogják alakítani életvitelüket, de, ha nem figyelnek egy lélektani törvényszerűségre, az esetek nagy részében csalódni fognak magabiztosságukban és gyermekeikben. Szeretnék azt hinni, hogy az „én kicsi fiam", „kicsi lányom" különb a többinél, és hogy nincs is vele semmi problémánk, mert, ahogy elkerült a középiskolába, továbbra is jó eredményeket hoz haza és otthon is ugyanaz az ember.

De vajon látta-e a szülő, hogy mit enged meg magának a gyermeke a szülői felügyelet alól kivont kortárscsoportja körében? Vajon meg van-e bizonyosodva arról, hogy valóban olyan barátai és vonatkoztatási csoportja van, akik alapvetően abba a hitbeli és erkölcsi életformába húzzák őt bele, amelyre már több mint egy évtizede maguk is szeretnék ránevelni gyermekünket? Nem nyugodhatunk, ha pusztán annyit látunk, hogy kötelességszerűen vagy talán a nekünk való megfelelés vágyából még eljár velünk a templomba, de nem jár keresztény közösségbe és nem onnan választja a kortárs mintáit és kortárs referenciacsoportját. **A szülőnek legfontosabb nevelői feladata tehát, hogy alázatosan elismerje határait**.

Két ponton is szükséges ez az alázat. Az első, hogy legyen megbizonyosodva arról, hogy a szülő önmagában kevés ahhoz, hogy gyermekeinél a kívánt személyiségfejlődést elérje. Hiszen egyedül Istennek van hatalma a szívünk felett. A szülő **elsődleges feladata**, hogy gyermekeit szüntelenül **kitegye Isten Szentlelke formáló** (sőt teremtő) **hatásának**. A legintezívebben erre akkor van esélye, ha már kisgyerek kora óta rendszeres gyónóvá és áldozóvá sikerül gyermekét formálnia azzal, hogy legalább havonta gyermekeivel együtt járul a bűnbocsánat szentségéhez és minden vasárnap a szentmise után elbeszélget velük a hallott szentírási szakaszokról. A szentségeken és Isten Igéjén keresztül ugyanis egy magasabb rendű és hatékonyságú személyiségfejlesztő hatás, Isten személyes szeretete és közvetlen nevelő ereje működik. A **második legfontosabb** szülői nevelő **feladat**, hogy lehetőleg már gyerekkorban, de legkésőbb kiskamasz korban **körülágyazza** gyermekét olyan **krisztusi kortársközösséggel**, amely a normáit és értékszemléletét az Evangéliumból meríti. Itt sem lesz minden tökéletes, de nagyságrendekkel megugorhat a szülő keresztény nevelésének hatékonysága, még ha kezdetben kisebb nyomásra is ment el gyermeke pl. a plébániai ifi csoportba, de aztán barátokra lelve és saját hitbeli motivációkat megtalálva, már szabadon és örömmel megy.

Ha ezt a két célt nem teljesítettük, akkor még semmit sem tettünk igazán. Kamasz gyereke mellett a szülő tehát minden energiájával és leleményességével elsősorban azon kell, dolgozzon, hogyan tudná gyermekét belevezetni a rendszeres gyónás-áldozás gyakorlatába és egy számára is vonzó, megtartó krisztusi közösségbe és elérni, hogy onnan válassza legjobb barátait és a számára mintaadó személyeket. Ebben nagy segítséget nyújthat egy-egy plébániai ifjúsági (vagy gyerek-) csoport, de jó, ha fiataljaink több szálon kötődhetnek tiszta hitet közvetítő személyekhez és kortársakhoz. Ennek érdekében szerveztük meg – hisszük, hogy Isten Lelkének engedelmeskedve – András és Zalán atyákkal, a helyi és környékbeli ifjúsági vezetőkkel, atyákkal és hitoktatókkal immáron 10 éve Dunaharasztin az első Dél-Dunamenti ifjúsági tábort a térség fiataljai számára. A tábor rendkívül erős tapasztalat volt mindnyájunk számára és nagy lendületet adott a regionális ifjúsági munkának.

A Váci Egyházmegye hét területi egységre tagolódik. A Dél-Dunamenti Nagyboldogasszony Közösség 1998 óta létezik, de kezdetben elszórtan csak egy-egy ifjúsági találkozót szerveztek néhány környékbeli fiatal számára, a teljesség igénye nélkül. Az első tábor döntően megváltoztatta a Dél-Dunamenti régió arculatát. Azóta sem lankadt a tűz, amely Dunaharasztiról elindult. Jelenleg egyházmegyei ifjúsági lelkészként (csaknem 10 éve) én fogom össze a szervezők (kisebb testvérek) csapatát. Évente négy szombati találkozót és egy nyári tábort szervezünk a régió területén, mindig más plébánia helyi erőivel és segítőivel összefogva. Még további 5 ifjúsági régióban hasonló modellel működünk, bár ott a táborhelyszín nem vándorol. Az egyházmegyei ifjúsági honlapon (**mente.hu**) és **facebook** oldalon életképeket is láthatunk.

Hogy miért jó már hetedikes kortól felfelé a régiós találkozókra és táborokra is elhozni vagy irányítani fiainkat, lányainkat? Mert a helyi plébánia szintjén mindig csak ugyanazzal a néhány fiatallal találkoznak, de a régióban 60-80-100 hasonló gondolkodású kortárs fiatallal barátkozhatnak össze. Óriási élmény számukra, hogy nem kell elszigetelt őrülteknek tartaniuk magukat amiatt, ha hitüket komolyan veszik, mert egy régiós közegben megerősítést kapnak arról, hogy vagány dolog vállalni és gyakorolni a hitüket. Ezen túl többféle mintát láthatnak hitük vonzó megélésére vagy az imádság és keresztény vidámság, szórakozás különböző megengedett formáira. Nem utolsó sorban sokan új barátokat vagy jövendőbelijüket találják itt meg.

Az Egyháznak az a természete, hogy ne záruljon magába. Ami magába fülled, az elsorvad. Ha egy közösség belterjes és nem nyílik a környékbeli más fiatalok vagy közösségek felé, lehet, hogy nem tölti be a misszióját. Amelyik plébánián nincs ifjúsági közösség, azok számára lehet, hogy a régió lesz az egyetlen elérhető közösség, ahol viszont van ifi csapat, azok számára a régiók a találkozás, a töltődés, a kölcsönös ajándékozás, a karizmák és ötletek cseréjének vagy a missziós szolgálatnak a helyei. Akik régiózva nőnek fel, jó eséllyel válnak olyan kereszténnyekké, akik maguk is szolgálatot akarnak vállalni az egyházközségükben, mert erre látnak mintát a régiós táborokban és találkozókon, ahol főként fiatalok szolgálnak a fiataloknak. Remélem a 2017. július 25-től 30-ig tartó jubileumi Dél-Dunás ifjúsági táborba nagyon sok 12-30 éves korú fiatal el fog jönni nemcsak a térségből, hanem Dunaharasztiból és Taksonyból is éppúgy, mint 10 évvel ezelőtt!

Farkas László atya
váci egyházmegyei ifjúsági lelkész

„MENTE”

Második tanévet tanítok itt Dunaharasztin, és néha Taksonyban is besegítek. Hitoktatóként rendkívül fontosnak tartom azokat az alkalmakat, amelyek a gyermekek, fiatalok számára az iskolákban zajló hittanórai kereteken kívül lehetőséget adnak a keresztény életbe való bekapcsolódásba. Szeretnék csatlakozni dr. Farkas László atya gondolataihoz itt, Krisztus Fénye hasábjain is, és megerősíteni az ő elhívását, hiszen személyesen is érintett vagyok annak a közösségnek az életében, amely 10 éve innen Dunaharasztiról indult, missziós és kegyelmekben gazdag útjára. Mindenkit buzdítok annak átelmélkedésére, hogy mennyire fontos a közösség!

Mit jelent számomra a „Mente”?

Egyszerűen találkozást Jézussal a közösségben. Meghatározó emlék számomra, mikor egy nyári tábor alkalmával alig 10 éves korom körül, megtapasztaltam, milyen jó érzés, ha egy kicsit vadregényes közegben táborozva valaki befogad maga mellé a sátrába, holott én idegen voltam neki s ő is nekem. Számomra a „Mente” a katolikus egyház fiatalos arca!

Izgalmas és bátorságot próbáló feladat egy közösségbe belecsöppenni s később annak tagjává válni. Gyerek- és ifjúkoromat a Tiszamenti Nagyboldogasszony Közösség berkeiben töltöttem, s mivel nem volt a plébániánkon közösség így a Mente volt az egyetlen lehetőségem. Ez idő alatt gyakorolhattam saját magam elfogadását, megismerhettem a közösségi értékeket (amelyeket közösségben élve tanul meg az ember), éledezni kezdett az Istennel való kapcsolatom, élményeket kaptam s olyan, az ember életében meghatározó dolgok is elértek, mint a szerelem. Későbbiek során kiscsoportvezetőként is szolgálhattam, minek során félig-meddig tudatosan tettem szert vezetői készségek elsajátítására. Azt gondolom, az emberi élet lényegi részéhez tartozik mindezek átélése, megtapasztalása, megismerése.

Gimnazista koromban vált érettebbé a kapcsolatom a közösséggel. Megtapasztaltam annak örömét is, hogy milyen jó valahová tartozni! Így a szolnoki váci egyházmegyei találkozó után elkezdtem felfedezni az egyházmegye más régióiban zajló életet. Kíváncsi voltam mi van a „Tiszán”-túl. Az első olyan „mentés” közösség, amivel megismerkedtem a Dél-Duna volt. Később megismerkedtem a „Galgásokkal”, „Észak-Dunásokkal”, „Tápiósokkal”, „Zagyvásokkal” és „Ipolyosokkal” is. Hihetetlen érzés

megtapasztalni, hogy milyen jó az Egyházhoz tartozni, ahhoz a közösséghez, melyet Krisztus hívott életre s Szentlelke által tart ma is egyben. Nem lehet felsorolni azt a rengeteg jót, amit az ember kaphat. Jelenleg a Dél-Dunamenti Nagyboldogasszony Közösségben szolgálok aktív „kisebb testvérként”. „Kisebb testvérnek” lenni azt jelenti, hogy a munkámmal önkéntesen hozzájárulok a közösség épüléséhez, s ferences mintára, a szolgálat szellemében tevékenykedünk, szervezünk.

Sok szeretettel bátorítok mindenkit, hogy kapcsolódjon be az idei nyári táborunkba! Akár a szentmiséken való részvétellel, akár befogadó családként, akár egész heti együtt táborozással! A közösség, vándortábor jelleggel, minden évben más plébánia területén szervezi meg ezt a mindenki számára kiváló alkalmat s ez például a helyiek számára is magában hordoz lehetőségeket. Ilyen lehetőség, hogy „**befogadó családként**” van akár mód bekapcsolódni a nyári alkalmunkba, ami a fiatalok számára jelent esti fürdési alkalmat, illetve egy szerény vacsorát a tábor ideje alatt. Én is sok-sok örömmel emlékezem azokra az emberekre, akik, csakhogy egy párat említsek, például Ócsán, Táborfalván, Hernádon „befogadtak”.

Sulyok István
hitoktató

Kérjük a dunaharaszti családokat, hogy akinek lehetősége van, a tábor ideje alatt (július 25-től 29-ig) „befogadó családként” biztosítson otthonában a táborozó fiatalok részére esténként 6 és 8 óra között egy tál meleg ételt és fürdési lehetőséget. A fiatalok a dunaharaszti főplébánián fognak sátorozni, de ekkora létszám részére nem oldható meg a főzés és a fürdőszoba-használat. Köszönjük a segítséget!

A képek a 2016. novemberi gyáli táborban készültek.

Jókai Mór: ANEKDOTÁK MÁTYÁS KIRÁLYRÓL

Róka fogta csuka, csuka fogta róka, varga fogta mind a kettő

Egyszer a Rákoson kiment a róka a patakhoz rákászni. A rókának az a mestersége ilyenkor, hogy a farkát a vízbe dugja, s amint a rák belekapaszkodik, azt kirántja, s a fához verve, összetöri, úgy eszi meg.

Rák helyett most az egyszer csuka talált a róka horgára kerülni, s amint a róka hozzákapott, ő elkapta a csuka szájának a felső részét, a csuka pedig a rókáénak az alsó részét, s így maradtak mind a ketten, egymásba kapva, minthogy egyik sem akarta eleresztení a másikat.

Azon ment egy óbudai német varga, meglátta a két küzdő állatot, elfogta őket, s miután azok még akkor sem akarták egymást elbocsátani, föltevé magában, hogy mint különös természeti furcsaságot elviszi őket Mátyás királyhoz, aki az ilyesmiben gyönyörűségét szokta lelni.

A legnépszerűbb királynak is voltak rossz hivatalnokai. Ilyen volt két ajtónálló, kik a szegény embereket csak úgy bocsáták a fejedelem elé, ha a tőle kapott ajándéknak egy részét nekik ígérték.

Az egyik ajtónálló mindjárt felét kérte a vargától a nyerendő ajándéknak. Csakhogy bemehessen, meg is ígérte a jámbor rögtön. A másik ajtónál azonban a másik őr állította meg, s az is felét kérte az ajándéknak, ha bebocsátja. Ilyenformán a vargának semmi sem maradt volna. Megígért azonban mindent, s a király elé juthatott, kinek is ilyen szavakkal mutatá be különös ajándékát.

– Róka fogta csuka, csuka fogta róka, varga fogta mind a kettő.

A király jót nevetett a jámbor törekvésen, s az állatokat gyűjteményébe tetté, s azzal inte udvarmesterének, hogy adjon valami jutalmat a vargának.

A varga azon különös kegyelmet kérte azonban, hogy ne adasson neki a király más ajándékot, mint száz pálcát.

– Száz pálcát? – szólt csodálkozva Mátyás. – Hát mire való neked az a száz pálca?

– Nekem jó az a száz pálca, én szeretem a pálcát.

– No hát vágjatok neki a budai erdőkből száz mogyorófa pálcát, hadd vigye el.

– Nem, nekem olyan pálca kell száz, aminőt a deresen szoktak kifizetni.

– Ha éppen úgy kívánod, legyen a tied.

S azzal parancsot adott a király két testőrének, hogy számlálják le neki a különös ajándékot.

A varga megköszönte szépen, s ment a két testőrrel.

Az első ajtónál megállítá az ajtónálló, követelve az ajándék felét.

– Jere velem barátom a fizető hivatalba, ott megkapod.

A második ajtónál előfogta a másik, annak is az ajándék fele kellett.

– Te is jer a fizető hivatalba.

A testőrök most érték át a varga ravaszságát, s levitették magukkal a két ajtónállót a fizető hivatalba, s ott lekapták őket a tíz körmeikről, s az ajándék felét ötven botokban pontosan odaszámlálták nekik.

A király jót nevetett a tréfán, a vargát megajándékozta, a két ajtónállót pedig rögtön elbocsátá, hogy a szegényeknek ne nehezítsék a hozzá bejuthatást.

A nagy tök és a négy ökör

Lakott egyszer egy igen szegény és egy igen gazdag ember egymás mellett egy faluban. A szegénynek sok gyereke volt, nem tudott velök hova lenni. Egyszer azt gondolá ki, hogy felmegy Budára Mátyás királyhoz, visz neki egy szép nagy tököt, mely ott termett a kertjében.

A király szívesen vette a szegény ember ajándokát, s megtudva, hogy milyen becsületes és szegény, ajándékozott neki kétszáz darab körmöci aranyat.

A szegény ember nagy dicsekedéssel ment haza, fűnek-fának elmondva a király nagy kegyességét, s mindjárt telket vett magának az ajándékba kapott pénzből.

Megirigyelte ezt a gazdag szomszéd, s gondolta magában, hogy ha a király egy rongy földi gyümölcsért kétszáz aranyat adott, mit fog még őneki adni, ha legszebb négy ökrét hajtja fel hozzá. Azért legalábbis zsák aranyat tálal elé.

Felhajtá tehát a legszebb négy ökrét a királyhoz, s alázatosan átadá neki. A király hallotta már az embernek hírét, s elehozatá a nagy tököt, amit szomszédja ajándékozott.

– Láttál-e már ilyen szép tököt életedben?

– Sohasem, nagyságos király.

– Látod, ilyen neked nincs, pedig ez a szomszédodnak termett. Tehát legyen ez a tied, vigyed haza. Becsesebb ajándékot nem adhatnék négy ökrödért. Az pedig szegény szomszédodé legyen, akinek viszont ilyen szép ökrei nincsenek.

Az ember hosszú orral vitte haza a tököt.

Mátyás király lustái

Mátyásról regélik, hogy három leglustább embert összeszedve az országból, azokat tartá egy házban, és azoknak egyéb dolguk nem volt, mint naphosszant semmit sem csinálni. Mai világban ilyen embert többet kapna Mátyás király háromnál, akkor csak három volt.

Egyszer tűz ütött ki abban a házban, ahol a három lusta lakott; mikor már a fejük felett égett a ház, az egyik megszólal:

– Talán mégis el kellene innen menni?

A másik idővártatva azt feleli rá:

– Ha kellünk a királynak, majd csak elvitet bennünket innen.

A harmadik végre így szólt:

– Ugyan, hogy nem resteltek beszélni?

És mind a három odaégett.

Innen maradt az a közmondás, miszerint valami különös rest emberre azt szokás mondani:

„Ez is egy a Mátyás király lustái közül.”

REJTVÉNY

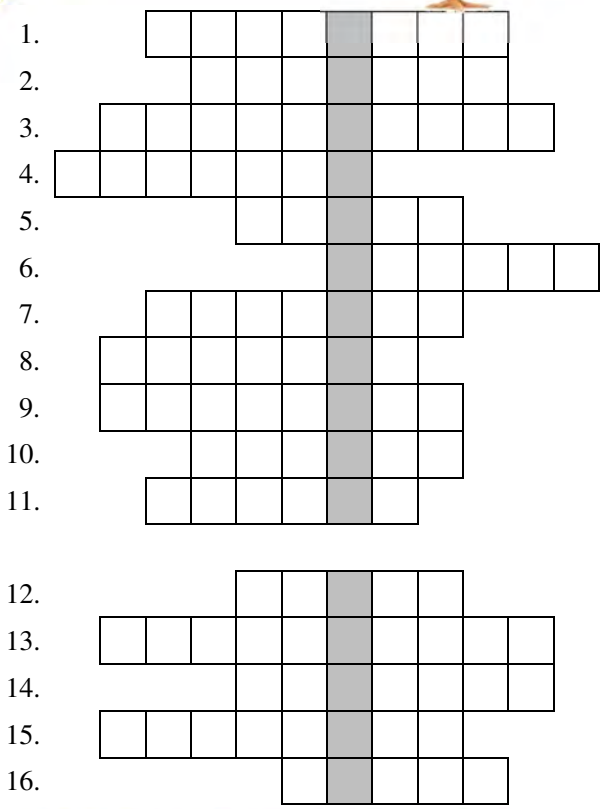

…… : FASTI *(részlet)*

Húsvét

Már kék selyembe pompázik az égbolt,
tócsákba fürdenek alant a fák,
a földön itt-ott van csak még fehér folt,
a légen édes szellő szárnyal át.

Pöttön fiúcskák nagyhasú üvegbe
viszik a zavaros szagos vizet,
a lány piros tojást tesz el merengve,
a boltokat emberraj tölti meg.

S míg zúg a kedv s a víg kacaj kitör,
megrészegül az illaton a föld,
s tavasz-ruhát kéjes mámorban ölt -

kelet felől egy sírnak mélyiből,
elrúgva a követ, fényes sebekkel
száll, száll magasba, föl az Isten-ember.

A két kép közt három különbség van.

1. a nagyhét egyik napja
2. keleti keresztény
3. Jézus ebbe a városba vonult be a kereszthalála előtti vasárnapon
4. település – Lk 24,13
5. az egyik tanítvány – Jn 20,3
6. húsvét németül
7. történelmi régió Palesztina területén – Mt 28,10
8. rab, akit Pilátus szabadon bocsát – Mt 27,16
9. nagyszombati szertartás
10. pászka
11. Krisztus kínszenvedésének és kereszthalálának története énekelve, a virágvasárnapi liturgia része
12. az egyik tanítvány – Jn 13,26
13. Jeruzsálem mellett található helyszín az Olajfák hegyén – Mt 26,36
14. Galileában található város, Jézus gyermekkorának helyszíne
15. nagycsütörtöki szertartás része
16. egyházi vezető, Izrael vallási életének legfőbb irányítója

A betűhálót kitöltve a költő nevét olvashatjuk össze.

A megfejtéseket a *luxchristi@flynet.hu* e-mail címre várjuk, a határidő 2017. május 12-e.
Az első öt, helyes megfejtést beküldő Olvasónk ajándékot kap.

A NÉMA SZERZETESEK CSENDES OTTHONA

A Vértes hegységben, Oroszlány szomszédságában, a Majki-tó feletti dombon festői, hangulatában megigéző barokk épületegyüttes található; a kamalduli szerzetesrend kolostora, mely a tizennyolcadik században ötven éven át adott otthont a némaságot fogadó barátoknak. A fallal körülzárt kolostor, a tizenhét cellaház és a templomtorony egyedülálló műemlék, mind építészeti, mind történelmi szempontból is különlegesség. Körbejárva, szinte még ma is érezzük az egykori szerzetesek jelenlétét.

Kik is ezek a furcsa nevet viselő szerzetesek? A rendet Szent Romuáld alapította, aki egy Sergius nevű ravennai nemesember fiaként született. Egy családi viszály nyomán apja megölte ellenfelét, majd nem teljesítette a rá kirótt vezeklést, így húszéves fia vonult be helyette negyven napra kolostorba, hogy elégtételt adjon Istennek. Egy éjszakai virrasztása közben megjelent neki Szent Apollinaris, s az ifjú ekkor elhatározta, hogy szerzetes lesz. 972-ben tette le fogadalmát. Sokat bírálta a kolostor laza fegyelmét, emiatt konfliktusba keveredett rendtársaival, ezért eltávozott, és egy Marinus nevű remetéhez költözött. Tizenhárom évet töltöttek együtt, lelki tanácsokat adtak nemeseknek, főpapoknak, akiket a szerzetesélet felé fordítottak. 978-ban Pietro Orseolo dózse is hozzájuk fordult, mert hatalomra jutásának körülményei miatt furdalta a lelkiismeret. Romuáld és Marinus a szerzetesi létet javasolta neki. A dózse megfogadva a tanácsot, Barcelona mellett a két baráttal létre hozta a Cuxai remeteközösséget, ahol 987-ben adta vissza lelkét a Teremtőnek.

989-ben Marinust fosztogató szaracénok ölték meg, így Romuáld egyedül maradt. Megismerkedett II. Ottó német császárral, aki apátnak nevezte ki, de egy év múlva lemondott tisztségéről, mert alkalmatlannak találta magát a vezetésre. Ezt követően remeteséget alapított, ahol jeles tanítványai voltak, köztük I. Boleszláv lengyel király egyik fia. 1004-ben Pioggo közelében, Val di Castróban is remeteséget alapított, amihez később további közösségeket és egy apácakonventet csatolt.

Romuáld karizmatikus, vonzó lelkierővel megáldott személyiség volt, ezért püspöke javasolta, hogy remeteség helyett menjen oda, ahol a legtöbb lelket tudja megnyerni.

„– Ne úgy égj el, mint a hamu alatt elhamvadó parázs. Lámpatartóra való világosság vagy, és Isten házában mindenkinek világoskodnod kell!" – mondta neki.

Barátai, Beneventói Benedek, majd később Querfurti Brunó vértanúhalála után Romuáld is útra kelt Kelet-Európába, hogy osztozzon azok vértanúi sorsában, de gyenge egészsége ebben megakadályozta. Visszatérve az itáliai vándorévek után, hét évig Fonte Avellana közelében élt, és zsoltárkommentárokat írt.

1023 körül Romuáld Arezzo közelében, Camaldoliban alapított kis remeteséget öt remeteházzal. Ez lett a kamalduli szerzetesrend anyakolostora. Halála előtt visszatért Val di Castróba. Cellát és oratóriumot épített magának, s ott halt meg 1027. június 19-én. Öt év múlva romlatlan állapotban találták tetemét, s Róma engedélyezte szentként való tiszteletét.

A Romuáld utasításai szerint élő remetéket később a kamalduli rendben fogták össze. Tanítása során egyesítette a szemlélődésre, elmélkedésre, elmélyülésre alkalmas remeteéletet a bencés regula által előírt közösségi életformával, s hozta létre az új, kamalduli szerzetesrendet. A szerzetesek a lelki tökéletességre törekedtek, cellaházaikba visszavonultan, magányosan töltötték idejüket. Néma barátoknak és fehér csuhájuk után, melyet derekukon jellegzetes barátzsinórral összefogott kötény egészített ki fehér barátoknak is nevezték őket. Leggyakrabban sarut, ritkábban csizmát hordtak. Fejük tetejét borotválták, tarkójuknál félkörívben rövidre nyírt hajat és hosszú szakállt viseltek. Egymással nem kommunikálhattak, és nem érintkezhettek a külvilággal sem. Naponta nyolc órát imádkoztak, két óránként, még éjjel is.

Küldetésük szerint imádkoznak mindenkiért a világon, a szenvedélybetegekért, a gyengékért, sőt, azokért és azok helyett is, akik maguk sohasem fordulnak Istenhez.

A házhoz tartozó és az épülettel azonos nagyságú, fallal körülkerített kertben zöldségeket, fűszereket, gyógynövényeket termeltek, fafaragással, fazekassággal foglalkoztak. Aszkétikus életet éltek, sokat böjtöltek, nem ettek húst, csak halat, bort sem ittak. Talán ennek is köszönhető, hogy a kamalduli szerzetesek gyakran igen magas, 90 év feletti kort éltek, s élnek meg a még működő lengyelországi rend tagjaiként.

A szerzetesrend fenntartását a kolostorépületben élő, némasági fogadalmat tett, de még fel nem szentelt laikus testvérek látták el. Fogadták az adományokat, földművelés-

sel és halászattal is foglalkoztak, és a terményeket, gyógynövényeket is ők dolgozták fel. A szerzetesek ellátása is az ő feladatuk volt, de csak a kertkapuig mehettek, ott lerakták a vizet, élelmet, tüzelőt, a világításhoz és egyéb tevékenységhez szükséges kellékeket, amit már a remetebarát vitt be a házba. Az élelmet és a kisebb eszközöket a kert felől a bejárati ajtó és az ablak között nyíló forgóablakra helyezték, a szerzetes pedig beforgatta, tehát ekkor sem találkoztak, kívánságaikat írásban közölték egymással.

A remeték a némasági fogadalom alól egy évben kétszer kaptak felmentést, karácsonykor és húsvétkor 3-3 napra. Ekkor a kolostor refektóriumában gyűltek össze, közös étkezésen is e két alkalommal vettek részt. Gyakran akadt olyan szerzetes, aki ilyenkor sem beszélgetett, annyira megszokta a szótlanságot.

Magyarországon a kamalduliak először a Nyitra melletti Zoborhegyen jelentek meg 1691-ben. Sopron vármegyében 1700-ban alapított Esterházy Pál herceg kolostort Lánzsér váránál. A Szepességben Lechnicen alakult remeteség 1710-ben. Majkra 1733-ban hívta be a rendet Esterházy József gróf, aki 1200 holdas pusztát, tavakat és malmokat is adományozott a remeteségnek. Ekkor kezdődött az építkezés, az alapkövet maga Esterházy József tette le. Az első három szerzetes 1735-ben érkezett Kahlenbergből, letelepülési engedélyt azonban csak 1738-ban kaptak.

A néma szerzetesek remeteházai, a Rákóczi-szabadságharc után, a fejedelemhez hű, dunántúli nemesek adományából épültek, mintegy a hallgatás szimbólumaként, amit a családok az ellenállás utolsó lehetőségként éltek meg. Az adományozást a lakok főhomlokzatán elhelyezett címerük jelzi. (II. Rákóczi Ferenc a szabadságharc bukása után Franciaországban, a Párizs melletti Grosbois kamalduli kolostorában élt két évig, ott írta meg emlékiratait is. Halála előtt azt kérte a grosbois-i kamalduliaktól, hogy a szívét ott helyezzék örök nyugalomra. Ez meg is történt, de az ereklye a II. világháború során megsemmisült.)

Az építkezés a nagy osztrák barokk építész, Franz Anton Pilgram tervei szerint folyt 1761-ben bekövetkezett haláláig. A munkát az Esterházyak uradalmi építésze, Fellner Jakab fejezte be az 1770-es évek elejére. Ekkorra elkészült a remeteség, a konvent épülete, a tervezett 20 helyett 17 cellaház, és felépült a templom is.

A remeteség ettől az időtől élte fénykorát. Sajnos nem sokáig, mert 1782-ben II. József feloszlatta a magyarországi szerzetesrendeket, köztük a kamaldulit is. A rendház berendezését kiárusították, a tizenegy felszentelt atya és négy laikus testvér szétszéledt, volt, aki Magyarországon maradt, volt, aki Itáliába ment.

1806-ban gróf Esterházy Károly vette meg a birtokot és a területet bérbe adta az ebben az időben a környék legnagyobb posztógyárának. A cellaházakban ekkor munkások laktak, az egyikben iskolát rendeztek be.

1810-ben a templomot villámcsapás érte, majd egyes részeit lebontották, követi az oroszlányi evangélikus templom és az Esterházyak csákvári kastélyának építéséhez vitték el. Mára csak a torony és egy támpillér maradt meg.

A kolostort 1860-tól vadászkastélyként használta az Esterházy-család. A második világháborúban a kastély keleti szárnya és a főszárny egy része leégett, ekkor pusztult el a családi levéltár anyaga, könyvritkaságok, újságok és több értékes bútordarab is. A háború után a remeteség volt börtön, és kórházként is működött. A kommunista államosítás után középiskola és kollégium, munkásszálló költözött a falai közé, de működött női írók alkotóházaként is az ötvenes években. A hetvenes-nyolcvanas évek bányaművelése komoly károkat okozott az épületeken. Az egykori berendezésből mára csak nagyon kevés tárgy maradt fenn a régi időkből; a refektórium és a vadászterem kályháin kívül az emeleti kandalló és két csillár. Mindezek ellenére Közép-Európában egyedül Majkon láthatók a kamalduli remeteség ilyen mértékben megmaradt épületei és környezetük, amely ma is korhű és hiteles módon mutatja be a néma barátok otthonának építészeti sajátosságait és művészi értékeit.

A kamalduli rend II. József rendelete óta nem működik Magyarországon, de Lengyelországban, a krakkói Bielanyn található kamalduli kolostorban a mai időkben is élnek némaságot tartó fehér barátok.

A majki remeteség az 1980-as évektől turisztikai látványosság, tavasszal ismert levendulaszedő helyszín, a cellaházak egész évben bérelhető szállásként szolgálnak, a kolostorépületben kiállítások láthatók. A kolostort körülölelő 30 hektáros erdő természetvédelmi terület, a Vértesi Tájvédelmi Körzet része. A remeteségről a Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ gondoskodik. 2017-ben felújítási munkák miatt szállás nem bérelhető, és a kiállításoknak, programoknak is csak egy része látogatható. A munkák elvégzése után azonban ismét teljes értékeiben nyílik meg a látogatók előtt.

Ha valaki azonban csendes hétköznapokon keresi fel ezt a szakrális helyet, azt megérinti valami fenséges nyugalom, és kegyelettel emlékezik az egykori szerzetesekre a főkapu felett látható idézet szellemében:

„Távol legyen ezen szent magány kapujától a csendzavaró, mert az Istennek szentelt sereg gyűlöli a zajt.”

Gáll Sándor

(Források: National Geographic, Magyar Katolikus Lexikon, www.katolikus.hu, polinst.hu, www.magyarkurir.hu, http://utonitthon.hu)

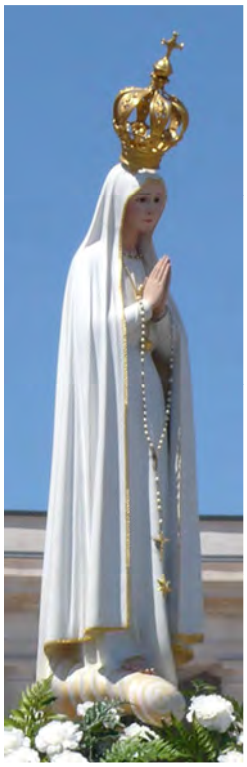

Fatima – „TÉRJETEK MEG ÉS HIGGYETEK!”

100 éve, 1917 májusában a Szűzanya megjelent három kis pásztorgyermeknek. Májustól októberig hat alkalommal találkozott Jácintával, Francescoval és Luciával, hogy e tiszta szívű kisgyermekeken keresztül hívja az embereket vezeklésre és engesztelésre. Azt kívánja a Szűzanya, hogy az emberek ajánlják fel magukat az Ő Szent Szívének, építsenek kápolnát a jelenés helyére és a papok jöjjenek ide körmenetben híveikkel. (Körmenetet kér, amikor Teremtőnk elé állunk, és kérjük a megmentést a csapásoktól.)

Két évvel a fatimai jelenések előtt jelentkezik egy angyal Fatimában és megtanítja a gyermekeket arra az imára, mely őket a Szentháromság tiszteletéhez viszi közel: „Istenem, hiszek tebenned, imádlak, remélek benned és szeretlek téged. Bocsánatot kérek tőled azokért, akik nem hisznek, nem imádnak, nem remélnek, és nem szeretnek téged.”

Az angyal másodszor is megjelenik – a Lucia házánál található kútnál –, s kéri őket, hogy „Imádkozzatok, imádkozzatok, Jézus és Mária Szeplőtelen Szíve kegyelmet akar mutatni nektek! Hozzatok a Legfőbbnek imákat és áldozatokat! Mindent, amit tesztek, fölajánlhatjátok engesztelésül… Én vagyok Portugália őrangyala. Viseljétek el türelemmel mindazt, amit az Úr nektek küld!”

Harmadszor is jön az angyal, kezében a kehellyel és a szentostyával, földig hajtja fejét, s így tanítja a gyermekeket imádkozni: „Legszentebb Háromság, Atya, Fiú és Szentlélek! Fölajánlom neked a mi Urunk, Jézus Krisztusnak a világ minden tabernákulumában jelenlevő drága testét és vérét, lelkét és istenségét, engesztelésül a szidalmazásokért, a szentségtörésekért és a közömbösségért, mellyel őt megbántják. Az Ő Legszentebb Szívének és Mária Szeplőtelen Szívének végtelen érdemei által esedezem hozzád a szegény bűnösök megtéréséért. Amen ” Így készítette elő az angyal a fatimai jelenést.

A Szűzanya három titkot bízott a látnokokra: a pokol valóságát nyilatkoztatta ki, majd azt, hogy Szeplőtelen Szívének tisztelete a remény a világ megmentésére. A harmadik titkot, mely az Egyház és a Pápa szenvedését jövendölte meg, csak 2002-ben hozta nyilvánosságra II. János Pál pápa.

A Szűzanya minden jelenéskor kéri a rózsafüzér imádkozását, mely „kard és pajzs” az istentelenség legyőzésére, szerte a világon. Mindezt akkor kéri, amikor a földi hatalmasok sanyargatják Portugáliát. Az állami hatalom célkitűzése: „Se Isten, se vallás.” Ugyanezek a hitetlen, sátáni erők Oroszországban építik az új rendszert: Lenin már hónapok óta készítette elő a forradalmat.

Ekkor küldi el az Úristen mennyei Édesanyánkat, a Béke Királynőjét Fatimába, hogy kezünkbe adja mindazokat az eszközöket, amelyek a békét és üdvösségünket szolgálják. Olyan néphez, ahol már tapasztalják az Istentől való elfordulás fájdalmas következményeit, s akitől el lehetett várni, hogy elfogadják az üzenetet.

Milliónyi embert mozgatott meg ez az üzenet: imahadjáratot indítottak, térden csúszva engeszteltek, áldozatokat hoztak a Szűzanya felhívására, a sátán ihlette kommunizmus ellen – és győztek. Az ígéretek közt volt ugyanis, ha hallgatnak a Szűzanyára, „Oroszország” (értsd: a hitetlen rendszer) meg fog térni.

Sokan indultak mindenfelől Fatimába, hogy a Szűzanya gyermekei közé állva imádkozzák a rózsafüzért. Luciának, amikor megkérdezte Máriát, ki Ő, azt válaszolta: „Én vagyok a Rózsafüzér Királynője. Imádkozzátok naponta a rózsafüzért, hogy a hitetlen erők megtérjenek és békét adjon a világnak az Úr!” Ezt a kijelentését október 13-án a napcsodával erősítette meg. Az utolsó jelenéskor ugyanis a Nap egy ezüstkoronghoz vált hasonlóvá, saját tengelye körül forgott, mint egy tűzkerék. A látnokok ezzel egyidőben látták a Szent Családot, Máriát, mint a Hétfájdalmú Szűzanyát, és mint a Kármelhegyi Boldogasszonyt.

A Szűzanya kéri a kis pásztorgyermekeket, hogy minden tized után mondják el az „Ó, Jézusom, bocsásd meg…”

imádságot. Mindaz, aki imádkozza, a fatimai üzenet szolgálatában áll és elősegíti a bíztató ígéret megvalósítását: „A végén győzni fog Szent Szívem.”

Júliusi szózatában kéri a Szűzanya, hogy a Pápa a földkerekség püspökeivel ajánlja fel a világot, az egész emberiséget és főleg Oroszországot az Ő Szeplőtelen Szívének. 1931-ben a teljes portugál püspöki kar elzarándokol Fatimába és felajánlja Portugáliát. S mint tudjuk, a II. világháború elkerüli az országot és ezért hálából a portugál asszonyok ékszereikből és drágakövekből készíttetnek koronát a kegyszoborra, mely 1920-ban került a két évvel ezelőtt megépített Jelenési kápolnába. XII. Pius pápa 1946-ban megkoronázza a kegyszobrot és elrendeli a Világ Királynője ünnepet. 1928-ban megépül a bazilika, majd 1951-ben a szentély előtti tér, a Recinto.

A látnokok sokat szenvedtek, nagyon komoly és vezeklő életet éltek. Jácinta és Francesco korán, néhány évvel a jelenések után, még gyermekkorukban haltak meg. II. János Pál pápa boldoggá avatta őket Fatimában, 2000. május 13-án. Lucia karmelita szerzetesnő lett. 2005-ben hívta magához a Teremtő. Ő még több kinyilatkoztatást kapott, s élete végéig kapcsolatban volt a Szűzanyával, aki. még a noviciátusban, Tuy-ban, kérte, hogy imádkozzanak Oroszország megtéréséért. Megjelent a kis Jézussal is Pontevedrában, és így szólt hozzá: „Leányom, nézd szívemet, melyet tövisek vesznek körül, melyekkel a hálátlan emberek káromlással és háládatlan cselekedeteikkel állandóan átszúrják. Legalább te próbálj vigasztalni és add közre, hogy megígérem, mindazokat, akik öt hónapon keresztül mindig az első szombaton gyónnak és szentáldozáshoz járulnak, egy rózsafüzért imádkoznak és 15 percen át a rózsafüzér 15 titkának átelmélkedésével elidőznek nálam azzal a szándékkal, hogy azáltal engeszteljenek, támogatni fogom haláluk órájában minden kegyelemmel, ami e lelkek üdvösségéhez szükséges.”

Az Egyház a jelenések után 13 évvel adott ki hivatalos állásfoglalást a jelenésekkel kapcsolatban.

Lucia szerint a Szűzanya kimondhatatlanul szép, vonzó, telve van szelídséggel és anyai szeretettel.

Mária üzenete a mai világnak is szól, napjainkban élőknek. Nagyon sokan vannak, akik nem hisznek. Nagy sebességgel terjed az ún. „New age”, az ezoterikus mozgalom, mely el akarja hitetni velünk, hogy meg tudjuk magunkat váltani, több élettel, lélekvándorlással, a földön való újjászületéssel. Ez is ateista és istentagadó szemlélet, mely mindenféle trükkel akarja az embert elszakítani az Istentől. Földünket is tönkretesszük bűneinkkel, mert a természet is abban az ütemben pusztul, ahogy az ember lelke Teremtőjétől eltávolodik.

Mit mond nekünk Fatima ma?

– Adjunk Istennek mindenekelőtt dicsőséget és tiszteletet!
– Fogadjuk el Krisztust, mint a benne hívők egyedüli Megváltóját!
– Vegyük komolyan a bűnt és óvakodjunk tőle!
– Ajánljuk fel a Szűzanyának magunkat, családunkat, a világot, főleg a bűnösöket!
– Engeszteljünk mindennap azzal, amivel csak tudunk, még a legkisebb dologgal is, amit teszünk, mondunk, vagy amit imádkozunk, vagy eltűrünk!
– Mondjuk el naponta a rózsafüzért!
– Imádkozzunk a hitetlenek megtéréséért, amit Fatimában a Szűzanya az „Oroszország”szóval fejez ki!

De imádkozzunk a magunk lelki békéjéért is, s ha mindezeket igyekszünk megtenni, felvétetünk Égi Édesanyánk boldog gyermekei közé a mennybe.

Ferenc pápa a látnokokat, Boldog Marto Francescot és Jácintát hamarosan szentté avatja a Fatimai Szűzanya tisztelőinek nagy örömére. Mindezt megkoronázza a Szentatya május 12-13-i látogatása a 100 éves jubileum alkalmából.

Czifra Lászlóné

Könyvajánló

***Meyer, Joyce:* Az elme harctere, Szombathely, Immánuel, 2014**

Joyce Meyer a világ egyik legismertebb, gyakorlati kérdésekkel foglalkozó bibliatanítója. 1976 óta tanít Isten Igéjéről. New York Times bestseller-szerző, akinek nyolcvannál több motivációs könyve jelent meg. Több ezer tanításáról adott ki videókat, ezek elérhetők például a youtube-on. Rengeteget utazik konferenciákat tartani szerte a világon. Férjével, Dave-vel négy gyermeket neveltek fel. Joyce így ajánlja írását: „Életváltoztató erő van abban, amikor felfedezzük, hogy problémáink gyökerét a rossz gondolatok jelentik, és hogy képesek vagyunk megváltoztatni az életünket a gondolkodásunk megváltoztatása által. Isten Igéje világossá teszi számunkra, hogy gondolkodásunkat meg kell újítanunk, hogy megtanulhassunk gondolkodni. Amikor ezt megtesszük, akkor képesek leszünk élvezni azt az életet, amit Isten szánt nekünk – a szabadságot, a termékenységet, a békét és az örömöt. A tartalomjegyzékből kiragadtam néhány fejezetcímet, hogy felkeltsem az érdeklődést: *Soha ne add fel! Kalandozó gondolatok, tűnődő elme; A nyugtalan és aggódó elme; Krisztus elméje; Múltam és jelenem határozza meg a jövőmet; Valaki csinálja meg helyettem, én nem akarom vállalni a felelősséget; Annira boldogtalan az életem: sajnálom magam, mert olyan szerencsétlen az életem! Vagy úgy csinálom, ahogy én akarom, vagy sehogy…* A könyv – mai kifejezéssel élve – kiváló életvezető, segít, hogy felfedezzük azt a csodálatos képességet, amelyet a Mennyei Atyától kaptunk: az értelmet, a logoszt. Ezt a rendkívüli adományt – amely nincsen egyetlen más földi élőlény birtokában – akarja elrabolni tőlünk a gonosz lélek. Harctér az elménk. Elengedhetetlen – ahogy Joyce állítja –, hogy gondolataink összhangba kerüljenek Isten gondolatival. Ebben siet segítségünkre Joyce Meyer. Ez egy hosszú folyamat, amelyben nem nélkülözhető a tanulás, az önismeret és az önkritika sem.

Filmajánló

***Maria Montessori:* Egy élet a gyermekekért**

Sugárzó életek XXVI.) Színes, magyarul beszélő olasz film (I. rész 91 perc, II. rész 96 perc

„A gyermek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magára hagyjuk őt, hanem azt, hogy segítő szeretettel emeljük köréje a megfelelő környezetet.” (Maria Montessori, 1932 Budapest)

Maria Montessori, a XX. század egyik legnagyobb hatású pedagógiarendszerének megalkotója, 1870-ben született az olaszországi Chiaravalleban. A szép, fiatal lány orvosnak (ő az első olasz orvosnő) és nevelőnek tanult, mert tudományos megfigyeléseivel, kísérleteivel megbizonyosodott arról, hogy a gyermekek nevelésén múlik az, hogy szabad, boldog, öntudatos felnőtté válhassanak. Maria szerint a nevelés legfontosabb célja, hogy a gyermeket a függetlenség útjára vezessük: így teljes értelemben fejlődik, ha ő maga tapasztalja meg és végzi el mindennapi feladatait. Első tanintézményét, a római „Casa dei Bambini”-t a Gyermekek házát 1907-ben alapította. Elméleti tapasztalatait tanfolyamokon adta tovább. 1913-tól tartotta a nemzetközi Montessori-tanfolyamokat, amelyeket azután minden évben megismételt. Világhírnévre tett szert, és mindenütt forradalmasította a pedagógiát, ahol csak megismerték módszerét. Mussolini száműzetésbe kényszerítette, de ennek a csodálatos pedagógiai műnek ez csak a javára vált, mert még ismertebb lett szerte a világon. Olyan humán értékeket kívánt a nevelés során a gyermeki lélekben felszínre hozni, amely társadalmunk emberséges fejlődése szempontjából nélkülözhetetlen.

A rendező: Gianluca Maria Tavarelli látványos, szép filmet alkotott, a zeneszerző: Marco Betta szecessziós, korabeli muzsikát komponált, a főszereplő: Paola Cortellesi, a gyermekek iránti elkötelezett és önfeláldozó Maria Montessori figuráját árnyaltan formálta meg. Örömünk telik a filmben.

Tóth Marianna

Kikölcsönözhetők a Dunaharaszti Városi Könyvtárból

UTAZÁS AZ APOSTOLOKKAL 1/

Efezus

A helység, ahol a Szűzanya és János apostol nyugalomra talált

A jó állapotban lévő romváros ma Törökország egyik legfontosabb régészeti nevezetessége. Szent Pál apostol és Szent János evangélista is hirdette itt az evangéliumot, s a 4. században Epheszosz/Efezus kikötőnegyedében épült a világ első Mária-temploma, amely a 7. századig állt. Eddig, a hetedik század elejéig a Bizánci Birodalom második legfontosabb városa volt Ázsiában, Konstantinápoly után (i. sz. 395-től a Bizánci Birodalom része). Az egykori Mária-templom közelében vannak a Szent János sírja fölé épített bazilika romjai is. Az apostol a hagyomány szerint a városban töltötte földi életének utolsó három évét és Efezusban írta meg az evangéliumát is. De miért éppen a török nevén Efeznek hívott helyiségben?

Úgy tartják, hogy az első jeruzsálemi keresztényüldözéskor Krisztus követőinek menekülniük kellett a Szentföldről. János apostol, akire Jézus, a kereszten, rábízta Máriát, a kisázsiai Efezus közelében, egy rejtett keresztény kolóniára menekítette a Szűzanyát. Emmerich Szent Katalin látomásai alapján: A Szűzanya nem magában Efezusban lakott, hanem olyan vidéken, ahol több ismerős keresztény nő már korábban megtelepedett. Lakása az Efezus előtt balra fekvő hegyen volt… Mivel a környezetet és a barlangokat úgy használták föl menedékül, amint azt a természet felkínálta, ezért lakásaik remeteszerűek voltak, többnyire negyedórányira egymástól, és az egész környék szétszórt falusi közösségnek látszott. Itt élte a Szűz csendben, imába merülten életének utolsó éveit. E szent helynek ma is a csend és az egyszerűség a jellemzője.

Mária lakhelyét nagy tisztelet övezi mind a keresztények, mind a muzulmánok körében, bár a történészek és a teológusok még nem mondták ki a végső szót arra vonatkozóan, hogy a Szűzanya itt, vagy a jeruzsálemi Sion-hegyen fejezte-e be földi életét.

Tellis Kati

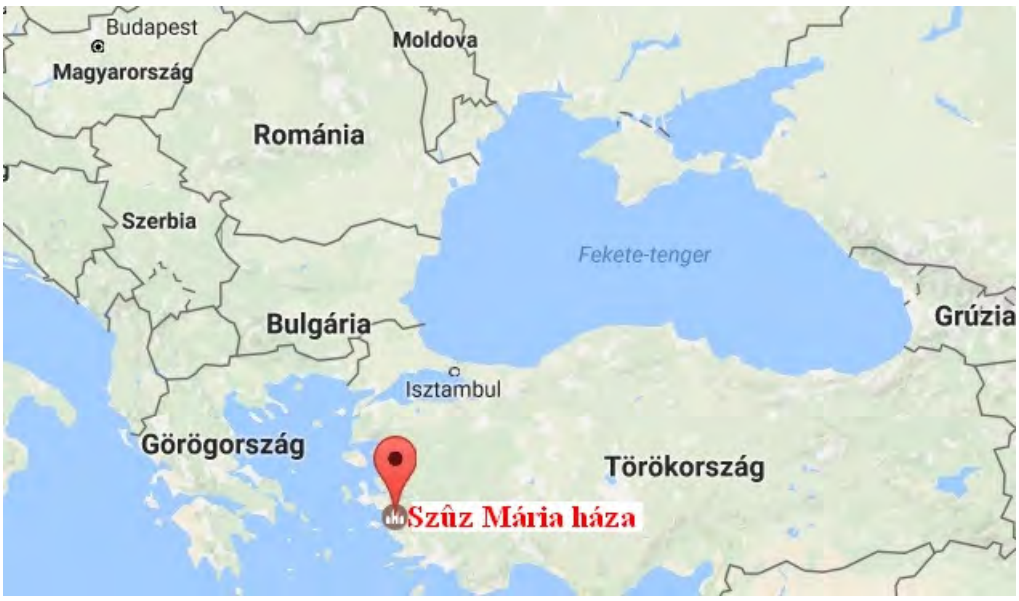

Efezus elhelyezkedése

A Szent János-bazilika maradványai, Efezus

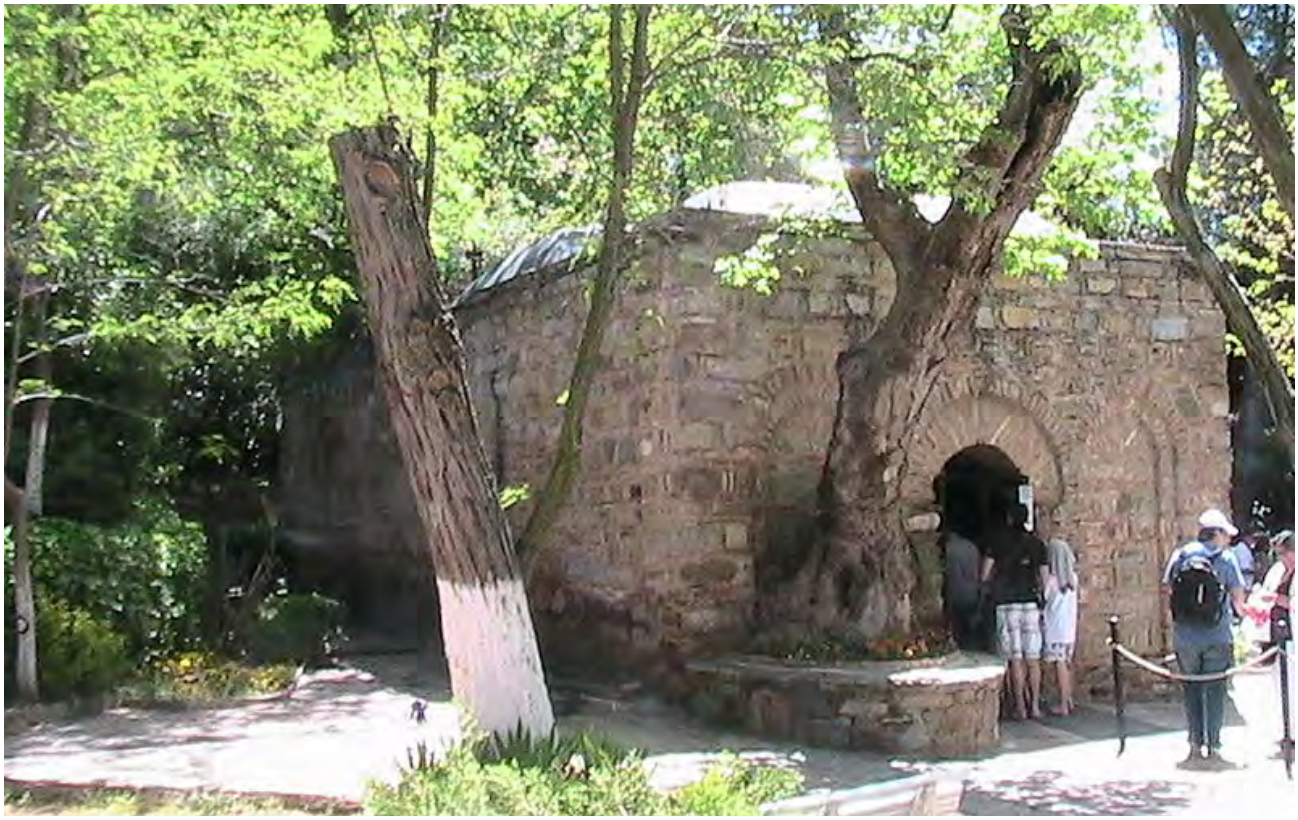

A Szűz Mária lakhelye fölé emelt kápolna

Képek: Wikipédia

Gyöngyöspatán jártunk

A ligeti templomépítő bizottsággal Gyöngyöspatán jártunk nemrégiben az egyházközségi est előkészületében.

Első utunk a templomba vezetett, ahol Utasi Vilmos plébános úr bemutatta nekünk a templomot. A magyar kereszténység első századaitól a román kori, a gótikus, majd a barokk építészet stílusjegyeit magán viselő templom legérdekesebb darabja az úgynevezett „Jessze oltár”, amely a XVI. század elején készült lengyelországi mesterek alkotásaként. Európában egyedülálló ábrázolása ez Jézus családfájának. Egyedül Lengyelországban, Krakkóban található valami kicsit hasonló ábrázolás.

Két evangélista, Máté és Lukács írja le Jézus családfáját. Ez ihlette a művészeket, a rendkívüli oltárkép elkészítéséhez.

Ahogyan a képen látható, Dávid király édesapja Jessze, más néven Izáj, fekszik az oltáron, mutató ujjával felmutatva Jézus Krisztusra, akit édesanyja Mária, mint kisgyermeket tart ölében.

Dávid király, fia Salamon király, majd a többi királyok és próféták találhatók a fa egyes ágain.

Javasoljuk, hogy aki Gyöngyös felé kirándul, okvetlen keresse fel ezt a rendkívüli templomot, és tekintse meg az oltárt.

Szeretettel: András atya

Cimbora-koncert és jótékonysági est az épülő rákócziligeti templom javára

Töretlenül épül Dunaharaszti-Rákócziliget új temploma, mert töretlenül hiszünk benne. Hisszük, sőt megtapasztaljuk az összefogás erejét, a rákócziligeti katolikus közösség odaadó támogatását, imáit. Mindemellett biztosak vagyunk abban is, hogy immár ötödik éve, amióta legelőször fölmerült a templomépítés ötlete, a dunaharaszti és taksonyi egyházközségekhez tartozó hívek szintén szorítanak, hogy sikerre tudjuk vinni közös ügyünket.

De sok még a tennivalónk!

A Krisztus fénye jelen számának megjelenése utáni hetekben, terveink szerint április végéig helyére kerül a templomtorony a kereszttel, amit persze előtte András és Roland atya megáldanak. A torony beemelése nagyon látványosnak ígérkezik, pontos idejét a szentmiséken, illetve a www.plebi.hu honlapon hirdetjük majd. A következő lépés a tetőfedés elkészítése lesz, amihez a szükséges anyagi fedezetet most próbáljuk előteremteni.

E célt szolgálja a közeljövőben két jótékonysági rendezvényünk. **Április 30-án, 16 órától** az épülő templom falai között ad interaktív, a közönséget megmozgató, megénekeltető koncertet a Cimbora együttes, melyre elsősorban óvodásokat és kisiskolásokat várunk szüleikkel együtt, de természetesen a nagyobb gyerekeket és a régebb óta fiatalokat is szeretettel látjuk. A programban versek, mesék, dalok szerepelnek olyan magyar klasszikus szerzőktől, mint Móricz Zsigmond, Nemes Nagy Ágnes, Petőfi Sándor, Szabó Lőrinc és Weöres Sándor, valamint kortárs költőktől, mint Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc és Varró Dániel. „Hiszek abban, hogy mindnyájunk lelkében ott rejtőzik az apró önmaga, s amennyiben az előadóművész médium, úgy szívügyemnek tekintem életre kelteni a lelkünkben megbúvó gyermeket, s ebben a művészetek: költészet, zene, ritmus, játék, dallam és tánc segítenek” – fogalmaz Korhecz Imola, az együttes szabadkai származású frontembere. De már érdemes egy órával korábban kilátogatni a templomkertbe, ahol óvónők szakavatott irányításával különböző kézműves foglalkozásokon vehetnek részt a gyermekek!

Május 13-án, 19 órától a József Attila Művelődési Házban jótékonysági estet rendezünk, ami némiképp hasonlít majd a katolikus bálra (például lesz tombolahúzás és hajnalig tartó tánc), ugyanakkor számos újdonsággal is készülünk, egyebek mellett haraszti művészek alkotásainak árverezésével, garantáltan hangulatos borkóstolóval, lekvár-, befőtt- és szörpvásárral, tea- és kávéházzal. Az est részletes programja a mellékelt plakáton olvasható.

Mindkét rendezvény teljes bevételét az épülő ligeti templom tetőfedésére fordítjuk. Építsük továbbra is közösen új templomunkat!

a Templomépítő Bizottság

Legyél a Cimborám!

Interaktív verskoncert

gyerekeknek és gyereklelkű felnőtteknek!

2017. április 30. 15:00

15 órától kézműves foglalkozás óvó nénikkel, 16 órától koncert

az épülő ligeti templomban—Dunaharaszti, Némedi út/Toldi utca sarka

Hozzuk TETŐ alá az épülő ligeti templomot!
16 millió forintra van még szükség a fedéshez!

JÓTÉKONYSÁGI EST

Hozzuk TETŐ alá az épülő ligeti templomot!

Lapostető-szigetelések • Ácsmunka • Hőszigetelések • Cserépfedés • Bádogozás • Esővíz elleni szigetelés • Esővízcsatorna

16 millió forintra van szükség

HOGYAN LEHET TÁMOGATNI?

Alkotások, bor, lekvár, szörp, befőtt, könyv vásárlásával
Téglajegy vásárlásával
Pénzadománnyal

JEGYÁRAK

Belépő asztalfoglalással: 1500 Ft/fő
Belépő asztalfoglalás nélkül: 1000 Ft/fő
Nyugdíjas/diák: 500 Ft/fő

+ BORKÓSTOLÓ JEGY: 2000 FT/FŐ

Jegyek kaphatók a ligeti sekrestyében
és a városi könyvtárban

2017. május 13. 19:00 - 01:00
Dunaharaszti József Attila Művelődési Ház
2330 Dunaharaszti, Táncsics M. u. 2.

19.00-19.15	Megnyitó: Láng András plébános Verset mond: Lakatos József Péter
19.15-20.00	Batyus vacsora
20.00	Megnyit a tea- és kávéház
20.05-20.15	Nyársapáti Aranypáva-nagydíjas népdalkör
20.15-21.00	Moldvai táncház
21.00-21.15	Mesterek és alkotásaik
21.15-22.00	Borkóstoló
22.00	Tombolahúzás
21.00-01.00	Össztánc
23.00	Tombola fődíjak kihúzása

LÉLEKMELENGETŐ
LELKI NAP
HITRŐL – REMÉNYRŐL – SZERETETRŐL

a Taksonyi Karitász Csoport szervezésében

2017. május 13.
szombat
Taksony
Főtér, templomkert

„A reménységből élők
sokkal messzebbre látnak.
A szeretetből élők
sokkal mélyebbre látnak.
A hitből élők mindent
más színben látnak."
/Lothar Zenetti/

Katolikus KARITÁSZ Caritas Hungarica

Eső esetén a program a templomban kerül megr

PROGRAM:

10:00	**Köszöntők**
10:20	**BARNA TAMÁS** tanúságtétele **fővédnök**, Egyháztanács elnöke
10:30	**a Dalos Bogarak éneke**
11:00	**DR. PAPP LAJOS** szívsebész professzor előadása
12:30	Ebéd a lelkinap résztvevőinek
13:30	**Fekete Roland atya** és
14:00	**Krizsán Zoltán atya** gondolatai
15.00	**Szentségimádás** (Szent Anna kórus)
16.15	**Májusi litánia a Főtéren**
17.00	**Szabadtéri szentmise** Ének: Szentjánosbogár Közösség

Krisztus fénye

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek
évente négyszer megjelenő folyóirata
XVIII. évf. 1. sz. (66) ~ Húsvét ünnepe

* * *

Felelős kiadó: Láng András plébános, langandras46@freemail.hu
Plébánia telefonszáma: 06-24-518-990, *plébánia levélcíme:* 2335 Taksony Fő tér 1/b

Szerkesztési és tördelési munkálatok:
Koczka Tamásné Nagy Angela és Goia Marianna Zsófia
Dunaharaszti T/F 06-24-537-570; angelika@flynet.hu
www.plebi.hu; e-mail: luxchristi@flynet.hu

Nyomdai kivitelezés: DORIL Bt. Taksony

Fényképek: Farkas Miklós, Gáll Sándor, Koczka Tamásné, Láng András, Mura-Mészáros Dénes, Tóth Marianna, Wágner Attila
Címlap: Jacques Joseph Tissot Emmaus című képével